

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะกระบวนการกลุ่ม กลุ่มสาระการเรียนรู้
สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

พ.ศ. 2561

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะกระบวนการกลุ่ม กลุ่มสาระการเรียนรู้
สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอว์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

พ.ศ. 2561

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

THESIS

**THE DEVELOPMENT OF FOURTH-GRADERS GROUP-WORKING
SKILLS AND ACHIEVEMENT IN THE SOCIAL STUDIES,
RELIGION, AND CULTURE' LEARNING AREA THROUGH
THE IMPLEMENTATION OF JIGSAW
COOPERATIVE LEARNING
TECHNIQUE**

RANIDA PREEPHAN

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF EDUCATION PROGRAM IN CURRICULUM
AND INSTRUCTION OF SONGKHLA RAJABHAT UNIVERSITY**

2018

COPYRIGHT OF SONGKHLA RAJABHAT UNIVERSITY

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

ชื่อวิทยานิพนธ์

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะกระบวนการกลุ่ม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์

THE DEVELOPMENT OF FOURTH-GRADERS GROUP-WORKING SKILL AND ACHIEVEMENT IN THE SOCIAL STUDIES, RELIGION, AND CULTURE' LEARNING AREA THROUGH THE IMPLEMENTATION OF JIGSAW COOPERATIVE LEARNING TECHNIQUE.

ผู้วิจัย

นางสาวรณิดา ปรีพันธ์

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ดร.รุจิราพรรณ คงช่วย)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม และ
กรรมการและเลขานุการหลักสูตร

..... ประธานกรรมการบริหารหลักสูตร
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุไรศิริ ชูรัมย์)

..... กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นพเก้า ณ พัทลุง)

..... กรรมการจากบัณฑิตศึกษา
(ดร.พิพัฒน์ ลิ้มปะนะพิทยาธร)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร รับรองวิทยานิพนธ์แล้ว

..... รองอธิการบดี ปฏิบัติราชการแทน
(ดร.พิพัฒน์ ลิ้มปะนะพิทยาธร) อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ชื่อวิทยานิพนธ์	การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะกระบวนการกลุ่ม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์	
ผู้วิจัย	นางสาวรณิศา ปริพันธ์	ปีการศึกษา 2561
ปริญญา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชา หลักสูตรและการสอน
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	ดร.รุจิราพรรณ คงช่วย	
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม	ดร.มนตรี เค้นดวง	

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน 2) ศึกษาทักษะกระบวนการกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนโรงเรียนอนุสถานุดินชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา จำนวนนักเรียน 40 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3) แบบประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม 4) แบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบแบบ t-test (Dependent)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) ทักษะกระบวนการกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ โดยภาพรวม พบว่า นักเรียนมีทักษะกระบวนการกลุ่มในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.72 3) ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ โดยภาพรวม พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.50

Thesis Title	The Development of Fourth-graders' Group-working Skills and Achievement in the 'Social Studies, Religion, and Culture' Learning Area through the Implementation of Jigsaw Cooperative Learning Technique
Researcher	Miss Ranida Preephan Academic year: 2018
Degree	Master of Education Program in Curriculum and Instruction
Advisors	1. Dr.Rujirapan Kongchuay 2. Dr.Montree Denduang

Abstract

The purposes of this research were to 1) compare fourth-graders' achievement in the 'Social Studies, Religion, and Culture' learning area through the implementation of jigsaw cooperative learning technique between pre-test and post-test results; 2) examine the students' group-working skills through the implementation of the technique; and 3) assess the students' satisfaction levels with the implementation of the jigsaw cooperative learning technique.

Selected by cluster random sampling technique, the sample consisted of 40 fourth-graders at Bustanuddeen School under the Office of Private Education, Chana District, Songkhla Province, in the first semester of the academic year 2018. The research instruments used in the present study included lesson plans, an achievement test, an evaluation form concerning students' group-working skills, and a satisfaction questionnaire. Descriptive statistics used included mean scores and standard deviations. A paired-sample *t*-test was computed to evaluate the impact of the jigsaw cooperative learning technique on students' test results to determine whether there was a statistically significant difference between students' test results after being treated with the technique.

It was found that 1) the implementation of the jigsaw cooperative learning technique positively and significantly affected the students' achievement in the 'Social Studies, Religion, and Culture' learning area at the .01 level; 2) in general, students' group-working skills through the implementation of the jigsaw cooperative learning technique were considered "good", with a mean score of 2.72; and 3) students' level of satisfaction with the implementation of the jigsaw cooperative learning technique was considered "high", with an overall mean score of 4.50

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาช่วยเหลือ แนะนำ และให้คำปรึกษาอย่างดียิ่ง จาก ดร.รุจิราพรรณ คงช่วย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และ ดร.มนตรี เค่นดวง อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ร่วมและกรรมการและเลขานุการหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ และตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่ อย่างดียิ่งตลอดมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง ขอขอบพระคุณอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุระพรรณ จุลสุวรรณ คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ดร.พิพัฒน์ ลิมนปะพิทยธร กรรมการจากบัณฑิตศึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุไรศิริ ชูรัักษ์ ประธาน กรรมการบริหารหลักสูตรและ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นพเก้า ณ พัทลุง กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ที่กรุณา ให้ข้อเสนอแนะ แนวคิด และตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา ทำให้วิทยานิพนธ์สมบูรณ์ได้ และ ขอขอบพระคุณคณาจารย์หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนทุกท่าน ที่ได้ ประสิทธิ์ประสาทถ่ายทอดความรู้ แนวคิด ระเบียบวิธีวิชาด้านหลักสูตรและการสอน รวมถึง ประสบการณ์ที่ดีตลอดระยะเวลาที่ผู้วิจัยได้ศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาแห่งนี้

ขอขอบพระคุณ ดร.จกมล บัวแก้ว ดร.ฐากร สิทธิโชค และ ดร.วิภาจดี วิภาวิน ที่ให้ ความกรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ตลอดจนให้คำแนะนำและแก้ไข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยจนสามารถนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยได้ตามเวลาที่กำหนด

ขอขอบพระคุณ นายขจรศิริ บินเซ็น ผู้รับใบอนุญาตโรงเรียนบุستانุดดิน คณะครู ทุกท่าน ที่เอื้ออำนวยความสะดวกให้ผู้วิจัยได้ไปดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล ที่เห็นความสำคัญ ของงานวิจัยฉบับนี้ และให้ความร่วมมือในการวิจัยเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณสมาชิกทุกคนในครอบครัวที่ให้การสนับสนุนและให้กำลังใจในการทำวิจัย และขอขอบคุณเพื่อน ๆ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนที่ให้คำปรึกษาและให้กำลังใจในการทำวิจัย และเจ้าหน้าที่จากงานบัณฑิตศึกษาและกัลยาณมิตรทุกท่านไม่สามารถกล่าวนามในที่นี้ได้หมด ที่คอย ช่วยเหลือผู้วิจัย จึงขอขอบคุณทุกท่านเหล่านั้นไว้ ณ โอกาสนี้

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูคุณเวทิตาแต่ บิดา มารดา บุรพจารย์ ที่ให้ความรัก ความห่วงใย ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน

รณิดา ปรีพันธ์

ตุลาคม 2561

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(2)
กิตติกรรมประกาศ	(3)
สารบัญ	(4)
สารบัญตาราง	(6)
สารบัญภาพ	(7)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	5
สมมติฐานการวิจัย	6
ขอบเขตการวิจัย	6
กรอบแนวคิดการวิจัย	7
นิยามศัพท์เฉพาะ	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	10
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.....	12
หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม.....	14
การเรียนรู้แบบร่วมมือ.....	17
การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์.....	29
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	36
ทักษะกระบวนการกลุ่ม.....	42
ความพึงพอใจ.....	49
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	54

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	58
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	58
แบบแผนการวิจัย	58
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	59
การสร้างและหาคคุณภาพเครื่องมือ	60
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	67
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้	68
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	72
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	73
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	78
สรุปผล	79
อภิปรายผล	79
ข้อเสนอแนะ	82
บรรณานุกรม	84
ภาคผนวก	91
ภาคผนวก ก ราชานามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	92
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ.....	94
ภาคผนวก ค ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้	99
ภาคผนวก ง แบบประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม	137
ภาคผนวก จ แบบสอบถามความพึงพอใจ.....	139
ภาคผนวก ฉ การหาคคุณภาพเครื่องมือ.....	142
ประวัติผู้วิจัย	153

สารบัญญัตินำ

ตาราง		หน้า
1	แบบแผนการวิจัย.....	59
2	วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 4.....	61
3	จำนวนข้อสอบที่สร้างและใช้จริงในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้.....	63
4	วิเคราะห์ข้อสอบ.....	64
5	ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการใช้การเรียนรู้แบบ ร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ ก่อนเรียนและหลังเรียน.....	73
6	ผลการศึกษาทักษะกระบวนการกลุ่ม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการสอนโดยการใช้การ เรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์.....	74
7	ผลการศึกษาความพึงพอใจกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการสอนโดยการใช้การเรียนรู้ แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์.....	75
8	ประเมินคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการใช้การเรียนรู้แบบ ร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์.....	143
9	ผลการประเมินความสอดคล้องของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่ม สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 4.....	144
10	ผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกแบบทดสอบรายข้อ.....	146
11	ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม.....	149
12	แสดงผลการประเมินแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เชี่ยวชาญประเมินความ สอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ.....	150

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	7

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศที่มุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก ยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐานรวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษต่อการศึกษาต่ออาชีพและการศึกษาตลอดชีวิตโดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ บนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดนั้น จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ คือ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ประกอบด้วยคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ข้อ คือ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์ สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทยและมีจิตสาธารณะ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 4-7) ในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความสมดุลในการเรียนรู้ต้องคำนึงถึงหลักพัฒนาการทางสมองและพหุปัญญา มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนและเพื่อคัดสรรผลการเรียน 4 ระดับ ประกอบด้วย ระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553: 2-7)

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ผู้เรียนต้องเรียนตลอดหลักสูตรช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในการดำรงชีวิตของมนุษย์ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคลและการอยู่ร่วมกันในสังคม การปรับตัวตามสภาพแวดล้อม การจัดทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เข้าใจถึงการพัฒนาการเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย กาลเวลา ตามเหตุปัจจัยต่างๆ เกิดความเข้าใจในตนเองและผู้อื่น มีความอดทนและอดกลั้น ขอมรับในความแตกต่างและมีคุณธรรม สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลก ดังนั้น ผู้เรียนจะต้องได้รับการเรียนรู้ รู้จักการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์ สามารถเผชิญสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

และมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในชีวิตประจำวันได้ จำเป็นต้องแสวงหาความรู้ตลอดเวลาซึ่งเป็นความรู้ใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องโดยการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลายใช้เทคโนโลยีและสารสนเทศต่าง ๆ ให้เป็นประโยชน์สามารถเรียนรู้และแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ รู้จักการทำงานร่วมกันตามระบอบประชาธิปไตยบนพื้นฐานของหลักคุณธรรม ครูผู้สอนจึงมีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนการสอน ต้องรู้จักใช้เทคนิคและวิธีการสอนที่หลากหลายรวมทั้งการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมที่สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลทั้งยังให้นักเรียนได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกันช่วยให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 3)

อย่างไรก็ตามสภาพปัญหาในการจัดการเรียนรู้ของไทยก็ยังคงเป็นที่วิพากษ์วิจารณ์กันว่ามีคุณภาพและมาตรฐานไม่เป็นที่พึงพอใจประกอบกับกระแสการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ทำให้การศึกษาในปัจจุบันไม่อาจรองรับการเปลี่ยนแปลงแบบก้าวกระโดดได้หากไม่มีการปรับปรุงในด้านคุณภาพ ดังนั้นการพัฒนาคุณภาพด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในสถานศึกษาจึงเป็นหัวใจสำคัญของกระบวนการบริหารเพราะสถานศึกษาเป็นแหล่งพัฒนาคนซึ่งเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่ายิ่งในองค์กร (กรมวิชาการ, 2551) กระบวนการจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณสมบัติตามเป้าหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ผู้สอนจึงมีความจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญผู้เรียนจะต้องอาศัยกระบวนการที่หลากหลายเป็นเครื่องมือที่จะนำพาตนเองไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 20) จากรายงานผลการประเมินคุณภาพของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนระดับประเทศพบว่าความแตกต่างด้านผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนมีความแตกต่างกันมากระหว่างนักเรียนเก่งกับนักเรียนอ่อน โดยเฉพาะในตัวบ่งชี้ที่นักเรียนขาดทักษะการทำงานกลุ่มเป็นหมู่คณะจับกลุ่มทำงานตามใจชอบเด็กเก่งอยู่กับเด็กเก่ง เด็กอ่อนถูกทิ้ง ทำให้นักเรียนบางส่วนเกิดการเบื่อหน่าย ไม่ชอบวิชาที่เรียนผลการเรียนของแต่ละคนมีความแตกต่างกันมาก ขาดทักษะการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ดังนั้น ผู้สอนจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตนเองและนักเรียนจากการบรรยายและยึดหนังสือเป็นหลักเป็นผู้ชี้แนะและฝึกให้นักเรียนปฏิบัติจริง ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2557: 60)

สำหรับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน อำเภोजงหวัดสงขลา จากข้อมูลผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านขั้นพื้นฐาน (O-net) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในปีการศึกษา 2557 ที่ผ่านมามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ปรากฏว่าได้คะแนนร้อยละ 40.39 ปีการศึกษา 2558 ได้คะแนนร้อยละ 51.37 และปีการศึกษา 2559 ได้คะแนนร้อยละ 40.68 ซึ่งค่อนข้างต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน

(สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา, 2559) ดังนั้น กิจกรรมการเรียนการสอนที่เกิดการกระตุ้น และเกิดความกระตือรือร้นที่จะร่วมมือกันเรียนรู้และช่วยเพิ่มผลสัมฤทธิ์ คือ ทักษะการทำงานกลุ่มซึ่ง สามารถพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทักษะทางสังคมการสื่อสารระหว่างกัน ตระหนักในคุณค่าของตนเอง มีความเชื่อมั่นในตนเองและ กล้าแสดงออก ซึ่งวิธีหนึ่งที่น่าสนใจเหมาะกับสภาพปัญหาที่พบและบริบทของผู้เรียน คือ การเรียนรู้ แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) ตามแนวคิด คอนสตรัคติวิสต์ เป็นวิธีการจัดการเรียนการสอน รูปแบบหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติงานเป็นกลุ่มย่อยโดยมีสมาชิกกลุ่มที่มีความสามารถที่แตกต่างกันรวมกลุ่มเพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพการเรียนรู้ของแต่ละคนสนับสนุนให้มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จนบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ นอกจากนี้การเรียนรู้แบบร่วมมือยังเป็นการส่งเสริมการทำงานร่วมกัน เป็นหมู่คณะหรือทีมตามระบอบประชาธิปไตยเป็นการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์สามารถปรับตัวให้ อยู่กับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (ทิสนา เขมมณี, 2553: 265-266)

การจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการกลุ่ม เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้รับความรู้จาก การลงมือปฏิบัติเป็นกลุ่ม กลุ่มจะมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของสมาชิกแต่ละคนและสมาชิกแต่ละคน ในกลุ่มมีอิทธิพลและปฏิสัมพันธ์ต่อกันและกันช่วยให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น มีทักษะกระบวนการกลุ่ม มีความสุขในการเรียน มีกระบวนการดำเนินงานร่วมกัน มีผู้นำกลุ่มและสมาชิกทำหน้าที่ ของตนเองอย่างเหมาะสม เพื่อนำกลุ่มไปสู่วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ การจัดการเรียนการสอนแบบ กระบวนการกลุ่มจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดทักษะทางสังคม ได้แก่ ทักษะกระบวนการกลุ่ม ทักษะมนุษย์ สัมพันธ์ และพัฒนาผู้เรียนด้านวิชาการ ขยายขอบเขตการเรียนรู้ให้มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ (สุวิทย์ มูลคำและอรทัย มูลคำ, 2550: 124)

เนื่องจากการเรียนรู้แบบร่วมมือมีเทคนิคการสอนที่หลากหลาย ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิค TGT (Team Game-Tournaments) เทคนิค STAD (Student Teams Achievement Division) เทคนิค GI (Group Investigation) เทคนิค CIRC (Cooperative Integrated Reading and Composition) เทคนิค LT (Learning Together) และเทคนิค Jigsaw (ทิสนา เขมมณี, 2552: 16) ซึ่งจากการศึกษาพบว่า เทคนิควิธีสอนอีกวิธีหนึ่งที่สามารถพัฒนาการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมและสามารถพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้เกิดผลดีกับผู้เรียน คือ การเรียนด้วยเทคนิค จิ๊กซอว์ ซึ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการใฝ่รู้ใฝ่เรียนพัฒนากระบวนการคิดการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ซึ่ง วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยผู้สอนแบ่งผู้เรียนในห้องออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 3-5 คน แต่ละกลุ่มให้มี จำนวนสมาชิกเท่ากันทุกกลุ่มและสมาชิกกลุ่มมีความสามารถละกัน (ทิสนา เขมมณี, 2551: 264) เป็นวิธีการเรียนที่มีการจัดกลุ่มการทำงานเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และเพิ่มแรงจูงใจในการเรียนโดย การจัดสถานการณ์และบรรยากาศให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ แต่ละกลุ่มมีสมาชิกที่มี

ความแตกต่างทางด้านสติปัญญาหรือความถนัดและสมาชิกแต่ละคนจะต้องมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของตนเองและของสมาชิกและในกลุ่มรับผิดชอบความสำเร็จของกลุ่มร่วมกัน ความสำเร็จของกลุ่มพิจารณาได้จากความสำเร็จในการเรียนรู้ของสมาชิกแต่ละคนซึ่งเป็นวิธีการเรียนรู้ที่จะพัฒนาผู้เรียนด้านสติปัญญา อารมณ์และสังคมทำให้นักเรียนที่เรียนเก่งได้รับการปลูกฝังให้มีความเสียสละในการดูแลรับผิดชอบ สมาชิกในกลุ่มไม่เห็นแก่ตัว นักเรียนที่เรียนอ่อนก็จะได้รับการดูแลจากสมาชิกในกลุ่มจนทำให้เกิดความมั่นใจในตนเองมากขึ้นไม่รู้สึกโดดเดี่ยวถูกทอดทิ้งซึ่งเป็นสภาพที่มีความเหมาะสมที่อยู่ร่วมกันในสังคมเป็นการพัฒนาผู้เรียนในด้านวิชาการในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญรวมทั้งเป็นการส่งเสริมทักษะทางสังคมให้กับผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันจนประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของการเรียนร่วมกันทุกคน โดยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นการแบ่งปันทรัพยากรการเรียนรู้รวมทั้งการเป็นกำลังใจแก่กันและกัน (วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์, 2554: 93-94) ทั้งนี้การเรียนแบบร่วมมือโดยใช้แนวคิดการต่อภาพชิ้นส่วนหรือจิ๊กซอว์เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่งกับปฏิสัมพันธ์ขั้นพื้นฐานของการเรียนและข้อดีของการเรียนแบบร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์ คือ ส่งเสริมความเป็นอิสระของนักเรียน ส่งเสริมการเรียนแบบกลุ่ม ส่งเสริมความรับผิดชอบต่อตนเองและความรับผิดชอบต่อกลุ่ม หลีกเลี่ยงการครอบงำของสมาชิกคนใดคนหนึ่งในกลุ่มทำให้เกิดการยอมรับของสมาชิกในกลุ่มช่วยพัฒนาทักษะทางสังคมและช่วยการประเมินผลผู้เรียน

ดังนั้น กิจกรรมการเรียนการสอนแบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ จึงเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพใช้ได้กับการเรียนทุกวิชาและมีประสิทธิผลยิ่งกับการเรียนรู้อันมุ่งพัฒนาผู้เรียนในด้านการแก้ปัญหา การกำหนดเป้าหมายในการเรียนรู้ การคิดแบบหลากหลาย การปฏิบัติการที่ซับซ้อน การเน้นคุณธรรมจริยธรรม การเสริมสร้างประชาธิปไตยในชั้นเรียน ทักษะทางสังคม การสร้างนิสัยความรับผิดชอบต่อร่วมกันและความร่วมมือกันภายในกลุ่มและสามารถนำไปใช้สอนในวิชาที่มีเนื้อหาหลายรูปแบบสามารถนำไปปรับปรุงใช้ในการจัดการเรียนรู้แก่นักเรียนได้หลายกลุ่มอายุ (วัฒนาพร ระงับทุกข์, 2550: 174) การเรียนโดยใช้แนวคิดการต่อภาพชิ้นส่วนหรือจิ๊กซอว์เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมความร่วมมือและถ่ายทอดความรู้ระหว่างเพื่อนในกลุ่มเป็นวิธีการหนึ่งที่สามารถเรียนรู้ได้ประสบความสำเร็จ เนื่องจากเทคนิคจิ๊กซอว์มีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมความร่วมมือและพึ่งพาอาศัยกันในกลุ่มมากขึ้นโดยสมาชิกในกลุ่มคละความสามารถ ผู้เรียนแต่ละคนจะได้รับมอบหมายให้ศึกษาเรื่องที่กำหนดและได้รับหัวข้อซึ่งเรียกว่ากลุ่มบ้าน จากนั้นจะแยกไปศึกษาเนื้อหาโดยละเอียดซึ่งเรียกว่าผู้เชี่ยวชาญ เมื่อผู้เรียนทุกคนอ่านเนื้อเรื่องจบในหัวข้อเดียวกันของแต่ละกลุ่มจะร่วมกันอภิปรายในหัวข้อนั้นหลังจากนั้นผู้เชี่ยวชาญก็จะกลับมายังทีมของตนเพื่ออธิบายส่วนที่ตนรู้ให้คนอื่น ๆ และในที่สุดทุกคนต้องมีความรู้ครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมดหัวข้อของจิ๊กซอว์ คือ การพึ่งพาซึ่งกันและกัน

ผู้เรียนทุกคนต้องพึ่งพาความรู้จากผู้เรียนคนอื่น ๆ ซึ่งสมาชิกในกลุ่มทุกคนต้องรับผิดชอบต่อการเรียน การทำงานร่วมกันทำให้พัฒนาทั้งทักษะทางสังคม ทักษะการทำงานที่ดี นักเรียนมีการเคลื่อนไหวและ แสดงออกระหว่างเรียน ซึ่งสอดคล้องกับธรรมชาติของนักเรียนและการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มยังช่วย สลายพฤติกรรมเรียนที่ไม่พึงประสงค์ของผู้เรียนให้มีความรักสามัคคีและช่วยเหลือกันเพื่อช่วยให้ กลุ่มของตนเองเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สุวิทย์ มูลคำและอรทัย มูลคำ, 2552: 4-5)

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและ ทักษะกระบวนการกลุ่ม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ สาระที่ 2 พลเมืองดี วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม และส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการใฝ่รู้ใฝ่เรียน พัฒนากระบวนการคิด การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ส่งเสริมการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะหรือทีมตามระบอบประชาธิปไตย สามารถปรับตัวให้อยู่กับผู้อื่นได้ กล้าแสดงออกและยอมรับความคิดเห็นผู้อื่น มีทักษะและกระบวนการ เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจและเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข ซึ่งส่งผลให้ การจัดการเรียนรู้อามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นด้วย

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ ระหว่าง ก่อนเรียนและหลังเรียน
2. เพื่อศึกษาทักษะกระบวนการกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การเรียนรู้แบบ ร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์

สมมติฐานการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
2. ทักษะกระบวนการกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียน โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ อยู่ในระดับมาก
3. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ อยู่ในระดับมาก

ขอบเขตการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา มีจำนวนทั้งหมด 24 โรงเรียน จำนวน 24 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 448 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้การวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนบุศตานุคติน สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา จำนวนนักเรียน 40 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

2. ขอบเขตตัวแปร

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์
2. ตัวแปรตาม ได้แก่
 - 2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
 - 2.2 ทักษะกระบวนการกลุ่ม
 - 2.3 ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์

3. ขอบเขตเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง เป็นเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สาระที่ 2 เรื่อง พลเมืองดี วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม ประกอบด้วยเนื้อหาเกี่ยวกับ พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย การปกครองระบอบประชาธิปไตย และวัฒนธรรมท้องถิ่น

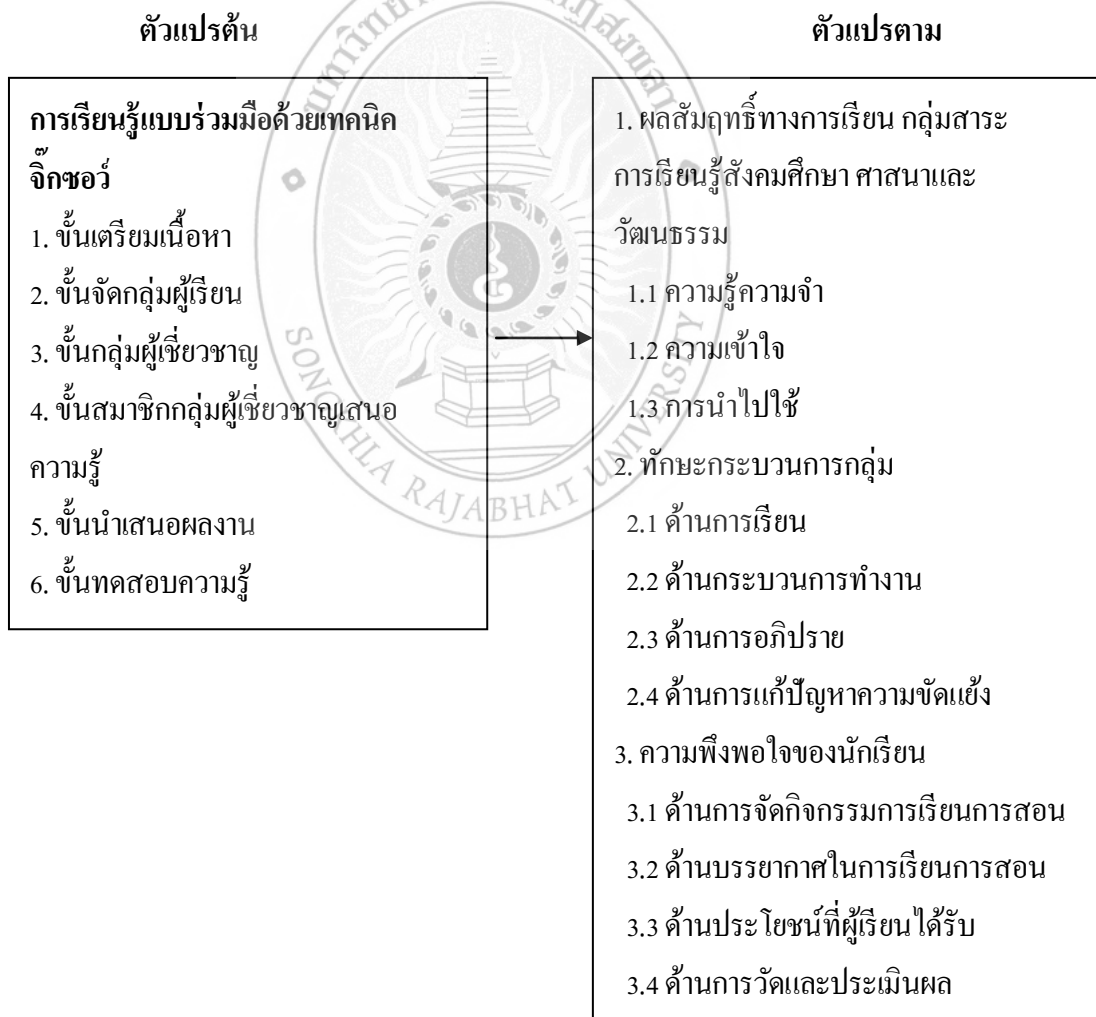
4. ขอบเขตระยะเวลา

ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561

เป็นเวลา 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง รวมเป็น 12 ชั่วโมง

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะกระบวนการกลุ่ม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

นียมศัพท์เฉพาะ

1. การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ หมายถึง การดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยมีเนื้อหาเป็นเรื่องเกี่ยวกับความรู้ขั้นพื้นฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยมีขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ ดังนี้

1.1 ครูผู้สอนแบ่งเนื้อหาที่จะเรียนออกเป็นตอน ๆ ให้เท่ากับจำนวนสมาชิกแต่ละกลุ่มและเท่ากับจำนวนกลุ่ม โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 8 เรื่องด้วยกัน

1.2 จัดกลุ่มผู้เรียน โดยให้มีความสามารถคล้ายกัน กลุ่มละ 8 คน เรียกว่า “กลุ่มบ้าน” แล้วมอบหมายให้สมาชิกแต่ละคนศึกษาหัวข้อที่ต่างกัน โดยการจับสลากใครได้หมายเลขใดก็ไปศึกษาหัวข้อนั้น

1.3 ผู้เรียนได้รับหัวข้อเดียวกันจากแต่ละกลุ่มมานั่งด้วยกัน เพื่อทำงานและศึกษาร่วมกัน เรียกว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Expert Group) จนได้ความรู้จากกลุ่ม โดย

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ 1 ประกอบด้วย A1 B1 C1 D1 E1 F1 G1 H1 ศึกษาใบความรู้ที่ 1

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ 2 ประกอบด้วย A2 B2 C2 D2 E2 F2 G2 H2 ศึกษาใบความรู้ที่ 2

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ 3 ประกอบด้วย A3 B3 C3 D3 E3 F3 G3 H3 ศึกษาใบความรู้ที่ 3

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ 4 ประกอบด้วย A4 B4 C4 D4 E4 F4 G4 H4 ศึกษาใบความรู้ที่ 4

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ 5 ประกอบด้วย A5 B5 C5 D5 E5 F5 G5 H5 ศึกษาใบความรู้ที่ 5

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ 6 ประกอบด้วย A6 B6 C6 D6 E6 F6 G6 H6 ศึกษาใบความรู้ที่ 6

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ 7 ประกอบด้วย A7 B7 C7 D7 E7 F7 G7 H7 ศึกษาใบความรู้ที่ 7

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ 8 ประกอบด้วย A8 B8 C8 D8 E8 F8 G8 H8 ศึกษาใบความรู้ที่ 8

1.4 สมาชิกแต่ละคนออกจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญและกลับสู่กลุ่มเดิม (บ้าน) ของตนเองแล้วผลัดกันอธิบายเพื่อถ่ายทอดความรู้ที่ตนศึกษามาให้เพื่อนฟัง เลขากลุ่มจดบันทึก

1.5 สมาชิกแต่ละกลุ่มช่วยกันสรุปเพื่อเตรียมนำเสนอผลงาน โดยจับสลากลำดับกลุ่มตัวแทนไปที่ละกลุ่ม เพื่อนำเสนอผลงาน

1.6 ครูทดสอบเนื้อหาที่ศึกษาและให้คะแนนเป็นรายบุคคล ครูนำคะแนนที่ประเมินรายบุคคลมารวมกันเป็นคะแนนกลุ่ม

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ความสามารถในการเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งได้คะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบปรนัยชนิดเลือกตอบแบบ 4 ตัวเลือก โดยวัดผลการเรียนรู้ใน 3 ด้าน คือ

2.1 ด้านความรู้ความจำ หมายถึง ความสามารถในการจำเรื่องราว มวลประสบการณ์ต่าง ๆ ของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยได้

2.2 ด้านความเข้าใจ หมายถึง ความสามารถจำแนกหรืออธิบายความรู้ ความสำคัญที่เกี่ยวกับอำนาจธิปไตยและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยได้

2.3 ด้านการนำไปใช้ หมายถึง ความสามารถในการนำความรู้ ประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนรู้ในเรื่องของการปกครองระบอบประชาธิปไตยไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

3. ทักษะกระบวนการกลุ่ม หมายถึง ความสามารถเกี่ยวกับกระบวนการทำงานในกลุ่มให้เกิดผลดีมีทักษะเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนความคิด การแสดงความคิดเห็น อธิบาย โต้ตอบ แบ่งปัน อุปกรณ์และสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานร่วมกันและแบบประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม ประเมินโดยครู มีเกณฑ์การประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 3 ระดับ คือ ดี พอใช้ ปรับปรุง ในการวิจัยครั้งนี้กำหนดรายการประเมินพฤติกรรมทั้งหมด 4 ด้าน ดังนี้

3.1 ด้านการเรียน หมายถึง ความสามารถในการตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่ครูสอนและมีการกระตือรือร้นในบทเรียน

3.2 ด้านกระบวนการทำงาน หมายถึง ความสามารถในการวางแผนการทำงาน การรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่ม การกล้าแสดงออกและการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

3.3 ด้านการอภิปราย หมายถึง ความสามารถในการอภิปรายโต้ตอบ และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการทำงานกลุ่ม

3.4 ด้านการแก้ปัญหาความขัดแย้ง หมายถึง ความสามารถในการใช้เหตุผลในการตัดสินใจ เพื่อแก้ไขปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นภายในกลุ่ม

4. ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่ดีของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ ซึ่งมักเกิดจากการได้รับการตอบสนองตามที่ตนต้องการก็จะเกิดความรู้สึกที่ดีต่อสิ่งนั้นตรงกันข้ามหากความต้องการของตนไม่ได้รับการตอบสนองความไม่พึงพอใจก็จะเกิดขึ้น โดยมีระดับความพึงพอใจแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ ระดับมากที่สุด ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อย และระดับน้อยที่สุด ซึ่งแบ่งเป็น 4 ด้าน ดังนี้

4.1 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง ผู้เรียนสามารถสรุปใจความสำคัญของเนื้อหา การแลกเปลี่ยนความรู้ การกล้าแสดงออกและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน

4.2 ด้านบรรยากาศในการเรียนการสอน หมายถึง สภาพแวดล้อมในการเรียนที่ทำให้ นักเรียนมีความกระตือรือร้น มีความสุข ไม่น่าเบื่อ สนุกกับการเรียนและการทำงานเป็นกลุ่มร่วมกับผู้อื่น

4.3 ด้านประโยชน์ที่ผู้เรียนได้รับ หมายถึง ผู้เรียนสามารถเข้าใจบทเรียนได้เร็วขึ้น มีความกล้าแสดงออก ความสามัคคีและสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้

4.4 ด้านการวัดและประเมินผล หมายถึง การทดสอบผู้เรียน การสังเกต การติดตามและตรวจสอบผู้เรียนในระหว่างเรียนเพื่อใช้ในการประเมินผล

5. **นักเรียน** หมายถึง ผู้เรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียน บุษตานุคดีน สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนที่เรียนโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์สูงขึ้น
2. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนในการใช้วิธีการสอนแบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ไปประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
3. ได้ชุดการเรียนการสอนแบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการดำเนินวิจัย เรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะกระบวนการกลุ่ม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้ การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551
 - 1.1 วิสัยทัศน์
 - 1.2 หลักการ
 - 1.3 จุดหมาย
2. หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
 - 2.1 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้
 - 2.2 คุณภาพผู้เรียนในระดับชั้นประถมศึกษา
3. การเรียนรู้แบบร่วมมือ
 - 3.1 ความหมายของการเรียนรู้แบบร่วมมือ
 - 3.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ
 - 3.3 องค์ประกอบของการเรียนรู้แบบร่วมมือ
 - 3.4 หลักการเรียนรู้แบบร่วมมือ
 - 3.5 รูปแบบของการเรียนรู้แบบร่วมมือ
 - 3.6 ขั้นตอนการเรียนโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ
 - 3.7 ประโยชน์ของการเรียนรู้แบบร่วมมือ
 - 3.8 ข้อควรคำนึงในการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ
4. การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์
 - 4.1 ความหมายของการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์
 - 4.2 แนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์
 - 4.3 ขั้นตอนของการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์
5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 5.1 ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 5.2 ประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

- 5.3 การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 5.4 การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 6. ทักษะกระบวนการกลุ่ม
 - 6.1 ความหมายของทักษะกระบวนการกลุ่ม
 - 6.2 องค์ประกอบของการเรียนรู้โดยใช้ทักษะกระบวนการกลุ่ม
 - 6.3 ความสำคัญของการเรียนรู้โดยใช้ทักษะกระบวนการกลุ่ม
 - 6.4 ขั้นตอนของการเรียนรู้โดยใช้ทักษะกระบวนการกลุ่ม
 - 6.5 บทบาทของครูในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทักษะกระบวนการกลุ่ม
 - 6.6 การประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม
- 7. ความพึงพอใจ
 - 7.1 ความหมายของความพึงพอใจ
 - 7.2 แนวคิดทฤษฎีความพึงพอใจ
 - 7.3 การวัดความพึงพอใจ
- 8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 8.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 8.2 งานวิจัยต่างประเทศ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 4)
มีรายละเอียดดังนี้

1. วิสัยทัศน์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐานรวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

2. หลักการ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมีหลักการที่สำคัญ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 4) ดังนี้

2.1 เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติมีจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติและคุณธรรมบนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล

2.2 เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชนที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและมีคุณภาพ

2.3 เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น

2.4 เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้เวลาและการจัดการเรียนรู้

2.5 เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.6 เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกกระบบและตามอัธยาศัยครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายสามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้และประสบการณ์

จากที่กล่าวมา สรุปได้ว่า หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกด้านซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุล ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลเมืองโลก

3. จุดหมาย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพจึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 5) ดังนี้

3.1 มีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเองมีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.2 มีความรู้ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยีและมีทักษะชีวิต

3.3 มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีมีสุขนิสัยและรักการออกกำลังกาย

3.4 มีความรักชาติมีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลกยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

3.5 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคมและอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

สรุปได้ว่า จุดหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานได้มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีความรู้ มีจิตสาธารณะอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ผู้เรียนทุกคนในระดับชั้นเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาต้องเรียน ทั้งนี้เพราะกลุ่มสาระการเรียนรู้นี้ว่าด้วยการอยู่ร่วมกันบนโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตลอดเวลา การเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจ ซึ่งแตกต่างกันอย่างหลากหลาย การปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม ทำให้เป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบ มีความสามารถทางสังคม มีความรู้ ทักษะ คุณธรรมและค่านิยมที่เหมาะสม โดยให้ผู้เรียนเกิดความเจริญงอกงาม

1. สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ได้จัดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 2-3)

สาระที่ 1 ศาสนา ศิลปกรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส 1.1 รู้และเข้าใจประวัติความสำคัญศาสนา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่นมีศรัทธาที่ถูกต้องยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส 1.2 เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดีและธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดีมีค่านิยมที่ดีงามและธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทยดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส 2.2 เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธาและธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่ารวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ

มาตรฐาน ส 3.2 เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ และความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส 4.1 เข้าใจความหมายความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

มาตรฐาน ส 4.2 เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันในด้านความสัมพันธ์ และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่องตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

มาตรฐาน ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส 5.1 เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพและความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันและกันในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหาวิเคราะห์ สรุป และใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิด การสร้างสรรค์วัฒนธรรม มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรแลสิ่งแวดล้อมเพื่อ การพัฒนาที่ยั่งยืน

สรุปได้ว่า ขอบข่ายของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็น การศึกษาเรื่องของมนุษย์และสิ่งแวดล้อม โดยมุ่งหวังที่จะให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจได้พัฒนาทักษะ ความสามารถอันจำเป็นในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและพัฒนานักเรียนให้เกิดความเจริญ ทั้งด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านเจตคติและค่านิยม โดยบูรณาการทุกสาระเข้าด้วยกัน

2. คุณภาพผู้เรียนในระดับชั้นประถมศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2551: 3-5) ได้กำหนดคุณภาพผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เมื่อจบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้วผู้เรียนต้องมีความรู้ความสามารถและคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม ดังนี้

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

1. ได้เรียนรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเองและผู้ที่อยู่รอบข้างตลอดจนสภาพแวดล้อมในท้องถิ่น ที่อยู่อาศัยและเชื่อมโยงประสบการณ์ไปสู่โลกกว้าง

2. ผู้เรียนได้รับการพัฒนาให้มีทักษะกระบวนการและมีข้อมูลที่เป็นต่อการพัฒนาให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม ประพฤติปฏิบัติตามหลักคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ มีความเป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ การอยู่ร่วมกันและการทำงานกับผู้อื่น มีส่วนร่วมในกิจกรรมของห้องเรียนและได้ฝึกหัดในการตัดสินใจ

3. ได้ศึกษาเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว โรงเรียนและชุมชนในลักษณะการบูรณาการ ผู้เรียนได้เข้าใจแนวคิดเกี่ยวกับปัจจุบันและอดีตมีความรู้พื้นฐานทางเศรษฐกิจได้ข้อคิดเกี่ยวกับรายรับรายจ่ายของครอบครัว เข้าใจถึงการเป็นผู้ผลิต ผู้บริโภค รู้จักการออมขั้นต้นและวิธีการเศรษฐกิจพอเพียง

4. ได้รับการพัฒนาแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม หน้าที่พลเมือง เศรษฐศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และภูมิปัญญา เพื่อเป็นพื้นฐานในการทำความเข้าใจในขั้นที่สูงต่อไป

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

1. ได้เรียนรู้เรื่องของจังหวัด ภาคและประเทศของตนเองทั้งเชิงประวัติศาสตร์ ลักษณะทางกายภาพ สังคม ประเพณีและวัฒนธรรมรวมทั้งการเมืองการปกครอง สภาพเศรษฐกิจโดยเน้นความเป็นประเทศไทย

2. ได้รับการพัฒนาความรู้และความเข้าใจในเรื่องศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ปฏิบัติตนตามหลักคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือรวมทั้งมีส่วนร่วมศาสนพิธีและพิธีกรรมทางศาสนามากยิ่งขึ้น

3. ได้ศึกษาและปฏิบัติตนตามสถานภาพ บทบาท สิทธิหน้าที่ในฐานะพลเมืองดีของท้องถิ่น จังหวัด ภาค และประเทศรวมทั้งได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมตามขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมของท้องถิ่นตนเองมากยิ่งขึ้น

4. ได้ศึกษาเปรียบเทียบเรื่องราวของจังหวัดและภาคต่าง ๆ ของประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้านได้รับการพัฒนาแนวคิดทางสังคมศาสตร์เกี่ยวกับศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม หน้าที่พลเมือง เศรษฐศาสตร์ ประวัติศาสตร์และภูมิศาสตร์เพื่อขยายประสบการณ์ไปสู่การทำความเข้าใจในภูมิภาค ชีวโลกตะวันออกและตะวันตกเกี่ยวกับศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมความเชื่อ ขนบธรรมเนียม

ประเพณี วัฒนธรรม การดำเนินชีวิต การจัดระเบียบทางสังคมและการเปลี่ยนแปลงทางสังคม จากอดีตสู่ปัจจุบัน

จากที่กล่าวมา สรุปได้ว่ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจความสัมพันธ์ของมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ฝึกให้ผู้เรียนเกิดทักษะทางสังคม ทักษะในการคิดวิเคราะห์ ทักษะการแก้ปัญหา เป็นการศึกษาเพื่อพัฒนาความคิดรวบยอด เจตคติ ค่านิยมมีบุคลิกประชาธิปไตยและทักษะของพลเมืองที่ดีที่จะขาดเสียมิได้ ด้วยเหตุนี้ จึงเป็นกลุ่มสาระที่ต้องกำหนดหรือบังคับให้ผู้เรียนใน โรงเรียน โดยทั่วไปและเป็นทั้งสาระบังคับและสาระเลือกตามความสนใจ เพื่อความเป็นไปของสังคมที่ต้องการสมาชิกที่ดีช่วยให้สังคมอยู่ดี มีสุข นอกจากนี้กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเป็นกลุ่มสาระที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลเมืองดี สามารถจัดการให้ตนเองได้ดำรงชีพอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดีและมีความสุข สืบทอดทางวัฒนธรรม ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของความเป็นชาติไทยในความเป็นสากลในยุคแห่งโลกาภิวัตน์ได้อย่างภาคภูมิใจ

การเรียนรู้แบบร่วมมือ

การเรียนรู้แบบร่วมมือ นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายไว้หลากหลายดังต่อไปนี้

1. ความหมายของการเรียนรู้แบบร่วมมือ

ทิสนา แคมมณี (2551: 98- 99) ได้กล่าวถึงการเรียนรู้แบบร่วมมือ คือ การเรียนเป็นกลุ่มย่อยโดยมีสมาชิกกลุ่มที่มีความแตกต่างกันประมาณ 3-6 คน ช่วยกันเรียนรู้เพื่อไปสู่เป้าหมายของกลุ่ม

ชนาธิป พรกุล (2551: 36) ได้กล่าวถึงการเรียนรู้แบบร่วมมือ คือ เป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากการทำงานร่วมกันและช่วยเหลือกันภายในกลุ่ม

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (2552: 99) ได้กล่าวถึงการเรียนรู้แบบร่วมมือ คือ การเรียนรู้แบบกลุ่มย่อยโดยสมาชิกกลุ่มที่มีความสามารถแตกต่างกันประมาณ 3-6 คน ช่วยกันเรียนรู้เพื่อไปสู่เป้าหมายของกลุ่ม

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2552: 19) กล่าวถึงการเรียนรู้แบบร่วมมือไว้ว่า เป็นจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ โดยมีสมาชิกกลุ่มละ 4 คน สมาชิกกลุ่มมีความสามารถในการเรียนต่างกัน สมาชิกกลุ่มจะมีความรับผิดชอบในสิ่งที่ได้รับการสอนและช่วยเพื่อนสมาชิกให้เกิดการเรียนรู้ด้วยการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยมีเป้าหมายร่วมกันคือเป้าหมายของกลุ่ม

สรุปได้ว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นวิธีการจัดการเรียนรู้แบบหนึ่งซึ่งยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้มีการจัดนักเรียนให้ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ โดยคำนึงถึงความสามารถของผู้เรียนและจะต้องปฏิบัติสัมพันธ์ต่อเนื่องกันทั้งในด้านการแสดงความคิดเห็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เคารพและยอมรับในความคิดเห็นที่แตกต่างกัน ความมีเมตตากรุณา ความเอื้อเฟื้อ

การให้อภัย การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รับผิดชอบการทำงานของตนเอง มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของสมาชิกในกลุ่มเพื่อเป้าหมายแห่งความสำเร็จของกลุ่ม

2. ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Theory of Cooperative)

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2552: 182-184) ได้กล่าวถึงทฤษฎีที่มีความเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ประกอบด้วย

1. ทฤษฎีการเสริมแรง (Reinforcement Theory) ของสกินเนอร์ มีแนวคิดว่าการกระทำใด ๆ ที่ได้รับการเสริมแรงจะมีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นอีก ส่วนการกระทำใด ๆ ที่ไม่ได้รับการเสริมแรงมีแนวโน้มที่จะลดลงและหายไปที่สุด ส่วนการเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนจะต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกันสมาชิกจะได้มอบหมายหน้าที่ทุกคนและยึดหลักว่าความสำเร็จของตน คือ ความสำเร็จของกลุ่ม ดังนั้นการทำงานจะต้องมีการให้กำลังใจกันเพื่อเป็นแรงกระตุ้นให้สมาชิกทุกคนทำงานให้ดีที่สุดเพื่อความสำเร็จของกลุ่ม

2. ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social learning Theory) มีแนวคิดว่าคนเราเรียนรู้ในสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบ ๆ ตัวเราอยู่เสมอ การเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มเหมือนกับการอยู่ในสังคมหนึ่งซึ่งการทำงานแบบร่วมมือจะเป็นการสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อกันเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ดังนั้นสมาชิกจะต้องให้ความช่วยเหลือกันทั้งการมีน้ำใจเมตตากรุณา การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การรู้จักเกรงใจผู้อื่น เอาใจเขามาใส่ใจเราซึ่งเป็นการปลูกฝังพฤติกรรมที่เหมาะสมอันจะส่งผลดีต่อไปในอนาคต

3. ทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ มีแนวคิดว่ามนุษย์ทุกคนล้วนมีความต้องการจะสนองความต้องการให้ตนเองและความต้องการจะได้รับการตอบสนองก็ต่อเมื่อความต้องการขั้นต้นได้รับการตอบสนองก่อนการเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้รับการยอมรับจากกลุ่มโดยใช้ความสามารถเฉพาะตัวและศักยภาพของตนเองร่วมมือกันแก้ปัญหาต่าง ๆ ให้บรรลุผลสำเร็จได้ ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีการพัฒนาสมรรถภาพทั้ง 3 ด้าน ไปพร้อมกันคือ ความรู้ ความรู้สึกและทักษะซึ่งเป็นการเน้นให้ผู้เรียนได้ร่วมมือกันทำงานกลุ่มสมาชิกทุกคนได้มีโอกาสแสดงความสามารถที่มีอยู่ได้อย่างเต็มที่ที่จะทำให้ผู้เรียนมีความรู้สึกดีต่อตนเองมีประโยชน์และมีความสำคัญต่อกลุ่ม

4. ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญา (Cognitive Theory) มีแนวคิดว่าทุกคนเกิดมาพร้อมที่จะมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมจะทำให้เกิดความคิดเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นรูปธรรมและมีการพัฒนาต่อไปเรื่อย ๆ จนสามารถคิดในสิ่งที่เป็นนามธรรมได้ การเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นการเรียน

ที่เน้นการช่วยเหลือร่วมกันคิดแก้ปัญหา นั่นคือให้ผู้เรียนได้ลงมือกระทำค้นหาความรู้ด้วยตนเอง จนเกิดความรู้ความเข้าใจ

ทิสนา เขมมณี (2553: 98-105) ได้กล่าวถึงแนวคิดที่มีความเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ประกอบด้วย

1. การพึ่งพาและเกื้อกูลกัน (Positive Interdependence) การเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือจะต้องมีความตระหนักว่าสมาชิกทุกคนมีความสำคัญและความสำเร็จของกลุ่มขึ้นกับสมาชิกทุกคนในกลุ่ม ในขณะที่เดียวกันสมาชิกแต่ละคนในกลุ่มจะประสบความสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อกลุ่มประสบความสำเร็จ ความสำเร็จของบุคคลและของกลุ่มขึ้นอยู่กับกันและกัน ดังนั้นแต่ละคนต้องรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ของตนและในขณะที่เดียวกันก็ช่วยเหลือสมาชิกคนอื่น ๆ ด้วยเพื่อประโยชน์ร่วมกันการจัดการกลุ่ม เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีการพึ่งพาช่วยเหลือเกื้อกูลกัน

2. การปรึกษาหารือกันอย่างใกล้ชิด (Face-to-Face Promotive Interaction) การที่สมาชิกในกลุ่มมีการพึ่งพาช่วยเหลือเกื้อกูลกันเป็นปัจจัยที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันและกัน ในทางที่จะช่วยให้กลุ่มบรรลุเป้าหมาย สมาชิกกลุ่มจะห่วงใยไว้วางใจส่งเสริมและช่วยเหลือกันและกันในการทำงานต่าง ๆ ร่วมกันส่งผลให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน

3. ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ของสมาชิกแต่ละคน (Individual Accountability) สมาชิกในกลุ่มการเรียนรู้ทุกคนจะต้องมีหน้าที่รับผิดชอบและพยายามทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถไม่มีใครที่จะได้รับประโยชน์โดยไม่ทำหน้าที่ของตน ดังนั้นกลุ่มจึงจำเป็นต้องมีระบบการตรวจสอบผลงานทั้งที่เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

4. การใช้ทักษะการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและทักษะการทำงานกลุ่มย่อย (Interpersonal and Small-Group Skills) การเรียนรู้แบบร่วมมือจะประสบความสำเร็จได้ต้องอาศัยทักษะที่สำคัญ ๆ หลายประการ เช่น ทักษะทางสังคม ทักษะการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ทักษะการทำงานกลุ่ม ทักษะการสื่อสารและทักษะการแก้ปัญหาขัดแย้ง รวมทั้งการเคารพยอมรับและไว้วางใจกันและกันซึ่งควรควรสอนและฝึกหัดให้แก่ผู้เรียนเพื่อช่วยดำเนินงานไปได้

5. การวิเคราะห์กระบวนการกลุ่ม (Group Processing) กลุ่มการเรียนรู้แบบร่วมมือจะต้องมีการวิเคราะห์กระบวนการทำงานของกลุ่มเพื่อช่วยให้กลุ่มเกิดการเรียนรู้และปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น การวิเคราะห์กระบวนการกลุ่มครอบคลุมการวิเคราะห์เกี่ยวกับวิธีการทำงานของกลุ่มพฤติกรรมของสมาชิกกลุ่มและผลงานของกลุ่ม การวิเคราะห์การเรียนรู้นี้อาจทำโดยครูหรือผู้เรียนหรือทั้งสองฝ่ายซึ่งเป็นยุทธวิธีหนึ่งที่ส่งเสริมให้กลุ่มตั้งใจทำงานเพราะรู้ว่าจะได้รับข้อมูลป้อนกลับและช่วยฝึกทักษะการคิดคือสามารถที่จะประเมินการคิดและพฤติกรรมของตนที่ได้ทำไป

สรุปได้ว่า แนวคิดในการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือในการทำงานจะต้องรู้จักช่วยเหลือซึ่งกันและกันมีการให้กำลังใจกันเพื่อเป็นแรงกระตุ้นให้สมาชิกทุกคนทำงานให้ดีที่สุดมีการพัฒนาสมรรถภาพในด้านความรู้ ความรู้สึก ด้านทักษะไปพร้อมกันซึ่งเป็นการเน้นให้ผู้เรียนได้ร่วมมือกันทำงานกลุ่มสมาชิกทุกคนได้มีโอกาสแสดงความสามารถที่มีอยู่ได้อย่างเต็มที่เน้นความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ของสมาชิกแต่ละคนจะทำให้ผู้เรียนมีความรู้สึกดีต่อตนเองมีการวิเคราะห์กระบวนการทำงานของกลุ่มเพื่อช่วยให้กลุ่มเกิดการเรียนรู้และปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้นเกิดการปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคลและทักษะการทำงานกลุ่มย่อยทั้งการช่วยเหลือซึ่งกันและกันความมีเมตตากรุณา การมีน้ำใจ การยอมรับ การให้คำชมเชย การเรียนรู้ซึ่งกันและกันซึ่งนำไปสู่ความสำเร็จของกลุ่ม

3. องค์ประกอบของการเรียนรู้แบบร่วมมือ

อากรณ ใจเที่ยง (2550: 122) กล่าวถึงองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือไว้ว่า ต้องคำนึงถึงองค์ประกอบในการให้ผู้เรียนทำงานกลุ่ม ดังต่อไปนี้

1. มีการพึ่งพาอาศัยกัน (Positive Interdependence) หมายถึง สมาชิกในกลุ่มมีเป้าหมายร่วมกันมีส่วนรับความสำเร็จร่วมกันใช้วัสดุอุปกรณ์ร่วมกันมีบทบาทหน้าที่ทุกคนทั่วกัน ทุกคนมีความรู้สึกว่าจะสำเร็จได้ต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

2. มีปฏิสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดในเชิงสร้างสรรค์ (Face to Face Promotive Interaction) หมายถึง สมาชิกกลุ่มได้ทำกิจกรรมอย่างใกล้ชิด เช่น แลกเปลี่ยนความคิดเห็น อธิบายความรู้แก่กันถามคำถาม ตอบคำถามกันและกันด้วยความรู้สึกที่ดีต่อกัน

3. มีการตรวจสอบความรับผิดชอบของสมาชิกแต่ละคน (Individual Accountability) เป็นหน้าที่ของผู้สอนที่จะต้องตรวจสอบว่าสมาชิกทุกคนมีความรับผิดชอบต่องานกลุ่มหรือไม่มากนักเพียงใด เช่น การสุ่มถามสมาชิกในกลุ่ม สังเกตและบันทึกการทำงานกลุ่มให้ผู้เรียนอธิบายสิ่งที่ตนเรียนรู้ให้เพื่อนฟังทดสอบรายบุคคล เป็นต้น

4. มีการฝึกทักษะการช่วยเหลือกันทำงานและทักษะการทำงานกลุ่มย่อย (Interdependence and Small Groups Skills) ผู้เรียนควรได้ฝึกทักษะที่จะช่วยให้งานกลุ่มประสบความสำเร็จ เช่น ทักษะการสื่อสาร การยอมรับและช่วยเหลือกัน การวิจารณ์ความคิดเห็นโดยไม่วิจารณ์บุคคล การแก้ปัญหาความขัดแย้ง การให้ความช่วยเหลือและการเอาใจใส่ต่อทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน การทำความรู้จักและไว้วางใจผู้อื่น เป็นต้น

5. มีการฝึกกระบวนการกลุ่ม (Group Process) สมาชิกต้องรับผิดชอบต่อการทำงานของกลุ่มต้องสามารถประเมินการทำงานของกลุ่มได้ว่าประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงใดเพราะเหตุใด

ต้องแก้ไขปัญหาที่ใดและอย่างไรเพื่อให้การทำงานกลุ่มมีประสิทธิภาพดีกว่าเดิมเป็นการฝึกกระบวนการกลุ่มอย่างเป็นกระบวนการ

(ชวลิต ชูกำแหง, 2551: 120-121 อ้างถึง Johnson and Johnson, 1994: 31-37) ได้สรุปองค์ประกอบของการเรียนแบบร่วมมือไว้ 5 ประการ ดังนี้

1. ความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันในทางบวก (Positive Interdependent) หมายถึงการพึ่งพากันในทางบวก แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ การพึ่งพากันเชิงผลลัพธ์ คือการพึ่งพากันในด้านการได้รับผลประโยชน์จากความสำเร็จของกลุ่มร่วมกัน ซึ่งความสำเร็จของกลุ่มอาจจะเป็นผลงานหรือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มในการสร้างการพึ่งพากันในเชิงผลลัพธ์ได้ดีนั้นต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนทำงาน โดยมีเป้าหมายร่วมกันจึงจะเกิดแรงจูงใจให้ผู้เรียนมีการพึ่งพาซึ่งกันและกันสามารถร่วมมือกันทำงานให้บรรลุผลสำเร็จได้และการพึ่งพาในเชิงวิธีการ คือ การพึ่งพากันในด้านกระบวนการทำงานเพื่อให้งานกลุ่มสามารถบรรลุได้ตามเป้าหมายซึ่งต้องสร้างสภาพการณ์ให้ผู้เรียนแต่ละคนในกลุ่มได้รับรู้ว่าตนเองมีความสำคัญต่อความสำเร็จของกลุ่มในการสร้างสภาพการพึ่งพากันในเชิงวิธีการ มีองค์ประกอบ ดังนี้

1.1 การทำให้เกิดการพึ่งพาทรัพยากรหรือข้อมูล (Resource Interdependence) คือ แต่ละบุคคลจะมีข้อมูลความรู้เพียงบางส่วนที่เป็นประโยชน์ต่องานของกลุ่ม ทุกคนต้องนำข้อมูลมารวมกันจึงจะทำให้งานสำเร็จได้ในลักษณะที่เป็นการให้งานหรืออุปกรณ์ที่ทุกคนต้องทำหรือใช้ร่วมกัน

1.2 ทำให้เกิดการพึ่งพาเชิงบทบาทของสมาชิก (Role Interdependence) คือ การกำหนดบทบาทของการทำงานให้แต่ละบุคคลในกลุ่มและการทำให้เกิดการพึ่งพาเชิงภาระงาน (Task Interdependence) คือ แบ่งงานให้แต่ละบุคคลในกลุ่มมีทักษะที่เกี่ยวข้องกันถ้าสมาชิกคนใดคนหนึ่งทำงานของตนไม่เสร็จจะทำให้สมาชิกคนอื่นไม่สามารถทำงานในส่วนที่ต่อเนื่องได้

1.3 การมีปฏิสัมพันธ์ที่ส่งเสริมกันระหว่างสมาชิกภายในกลุ่ม (Face to Face Promotive Interdependence) หมายถึง การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนช่วยเหลือกันมีการติดต่อสัมพันธ์กันการอภิปรายแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด การอธิบายให้สมาชิกในกลุ่มได้เกิดการเรียนรู้ การรับฟังเหตุผลของสมาชิกในกลุ่ม การมีปฏิสัมพันธ์โดยตรงระหว่างสมาชิกในกลุ่มได้เกิดการเรียนรู้การรับฟังเหตุผลของสมาชิกภายในกลุ่มจะก่อให้เกิดการพัฒนากระบวนการคิดของผู้เรียนเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รู้จักการทำงานร่วมกันทางสังคมจากการช่วยเหลือสนับสนุนกันการเรียนรู้เหตุผลของกันและกันทำให้ได้รับข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับการทำงานของตนเองจากการตอบสนองทางวาจาและท่าทางของเพื่อนสมาชิกช่วยให้รู้จักเพื่อนสมาชิกได้ดียิ่งขึ้นส่งผลให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน

1.4 ความรับผิดชอบของสมาชิกแต่ละบุคคล (Individual Accountability) หมายถึง ความรับผิดชอบในการเรียนรู้ของสมาชิกแต่ละคน โดยต้องทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถต้องรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเองและเพื่อนสมาชิกให้ความสำคัญเกี่ยวกับความสามารถและความรู้ที่แต่ละคนจะได้รับมีการตรวจสอบเพื่อความแน่ใจว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เป็นรายบุคคลหรือไม่โดยประเมินผลงานของสมาชิกแต่ละคนซึ่งรวมกันเป็นผลงานของกลุ่มให้ข้อมูลย้อนกลับทั้งกลุ่มและรายบุคคลให้สมาชิกทุกคนรายงานหรือมีโอกาสแสดงความคิดเห็นโดยทั่วถึงตรวจสอบผลการเรียนเป็นรายบุคคลหลังจบบทเรียนเพื่อเป็นการประกันว่าสมาชิกทุกคนในกลุ่มรับผิดชอบทุกอย่างร่วมกับกลุ่มทั้งนี้สมาชิกทุกคนในกลุ่มจะต้องมีความมั่นใจและพร้อมที่จะได้รับการทดสอบเป็นรายบุคคล

1.5 การใช้ทักษะการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและทักษะการทำงานกลุ่มย่อย (Interpersonal and Small Group Skills) หมายถึง การมีทักษะทางสังคม (Social Skill) เพื่อให้สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข คือ มีความเป็นผู้นำ รู้จักตัดสินใจ สามารถสร้างความไว้วางใจ รู้จักติดต่อสื่อสารและสามารถแก้ไขปัญหาข้อขัดแย้งในการทำงานร่วมกันซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการทำงานร่วมกันที่จะช่วยให้การทำงานกลุ่มประสบความสำเร็จ

1.6 กระบวนการทำงานของกลุ่ม (Group Processing) หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ของกลุ่มโดยผู้เรียนจะต้องเรียนรู้จากกลุ่มให้มากที่สุดมีความร่วมมือทั้งด้านความคิดการทำงานและความรับผิดชอบร่วมกันจนสามารถบรรลุเป้าหมายได้การที่จะช่วยให้การดำเนินงานของกลุ่มเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายนั้นกลุ่มจะต้องมีหัวหน้าที่ดีสมาชิกดีและกระบวนการทำงานดี นั่นคือ มีการเข้าใจในเป้าหมายการทำงานร่วมกันในกระบวนการนี้สิ่งที่สำคัญ คือ การประเมินทั้งในส่วนที่เป็นวิธีการทำงานของกลุ่มพฤติกรรมของสมาชิกกลุ่มและผลงานของกลุ่มโดยเน้นการประเมินคะแนนของผู้เรียนแต่ละคนในกลุ่มมาเป็นคะแนนกลุ่มเพื่อตัดสินความสำเร็จของกลุ่มด้วยประเมินกระบวนการทำงานกลุ่ม ประเมินหัวหน้าและประเมินสมาชิกกลุ่มทั้งนี้เพื่อให้ ผู้เรียนเห็นความสำคัญของกระบวนการกลุ่มที่จะนำไปสู่ความสำเร็จของกลุ่มได้

สรุปได้ว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นการสร้างความรู้สึกร่วมกันให้เกิดขึ้นในกลุ่มโดยการช่วยเหลือซึ่งนำไปสู่ความสำเร็จร่วมกันมีปฏิสัมพันธ์มี โอกาสและช่วยส่งเสริมการทำงานให้สำเร็จอภิปรายสิ่งที่ได้เรียนรู้หรือวิธีการทำงานที่ได้รับมอบหมายร่วมกันสนับสนุนให้กำลังใจมีความรู้สึกรับผิดชอบส่วนบุคคลประเมินผลงานแต่ละคนกับผลงานกลุ่มครูคอยเตือนให้ใช้ทักษะทางสังคมและอธิบายความคาดหวังของครูสร้างความรู้สึกร่วมกันทางบวกกับผลประโยชน์จากผลสำเร็จของกลุ่มร่วมกันกำหนดบทบาทแต่ละคนเท่าเทียมและสัมพันธ์ต่อกันถ้าขาดสมาชิกคนใดงานดำเนินไปไม่ได้

4. หลักการเรียนรู้แบบร่วมมือ

หลักการพื้นฐานของการเรียนรู้แบบร่วมมือเน้นให้ผู้เรียนทุกคนทำงานร่วมกันมีความรับผิดชอบช่วยเหลือกันเพื่อความสำเร็จของกลุ่มซึ่งมีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงหลักการพื้นฐานของการเรียนรู้แบบร่วมมือไว้ดังนี้

ชนาธิป พรกุล (2551: 18) หลักการที่สำคัญของการเรียนแบบร่วมมือ คือ

1. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
2. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจัดการเรียนรู้โดยการค้นพบด้วยตนเอง
3. ควรยึดความสำคัญของกระบวนการเรียนรู้
4. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนควรยึดกระบวนการกลุ่มและความร่วมมือภายในกลุ่ม
5. ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนควรกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจหรือควรมีการเสริมแรง
6. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนควรเน้นให้ผู้เรียนนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2552: 185-186) การเรียนรู้ร่วมมือเป็นการเรียนที่แบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มย่อยประกอบด้วยสมาชิกที่มีความสามารถแตกต่างกันมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย องค์ประกอบที่สำคัญ 5 ประการ ประกอบด้วย

1. การปรึกษาหารือกันอย่างใกล้ชิดระหว่างสมาชิกในกลุ่ม (Face-to-Face Interaction) เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และความสำเร็จของกันและกันโดยการช่วยเหลือสนับสนุนกระตุ้นยกย่องความพยายามของกันและกันทำให้เกิดผลตามมา คือ มีกิจกรรมทางปัญญามีรูปแบบทางสังคมและเกิดการตอบสนองทางคำพูดและทำให้เกิดความสำเร็จของงาน

2. ความรับผิดชอบของสมาชิกของแต่ละคนที่จะช่วยให้เกิดผลสัมฤทธิ์สูงสุดในการทำงาน

3. ทักษะการทำงานกลุ่มหรือทักษะทางสังคม (Cooperative Social Skill) ซึ่งผู้เรียนจะใช้ทักษะในการทำงานให้มีประสิทธิภาพ ได้แก่ การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การร่วมมือกัน การสื่อสาร และการแบ่งปัน

4. ความสัมพันธ์ในทางบวก (Positive Interdependence) ความสำเร็จของแต่ละคนเกิดจากการทำงานร่วมกันของสมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่ม

5. กระบวนการกลุ่ม (Group Processing) สะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพของความสำเร็จในการทำงานสมาชิกในกลุ่ม

สรุปได้ว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือ เป็นการทำงานร่วมกันของสมาชิกซึ่งสมาชิกจะเรียนรู้จากกันและกันการช่วยเหลือซึ่งกันและกันมีปฏิสัมพันธ์ในกลุ่มที่เป็นไปในทางบวกและพัฒนาความรู้สึกรู้สึกต่อตนเองและต่อผู้อื่นให้ความร่วมมือช่วยเหลือกันในทุก ๆ ด้าน เพื่อความสำเร็จของกลุ่ม

5. รูปแบบของการเรียนรู้แบบร่วมมือ

(ลัดดา ศิลาน้อย , 2551 อ้างถึง สุลัดดา ลอยฟ้า, 2537: 45) ได้กล่าวถึงรูปแบบการสอนของการเรียนรู้แบบร่วมมือตามแนวความคิดของ Rebert Slavin และคณะจาก John Hopkins University, Slavin ได้พัฒนาเทคนิคการสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ต่าง ๆ จากผลวิธีการสอนในทุกรูปแบบของ Slavin จะยึดหลักการสอนแบบร่วมมือ 3 ประการด้วยกัน คือ รางวัลและเป้าหมายของกลุ่ม ความหมาย ความสำคัญหรือความหมายของแต่ละบุคคลและ โอกาสในการช่วยเหลือกลุ่มให้ประสบความสำเร็จเท่าเทียมกันจากผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่ารางวัลของกลุ่มและความหมายของแต่ละบุคคลต่อกลุ่มเป็นลักษณะที่จำเป็นและมีความสำคัญต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

รูปแบบการสอนของการเรียนรู้แบบร่วมมือของกลุ่ม Slavin ที่เป็นที่ยอมรับกันแพร่หลาย มีดังนี้

1. Stad (Student Teams–Achievement Division) เป็นรูปแบบการสอนที่สามารถดัดแปลงใช้ได้เกือบทุกวิชาและทุกระดับชั้นเพื่อเป็นกรพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนและทักษะทางสังคมเป็นสำคัญ

2. TGT (Teams-Games-Tournaments) เป็นรูปแบบการสอนที่คล้ายกับ STAD แต่เป็นการจูงใจในการเรียนเพิ่มขึ้น โดยการใช้การแข่งขันเกมแทนการทดสอบย่อย

3. TAI (Team Assisted Individualization) เป็นรูปแบบการสอนที่ผสมผสานแนวความคิดระหว่างการร่วมมือกับการเรียนรู้กับการสอนรายบุคคลรูปแบบของ TAI จะเป็นการประยุกต์ใช้กับการสอนคณิตศาสตร์

4. CIRC (Cooperative Integrated Reading and Composition) เป็นรูปแบบการสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้แบบผสมผสานที่มุ่งพัฒนาขึ้นเพื่อสอนการอ่านและการเขียนสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายโดยเฉพาะ

5. Jigsaw เป็นการสอนที่อาศัยแนวคิดการต่อภาพผู้เสนอวิธีการคนแรก คือ อารอนสันและคณะ (Aronson and Ohters, 1978: 22-25) ต่อมามีการปรับและเพิ่มเติมขั้นตอนแต่วิธีการหลักยังคงเดิม การสอนแบบนี้ นักเรียนแต่ละคนจะได้ศึกษาเพียงส่วนหนึ่งหรือหัวข้อย่อยของเนื้อหาทั้งหมดโดยการศึกษาเรื่องนั้น ๆ จากเอกสารหรือกิจกรรมที่ครูจัดให้ในตอนที่ได้ศึกษาหัวข้อย่อยนั้นนักเรียนจะทำงานเป็นกลุ่มกับเพื่อนที่ได้รับมอบหมายให้ศึกษาหัวข้อย่อยเดียวกันและเตรียมพร้อมที่จะกลับไปอธิบายหรือสอนเพื่อนสมาชิกในกลุ่มพื้นฐานของตนเอง

6. LT (Learning Together) รูปแบบ LT (Learning Together) นี้ จอห์นสันและจอห์นสัน (Johnson and Johnson) เป็นผู้เสนอในปี ค.ศ. 1975 ต่อมาในปี ค.ศ. 1984 เขาเรียกรูปแบบนี้ว่าวงกลมการเรียนรู้ (Circles of Learning) รูปแบบนี้มีการกำหนดสถานการณ์และเงื่อนไขให้นักเรียนทำผลงาน

เป็นกลุ่มให้นักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแบ่งปันเอกสารการแบ่งงานที่เหมาะสม และการให้รางวัลกลุ่ม

7. GI (Group Investigation) พัฒนาโดย Sharan และคณะ เป็นรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือที่มีความซับซ้อนและกว้างมากปรัชญาของรูปแบบ GI ก็คือ ต้องการปลูกฝังการร่วมมือกันอย่างมีประสิทธิภาพโดยมีการกระจายภาระงานและสิทธิในการแสดงความคิดเห็นที่เท่าเทียมกันของสมาชิกในกลุ่ม GI มีการกระตุ้นบทบาทที่แตกต่างกันทั้งภายในกลุ่มและระหว่างกลุ่ม

จากรูปแบบของการเรียนรู้แบบร่วมมือที่กล่าวมา สามารถสรุปได้ว่าการเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นรูปแบบที่ได้รับการพัฒนาเพื่อให้สามารถนำไปใช้ได้เหมาะสมตามลักษณะเนื้อหาวิชาแต่ลักษณะเด่นยังคงไว้ คือ เป็นการจัดการเรียนเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 2-6 คน มีการช่วยเหลือในการทำงานกลุ่มมีการประเมินเป็นรายบุคคลนำเสนอผลงานและการทดสอบซึ่งครูสามารถนำไปใช้ให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาระดับชั้นของผู้เรียนและสภาพแวดล้อมเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดมีการจัดกลุ่มย่อยที่มีความแตกต่างกันในด้านความรู้ความสามารถมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของสมาชิกภายในกลุ่มมีปฏิสัมพันธ์กันภายในกลุ่มได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นยอมรับฟังเหตุผลซึ่งกันและกันอธิบายสื่อสารให้เพื่อนเกิดการเรียนรู้ไปพร้อม ๆ กันรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายและรับผิดชอบต่อเพื่อนในกลุ่มมีทักษะในการทำงานกลุ่มยอมรับและสนับสนุนซึ่งกันและกันร่วมกันจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทำให้การทำงานเป็นกลุ่มมีประสิทธิภาพสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค จีซอร์ว

6. ขั้นตอนการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ

ขั้นตอนในการเรียนรู้แบบร่วมมือนั้นไม่ว่าจะใช้เทคนิคใดก็ตามจะมีลำดับขั้นตอนในการเรียนที่คล้ายคลึงกัน คือ ขั้นเตรียม ขั้นสอน ขั้นทำงานกลุ่ม ขั้นตรวจสอบผลงานและทดสอบขั้นสรุปบทเรียนและประเมินผลการทำงานกลุ่ม ซึ่งมีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงขั้นตอนของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือไว้ ดังนี้

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2550: 122-123) กล่าวถึงขั้นตอนการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ไว้ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ ผู้สอนชี้แจงจุดประสงค์ของบทเรียนผู้สอนจัดกลุ่มผู้เรียนเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละประมาณไม่เกิน 6 คน มีสมาชิกที่มีความสามารถแตกต่างกันผู้สอนแนะนำวิธีการทำงานกลุ่มและบทบาทของสมาชิกในกลุ่ม

2. ขั้นสอน ผู้สอนนำเข้าสู่บทเรียนบอกปัญหาหรืองานที่ต้องการให้กลุ่มแก้ไขหรือคิดวิเคราะห์หาคำตอบผู้สอนแนะนำแหล่งข้อมูลค้นคว้าหรือให้ข้อมูลพื้นฐานสำหรับการคิดวิเคราะห์ ผู้สอนมอบหมายงานที่กลุ่มต้องทำให้ชัดเจน

3. ขั้นทำกิจกรรมกลุ่ม ผู้เรียนร่วมมือกันทำงานตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับทุกคนร่วมรับผิดชอบร่วมคิดร่วมแสดงความคิดเห็น การจัดกิจกรรมในขั้นนี้ครูควรใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจที่น่าสนใจและเหมาะสมกับผู้เรียน เช่น การเล่าเรื่องรอบวง มุมสนทนา คู่ตรวจสอบ คู่คิด ฯลฯ ผู้สอนสังเกตการณ์ทำงานของกลุ่มคอยเป็นผู้อำนวยความสะดวกให้ความกระจ่างในกรณีที่ผู้เรียนสงสัยต้องการความช่วยเหลือ

4. ขั้นตรวจสอบผลงานและทดสอบ ขั้นนี้ผู้เรียนจะรายงานผลการทำงานกลุ่ม ผู้สอนและเพื่อนกลุ่มอื่นอาจซักถามเพื่อให้เกิดความกระจ่างชัดเจนเพื่อเป็นการตรวจสอบผลงานของกลุ่มและรายบุคคล

5. ขั้นสรุปบทเรียนและประเมินผลการทำงานกลุ่ม ขั้นนี้ผู้สอนและผู้เรียนช่วยกันสรุปบทเรียนผู้สอนควรช่วยเสริมเพิ่มเติมความรู้ช่วยคิดให้ครบตามเป้าหมายการเรียนรู้ที่กำหนดไว้และช่วยกันประเมินผลการทำงานกลุ่มทั้งส่วนที่เด่นและส่วนที่ควรปรับปรุงแก้ไข

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2552: 186) กล่าวถึง การเรียนการสอนแบบร่วมมือไว้ว่า ไม่ว่าจะใช้เทคนิคใดก็ตาม จะมีลำดับขั้นตอนในการเรียนที่คล้ายคลึงกัน คือ

1. ขั้นเตรียม ครูแนะนำนักเรียนในการเรียนรู้ร่วมกันและจัดกลุ่มเรียนการสอนแนะนำเกี่ยวกับระเบียบของกลุ่มบทบาทและหน้าที่ของสมาชิกกลุ่มแจ้งวัตถุประสงค์บทเรียนและการทำกิจกรรมร่วมกันการฝึกทักษะพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับกลุ่ม

2. ขั้นกิจกรรมกลุ่ม เป็นขั้นตอนที่สมาชิกเข้าไปในกลุ่มย่อยและได้รับมอบหมายงานของตนเอง ครูกำหนดให้ผู้เรียนใช้เทคนิคต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรม

3. ขั้นตรวจสอบผลงานและทดสอบเป็นการตรวจสอบว่าผู้เรียนได้ปฏิบัติหน้าที่ครบถ้วนหรือยังผลการปฏิบัติเป็นอย่างไรเน้นการตรวจสอบผลงานกลุ่มและรายบุคคล

4. ขั้นสรุปบทเรียนและประเมินผลการทำงานกลุ่มครูและผู้เรียนช่วยกันสรุปบทเรียนถ้ามีสิ่งที่คุณเรียนไม่เข้าใจครูอธิบายเพิ่มเติมและช่วยกันประเมินผลการทำงานของกลุ่มในสิ่งที่เด่นชัดและสิ่งที่ควรปรับปรุง

จากที่กล่าวมา สรุปได้ว่า ขั้นตอนการเรียนรู้ โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือจะมีลำดับขั้นตอนที่ไม่แตกต่างกันมากนักซึ่งจะขึ้นอยู่กับบทบาทของครูและนักเรียนร่วมกันกำหนดจุดมุ่งหมายของการทำงานในแต่ละกลุ่มเพื่อความสำเร็จของการทำงานกลุ่มที่ได้รับมอบหมายจะประกอบไปด้วย

1) ขั้นเตรียมการ 2) ขั้นสอน 3) ขั้นทำกิจกรรมกลุ่ม 4) ขั้นตรวจสอบผลงานและทดสอบ 5) ขั้นสรุปบทเรียนและประเมินผล

7. ประโยชน์ของการเรียนรู้แบบร่วมมือ

สุคนธ์ ลินทพานนท์ (2550: 98) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นการสร้างสัมพันธและความสามัคคีกันระหว่างผู้เรียนในกลุ่มซึ่งมีสมาชิกกลุ่มไม่ใหญ่เกินไปและทำให้ผู้ที่เรียนเก่งได้มีโอกาสช่วยเหลือผู้ที่เรียนอ่อนจึงเป็นการปลูกฝังความมีน้ำใจและเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่รับฟังความคิดเห็น ความรับผิดชอบร่วมกันทำงานเพราะความสำเร็จของกลุ่มถือเป็นเป้าหมายสำคัญฝึกทักษะทางสังคมความเป็นประชาธิปไตยและฝึกทักษะทางสังคม

(สุกัญญา ปุรินทร์คำ, 2553 อ้างถึง Johnson, D.W., Johnson, R.T., and Holubec, E.J., 1994) ว่า ผลลัพธ์เชิงบวกจากการเรียนแบบร่วมมือในด้านต่าง ๆ คือ ผู้เรียนมีความพยายามที่จะบรรลุเป้าหมายมากขึ้นเป็นผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นและมีผลงานมากขึ้นการเรียนรู้มีความคงทนมากมีแรงจูงใจภายในและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ใช้เวลาอย่างมีประสิทธิภาพใช้เหตุผลดีขึ้นคิดอย่างมีวิจารณญาณมากขึ้นมีความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนดีขึ้น มีน้ำใจนักกีฬาใส่ใจในผู้อื่นมากขึ้นเห็นคุณค่าของความแตกต่างความหลากหลาย การประสานสัมพันธ์และการรวมกลุ่ม มีสุขภาพจิตดีขึ้นมีความรู้สึกที่ดีเกี่ยวกับตนเองและมีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้นช่วยพัฒนาทักษะทางสังคมและความสามารถในการเผชิญกับความวิตกกังวล ความโกรธ ความเครียดและความแปรผันต่าง ๆ ด้านอารมณ์ได้ดีขึ้นความกดดัน วิตกกังวล รู้สึกผิด ละอายและ โกรธล้วนบั่นทอนการสร้างความร่วมมือในการทำงานร่วมกันเมื่อผู้เรียนมีสุขภาพจิตดีก็เพิ่มความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นเพื่อการบรรลุเป้าหมายร่วมกัน

สรุปได้ว่า ประโยชน์ของการเรียนรู้แบบร่วมมือทำให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่สร้างเสริมกระบวนการกลุ่ม การสื่อสาร ความรับผิดชอบ ทักษะทางสังคม การแก้ปัญหา การคิดแบบหลากหลาย การสร้างบรรยากาศ การทำงานร่วมกัน ผู้เรียนได้เรียนรู้บทบาทจากสมาชิกกลุ่มไว้วางใจให้เกียรติรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนสมาชิกกลุ่มรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเองและเพื่อนในกลุ่มฝึกคิดแก้ปัญหา สร้างสัมพันธและความสามัคคี ผู้เรียนเก่งมีโอกาสช่วยผู้เรียนอ่อนเกิดความมีน้ำใจ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ฝึกทักษะทางสังคม เกิดความเชื่อมั่น ฝึกระเบียบวินัย แก้นิสัย ขี้อาย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นพัฒนาทักษะความเป็นผู้นำส่งเสริมเจตคติที่ดีเห็นคุณค่าของตนเองการเรียนรู้เป็นไปอย่างกว้างขวาง

8. ข้อควรคำนึงในการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ

ศุคนธ์ ดินชพานนท์ (2550: 98) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือมีข้อจำกัด คือ สมาชิกในกลุ่มไม่ควรมากเกินไปและสมาชิกต้องมีความมุ่งมั่นที่จะทำงานร่วมกันตลอดระยะเวลาที่ทำงานกลุ่มเดียวกันควรจัดให้อยู่กลุ่มเดียวกัน 5-6 สัปดาห์และต้องรู้จักควบคุมการร่วมกิจกรรมให้อยู่ภายในเวลาที่กำหนดการจัดกิจกรรมต้องเอื้อต่อการที่ให้ผู้เรียนมีบทบาทมีส่วนร่วมมากและทั่วถึงให้ผู้เรียนได้ข้อมูลและเรียนรู้จากคนอื่นในกลุ่มต้องช่วยให้ผู้เรียนสามารถพบคำตอบด้วยตนเองได้เรียนรู้กระบวนการทำงานควบคู่กับผลงานที่ทำร่วมกันและเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนนำไปใช้จริง

ชวลิต ชูกำแหง (2551: 127-128) กล่าวถึงข้อจำกัดของการสอนแบบร่วมมืออันเป็นที่นิยมจัดการเรียนการสอนว่าถ้าผู้เรียนขาดความเอาใจใส่และรับผิดชอบจะส่งผลต่าง ๆ คือ การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค STAD เทคนิค TGT และเทคนิคจิ๊กซอว์ มีข้อจำกัดส่งผลให้ผลงานกลุ่มและการเรียนรู้ไม่ประสบความสำเร็จเป็นวิธีการที่ต้องเตรียมการดูแลเอาใจใส่ในกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างใกล้ชิดจึงได้ผลดีและผู้สอนต้องมีภาระงานมาก

สุกัญญา บุรินทร์คำ (2553: 20) กล่าวถึงข้อจำกัดและมุมมองเชิงวิพากษ์ของการเรียนแบบร่วมมือว่าแม้ก่อให้เกิดการพัฒนาผู้เรียนหลายประการสถานการณ์การเรียนรู้ก็ไม่ง่ายต่อการจัดตั้งให้มีขึ้นโดยง่ายหลายสถานการณ์ในบางส่วนบุคคลที่ต้องทำงานร่วมกับผู้อื่นบนปัญหาการเรียนรู้ในการจัดวางข้อขัดแย้ง ต้องการที่จะสอนเด็กในการทำงานได้ดีกับผู้อื่น โดยแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งซึ่งเกิดขึ้นโดยหลีกเลี่ยงไม่ได้ มีนักการศึกษาหลายท่านวิเคราะห์และเสนอมุมมองเชิงวิพากษ์ในประเด็นข้อจำกัดที่พบในกระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือและเสนอเทคนิคเพื่อจัดการความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในกลุ่มซึ่งข้อจำกัดที่พบคือการเรียนรู้แบบกลุ่มเล็กบ่อยครั้งพบปัญหาที่สัมพันธ์กับความคลุมเครือของวัตถุประสงค์และมีความคาดหวังในความรับผิดชอบต่ำ การขึ้นอยู่กับกลุ่มทำงานกลุ่มเล็ก การเรียกร้องสิทธิบางประการเป็นการหลีกเลี่ยงการสอนกับการวิจารณ์ต่าง ๆ นั้นทำให้ไม่เห็นด้วยกับห้องเรียนในกลุ่มเล็กที่ทำให้ผู้สอนหลบหลีกเลี่ยงความรับผิดชอบต่อผู้เรียน

สรุปได้ว่า ข้อควรคำนึงของการเรียนรู้แบบร่วมมือ คือ จำนวนสมาชิกไม่มีจำนวนมากเกินไปและต้องมีความมุ่งมั่นที่จะทำงานร่วมกัน จัดให้อยู่กลุ่มเดียวกัน 5-6 สัปดาห์ ควบคุมการร่วมกิจกรรมภายในเวลาที่กำหนด โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมทั่วถึงช่วยให้พบคำตอบด้วยตนเองและเรียนรู้กระบวนการทำงานควบคู่กับผลงานที่ทำเป็นกิจกรรมที่นำไปใช้จริง

การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์

1. ความหมายของการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์

Slavin (1995: 26) ได้กล่าวถึงความหมายของการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ได้รับการพัฒนาโดยอรอนสัน (Aronson) ซึ่งมีลักษณะคล้ายจิ๊กซอว์ 2 แต่มีลักษณะแตกต่างกันที่สำคัญหลายอย่างด้วยกันทั้งนี้วิธีสอนโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์นักเรียนจะได้อ่านเนื้อหาที่แตกต่างกันไปจากเพื่อน ๆ ในกลุ่มทั้งนี้การเรียนแบบจิ๊กซอว์เนื้อหาที่ใช้ศึกษาจะถูกเขียนเรียงเรียงเป็นบทย่อ ๆ ขึ้นมาใหม่เพื่อให้เข้าใจง่ายซึ่งตรงข้ามกับจิ๊กซอว์ 2 ซึ่งเนื้อหาที่ใช้ศึกษามีความสัมพันธ์กันไม่ถูกแบ่งออกเป็นเนื้อหาย่อ ๆ

กรมวิชาการ (2545: 119) ให้ความหมายการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ หมายถึง กิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูผู้สอนมอบหมายให้สมาชิกในกลุ่มศึกษาเนื้อหาที่กำหนดให้สมาชิกแต่ละคนจะถูกกำหนดให้รับผิดชอบศึกษาเนื้อหาคนละตอนที่แตกต่างกัน นักเรียนจะไปทำร่วมกับสมาชิกในกลุ่มอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมายให้เนื้อหาเหมือนกันหลังจากที่ทุกคนศึกษาเนื้อหาจนเข้าใจแล้วกลับเข้ากลุ่มเดิมจากนั้นแล้วเนื้อหาที่ตนเองไปศึกษาให้สมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่มฟังโดยเรียงตามลำดับเรื่องราวเสร็จแล้วให้สมาชิกในกลุ่มคนใดคนหนึ่งสรุปเนื้อหาของสมาชิกทุกคนเข้าด้วยกันครูผู้สอนอาจเตรียมเนื้อหาที่ได้เรียนไว้แล้วให้ทดสอบความรู้ความเข้าใจเนื้อหาในช่วงสุดท้ายของการเรียน

วารุณี พรหมคุณ (2549: 31) ได้ให้ความหมาย การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ เป็นการจัดการเรียนการสอนที่จัดกลุ่มผู้เรียนให้มีสมาชิกที่มีความสามารถแตกต่างกันประมาณ 3-6 คน เรียกว่า กลุ่มบ้าน ซึ่งแต่ละกลุ่มจะได้รับมอบหมายให้ทำกิจกรรมเดียวกัน กลุ่มละ 1 ชุด โดยมีเนื้อหาเท่ากับจำนวนสมาชิกแต่ละกลุ่ม สมาชิกแบ่งเนื้อหาคนละหัวข้อแล้วนำเนื้อหาที่ตนเองได้ไปศึกษาค้นคว้าร่วมกับสมาชิกในกลุ่มอื่นที่ได้ในหัวข้อเดียวกัน เรียกว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญจากนั้นผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนจะกลับมาที่กลุ่มบ้านเดิมเพื่ออธิบายให้เพื่อนในกลุ่มฟังเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกันเมื่อจบบทเรียนจะมีการทดสอบคะแนนรวมเป็นของกลุ่มและมีการเสริมแรงด้วยรางวัลหรือกล่าวชมเชย

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2552: 188) ให้ความหมายการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ไว้ว่าเป็นการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยที่ผู้เรียนแต่ละคนต้องไปศึกษาค้นคว้าในส่วนที่ได้รับมอบหมายแล้วนำกลับมาสอนให้แก่สมาชิกกลุ่มได้เรียนรู้ภาพรวมทั้งหมด

สรุปได้ว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ หมายถึง การจัดการเรียนรู้ที่ให้ นักเรียนในกลุ่มที่ได้รับมอบหมายปัญหาไปศึกษาปัญหาที่ตัวเองรับผิดชอบกับกลุ่มอื่น ๆ เข้าใจโดย

ละเอียดสามารถนำความรู้ที่ตนได้ศึกษาอย่างละเอียดไปถ่ายทอดให้เพื่อนฟังอย่างเข้าใจเมื่อเสร็จงานแล้วกลับเข้ากลุ่มเดิมแล้วสอนเพื่อนในกลุ่มในสิ่งที่ตนได้ศึกษาเรียนรู้มาเพื่อให้เพื่อนในกลุ่มเข้าใจเนื้อหาพร้อมกันทั้งหมด

2. แนวคิดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์

ชวลิต ชูกำแพง (2551: 125) กล่าวว่า ผู้ที่คิดค้นการเรียนรู้เทคนิคจิ๊กซอว์เริ่มแรกคือ Aronson และคณะ (1978) หลังจากนั้น Slavin ซึ่งได้นำแนวคิดมาปรับขยายเพื่อให้สอดคล้องกับรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือกันเรียนรู้มากยิ่งขึ้นซึ่งรูปแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการบรรยาย เช่น สังคมศึกษา วรรณคดีและบางส่วนของวิชาวิทยาศาสตร์และวิชาอื่น ๆ ที่เน้นความรู้ความเข้าใจมากกว่าพัฒนาทักษะใช้ครั้งแรกกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-6 สมาชิกในกลุ่มมี 6 คน ความรู้ต่างระดับกัน สมาชิกแต่ละคนไปเรียนร่วมกับสมาชิกของกลุ่มอื่น ๆ ในหัวข้อที่แตกต่างกันออกไปแล้วทุกคนกลับมากลุ่มของตน สอนเพื่อนในสิ่งที่ตนไปเรียนร่วมกับสมาชิกของกลุ่มอื่น ๆ มาทำการประเมินผลเป็นรายบุคคลแล้วรวมเป็นคะแนนของกลุ่มอาจเรียกวิธีการเรียนรู้ที่ว่า “การเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือโดยข้ามกลุ่ม”

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2554: 114-115) ได้นำเสนอการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ มี 2 รูปแบบ

รูปแบบที่ 1 (Jigsaw I)

การเรียนรู้แบบ Jigsaw เป็นเทคนิคที่พัฒนาขึ้นเพื่อส่งเสริมความร่วมมือและการถ่ายทอดความรู้ระหว่างเพื่อนในกลุ่ม เทคนิคนี้ใช้กันมากในรายวิชาที่ผู้เรียนต้องเรียนเนื้อหาวิชาจากตำราเรียน (เช่น สังคมศึกษา ภาษาไทย) ขั้นตอนกิจกรรมประกอบด้วย

1. ครูแบ่งเนื้อหาที่จะเรียนออกเป็นหัวข้อย่อยๆ ให้เท่ากับจำนวนสมาชิกกลุ่ม
2. จัดกลุ่มผู้เรียนโดยให้มีความสามารถคล้ายกัน เรียกว่า “กลุ่มบ้าน” (Home Group) แล้วมอบหมายให้สมาชิกแต่ละคนศึกษาหัวข้อที่ต่างกัน
3. ผู้เรียนได้รับหัวข้อเดียวกันจากแต่ละกลุ่มมานั่งด้วยกันเพื่อทำงานและศึกษาร่วมกันในหัวข้อดังกล่าว เรียกว่า “กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ” (Expert Groups)
4. สมาชิกแต่ละคนออกจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญและกลับไปกลุ่มเดิมของตนผลัดกันอธิบายเพื่อถ่ายทอดความรู้ที่ตนศึกษาให้เพื่อนฟังจนครบทุกหัวข้อ
5. ครูทดสอบเนื้อหาที่ศึกษาแล้วให้คะแนนรายบุคคล

รูปแบบที่ 2 (Jigsaw II)

การเรียนรู้แบบ Jigsaw II เป็นเทคนิคที่พัฒนาขึ้นจากเทคนิค Jigsaw I โดยมีจุดมุ่งหมายที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีส่วนช่วยเหลือกันและพึ่งพากันในกลุ่มมากขึ้นกระบวนการของ Jigsaw II เหมือน Jigsaw I ทุกประการเพียงแต่ในช่วงของการประเมินผลครูจะนำคะแนนทุกคนในกลุ่มมารวมกันเป็นคะแนนกลุ่ม กลุ่มที่ได้คะแนนรวมหรือค่าเฉลี่ยสูงสุดจะติดประกาศไว้ที่ป้ายของห้องผู้เรียนที่เข้าร่วมในวิธีการนี้จะแบ่งเป็นทีมโดยมีสมาชิกที่ละเคาะกันเช่นเดียวกับทีมใน TGT และ STAD ผู้เรียนแต่ละคนได้รับมอบหมายให้อ่านเนื้อเรื่องที่กำหนดและได้รับหัวข้อสำหรับผู้เชี่ยวชาญที่ต้องการศึกษาโดยละเอียดเมื่อผู้เรียนทุกคนอ่านเนื้อเรื่องจบในหัวข้อเดียวกันของแต่ละกลุ่มจะร่วมกันอภิปรายในหัวข้อนั้นโดยใช้เวลาประมาณ 30 นาที หลังจากนั้นผู้เชี่ยวชาญก็จะกลับมายังทีมของตนเพื่ออธิบายในส่วนที่ตนรู้ให้คนอื่นและในที่สุดผู้เรียนทุกคนต้องตอบข้อสอบที่ออกคลุมเนื้อหาทุกหัวข้อคะแนนที่ผู้เรียนได้จะใช้รวมเป็นคะแนนของทีมเช่นเดียวกับ STAD และอาจมีคะแนนพิเศษให้ผู้เรียนคนที่ทำคะแนนได้ดีเกินคาด ดังนั้นผู้เรียนทุกคนต้องศึกษาในหัวข้อของตนให้ดีเพื่อจะได้ช่วยทำให้เพื่อนในทีมทำคะแนนสอบได้ดีหัวใจสำคัญของ Jigsaw คือการพึ่งพาซึ่งกันและกันผู้เรียนทุกคนต้องพึ่งพาความรู้จากผู้เรียนคนอื่น ๆ เพื่อจะได้ทำข้อสอบได้ดี

สรุปได้ว่า แนวคิดของการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์เป็นการจัดกลุ่มผู้เรียนเพื่อร่วมมือกันเรียนรู้ในแต่ละเรื่องย่อยจากที่ครูกำหนด โดยมอบหมายให้สมาชิกทุกคนในกลุ่มได้รับผิดชอบเท่า ๆ กัน ไปศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ความรู้ความเข้าใจในปัญหาที่ตนเองได้รับกับสมาชิกกลุ่มอื่นจนเกิดความเชี่ยวชาญในปัญหานั้น ๆ แล้วกลับมานำเสนอถ่ายทอดในปัญหาที่ตนเองรับผิดชอบแต่ละส่วนให้เพื่อนในกลุ่มเดิมจนสามารถพัฒนารวมเป็นองค์ความรู้ของกลุ่มมีการวัดผลการเรียนรู้ การยกย่องชมเชยความสำเร็จและให้รางวัลสำหรับกลุ่มที่ประสบผลสำเร็จสูงสุด

3. ขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์

ศุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2545: 178-181) การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ มีขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นเตรียมเนื้อหา ผู้สอนจัดเตรียมเนื้อหาสาระหรือเรื่องที่จะให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยแบ่งเนื้อหาหรือหัวข้อที่จะเรียนออกเป็นข้อย่อยเท่ากับจำนวนสมาชิกของแต่ละกลุ่ม เช่น ถ้าขนาดกลุ่มละ 4 คน ก็แบ่งเนื้อหาออกเป็น 4 ส่วน เป็นต้น การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์เหมาะสำหรับใช้จัดการเรียนรู้ที่มีเนื้อหาสาระลักษณะดังนี้

1.1 ใช้บททวนเนื้อหาที่เรียนมาแล้วหลาย ๆ หัวข้อ

1.2 ใช้จัดการเรียนรู้เนื้อหาความรู้ใหม่ที่สามารแยกเนื้อหาเป็นตอนย่อย ๆ ได้ ซึ่งตอนย่อย ๆ นั้น ผู้เรียนสามารถเรียนรู้หรือทำความเข้าใจได้ด้วยตนเอง

1.3 ใช้กับเนื้อหาที่ผู้เรียนสามารถศึกษาเรียนรู้จากเอกสารตำรา บทความ ใบทความรู้ตลอดจนสื่ออื่น ๆ เช่น วิดีทัศน์ เทป อินเทอร์เน็ต เป็นต้น

2. ชั้นจัดกลุ่มผู้เรียน

2.1 ผู้สอนจัดแบ่งกลุ่มผู้เรียนให้สมาชิกที่มีความสามารถคละกันเป็นกลุ่มพื้นฐาน (Home Groups) จำนวนสมาชิกในกลุ่มอาจมี 2-6 คนก็ได้

2.2 ผู้สอนแจกเอกสารอุปกรณ์หรือสื่อการเรียนรู้ให้กลุ่มละ 1 ชุดหรือให้สมาชิกคนละ 1 ชุดก็ได้ (ซึ่งทุกกลุ่มจะศึกษาเรื่องเดียวกัน)

2.3 มอบหมายให้สมาชิกในกลุ่มและคนรับผิดชอบศึกษาค้นคว้าเพียงคนละ 1 ส่วน ซึ่งหากผู้สอนแจกเอกสารให้เพียงกลุ่มละ 1 ชุดก็ให้ผู้เรียนสามารถแยกเอกสารออกเป็นส่วน ๆ ตามหัวข้อย่อยเช่นแบ่งสมาชิกออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ 4 คน ควรมอบหมายงานดังนี้

สมาชิกคนที่ 1 ของแต่ละกลุ่มรับผิดชอบอ่านศึกษาเฉพาะหัวข้อย่อยที่ 1

สมาชิกคนที่ 2 ของแต่ละกลุ่มรับผิดชอบอ่านศึกษาเฉพาะหัวข้อย่อยที่ 2

สมาชิกคนที่ 3 ของแต่ละกลุ่มรับผิดชอบอ่านศึกษาเฉพาะหัวข้อย่อยที่ 3

สมาชิกคนที่ 4 ของแต่ละกลุ่มรับผิดชอบอ่านศึกษาเฉพาะหัวข้อย่อยที่ 4

3. ชั้นกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Expert Groups)

3.1 สมาชิกที่ทำหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนจะแยกย้ายจากกลุ่มพื้นฐาน (Home Groups) ไปกลุ่มใหม่เพื่อทำการศึกษาเอกสารหรือค้นคว้าเพิ่มเติมในส่วนที่ตนเองได้รับมอบหมายโดยสมาชิกที่ได้รับมอบหมายให้ศึกษาหัวข้อย่อยเดียวกัน เรียกว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จะไปนั่งรวมกลุ่มกัน กลุ่มละ 3-6 คน หรือตามจำนวนที่ผู้สอนกำหนด

3.2 สมาชิกผู้เชี่ยวชาญแต่ละกลุ่มจะอ่านเอกสาร ศึกษา ค้นคว้า สรุปเนื้อหาสาระ จัดลำดับขั้นตอนการนำเสนอและเตรียมนำไปสอนหรือให้ความรู้แก่สมาชิกในกลุ่มพื้นฐานหรือกลุ่มเดิมของตนเอง ในขั้นนี้ผู้สอนจะต้องดูแลเอาใจใส่เป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด

4. ชั้นสมาชิกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเสนอความรู้ ผู้เชี่ยวชาญของแต่ละกลุ่มกลับกลุ่มเดิมของตน แล้วผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันอภิปรายให้ความรู้เพื่อนสมาชิกในกลุ่มที่ละคนจนครบมีการซักถามข้อสงสัย ตอบปัญหาทบทวนให้เกิดความเข้าใจอย่างชัดเจน

5. ชั้นทดสอบความรู้ ผู้สอนให้ผู้เรียนแต่ละคนทำการทดสอบเกี่ยวกับเนื้อหาความรู้ที่ครอบคลุมทุกหัวข้อที่เรียนรู้แล้วนำคะแนนของสมาชิกแต่ละคนมารวมกันเป็นคะแนนกลุ่ม

6. ขึ้นมอบรางวัล ผู้สอนมอบรางวัลหรือให้คำชื่นชม ชมเชยกลุ่มที่ได้คะแนนรวมสูงสุด
 วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2545: 176) ได้นำเสนอขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค
 จิกซอว์ไว้ดังนี้

1. ครูแบ่งเนื้อหาที่จะเรียนออกเป็นหัวข้อย่อย ๆ ให้เท่ากับจำนวนสมาชิกกลุ่ม
2. จัดกลุ่มผู้เรียนโดยให้มีความสามารถละกันเรียกว่า กลุ่มบ้าน (Home group) แล้ว
 มอบหมายให้สมาชิกแต่ละคนศึกษาหัวข้อที่ต่างกัน
3. ผู้เรียนที่ได้รับหัวข้อเดียวกันจากแต่ละกลุ่มมานั่งด้วยกันเพื่อทำงานและศึกษาร่วมกัน
 ในหัวข้อดังกล่าว เรียกว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Expert group)
4. สมาชิกแต่ละคนออกจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญกลับไปกลุ่มเดิมของตน ผลัดกันอธิบายเพื่อ
 ถ่ายทอดความรู้ที่ตนศึกษาให้เพื่อนฟังจนครบทุกหัวข้อ
5. ครูทดสอบเนื้อหาที่ศึกษาแล้วให้คะแนนรายบุคคล
 วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2547: 54-55) เสนอขั้นตอนการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค
 จิกซอว์ มีดังนี้

1. ครูผู้สอนแบ่งเนื้อหาที่จะเรียนออกเป็นตอน ๆ ให้เท่ากับจำนวนสมาชิกแต่ละกลุ่ม
 และเท่ากับจำนวนกลุ่ม
2. จัดกลุ่มผู้เรียนโดยให้มีความสามารถละกัน เรียกว่า กลุ่มบ้าน (Home Group) แล้ว
 มอบหมายให้สมาชิกแต่ละคนศึกษาหัวข้อที่ต่างกัน โดยการจับสลาก ใครได้หมายเลขใดก็ไปศึกษา
 หัวข้อนั้น
3. ผู้เรียนได้รับหัวข้อเดียวกันจากแต่ละกลุ่มมานั่งด้วยกันเพื่อทำงานและศึกษาร่วมกัน
 เรียกว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Expert Group) จนได้ความรู้จากกลุ่ม
4. สมาชิกแต่ละคนออกจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญและกลับสู่กลุ่มเดิม (บ้าน) ของตนแล้วผลัดกัน
 อธิบายเพื่อถ่ายทอดความรู้ที่ตนศึกษามาให้เพื่อนฟัง เลขากลุ่มจดบันทึก
5. สมาชิกแต่ละกลุ่มช่วยกันสรุป เพื่อเตรียมนำเสนอผลงาน โดยจับสลากลำดับกลุ่ม
 ตัวแทนไปที่ละกลุ่มเพื่อนำเสนอผลงาน
6. ครูทดสอบเนื้อหาที่ศึกษาและให้คะแนนเป็นรายบุคคลครูนำคะแนนที่ประเมิน
 รายบุคคลมารวมกันเป็นคะแนนกลุ่ม

กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2551: 130) กล่าวถึงขั้นตอนการจัดกิจกรรม
 การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอว์หรือภาพต่อ โดยใช้ไอซีทีสนับสนุนการเรียนรู้ ดังนี้

1. แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็นกลุ่มละ 5-6 คน สมาชิกของกลุ่มควรมีหลากหลายเพศและ
 ความสามารถ

2. มอบหมายให้นักเรียนคนหนึ่งจากแต่ละกลุ่มเป็นหัวหน้ากลุ่มในช่วงเริ่มต้นหัวหน้ากลุ่มควรเป็นผู้ที่มีวุฒิภาวะมากที่สุดในกลุ่ม
 3. แบ่งบทเรียนออกเป็น 5-6 ส่วน
 4. มอบหมายให้นักเรียนแต่ละคนเรียนเนื้อหาแต่ละส่วนกำกับให้นักเรียนศึกษาเฉพาะส่วนของตนเอง
 5. ให้นักเรียนในการอ่านเนื้อหาส่วนที่ได้รับมอบหมายอย่างน้อย 2 ครั้ง และทำการศึกษาเนื้อหานั้นไม่มีความจำเป็นใดที่ต้องให้นักเรียนจำ
 6. จากการรวมกลุ่มเป็นการชั่วคราวของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญหรือกลุ่มสอนโดยให้นักเรียนที่ได้รับมอบหมายเนื้อหาส่วนเดียวกันรวมตัวกันให้เวลาแก่นักเรียนในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในการอภิปรายประเด็นสำคัญของเนื้อหาส่วนนั้นออกแบบสร้างชิ้นงานโดยใช้ไอซีทีเป็นเครื่องมือสำหรับใช้ในการนำเสนอและการซักซ้อมการนำเสนอในกลุ่มเรียน
 7. ให้นักเรียนกลับมายังกลุ่มเดิมหรือกลุ่มเรียน
 8. ให้นักเรียนแต่ละคนนำเสนอส่วนที่ได้รับมอบหมายให้แก่กลุ่มกระตุ้นให้สมาชิกในกลุ่มซักถามให้เกิดความชัดเจน
 9. ครูดูแลจากกลุ่มหนึ่งไปอีกกลุ่มสังเกตกระบวนการ ถ้ากลุ่มใดมีปัญหาเกิดขึ้น เช่น สมาชิกในกลุ่มมีอิทธิพลเหนือคนอื่นหรือคอยขัดจังหวะก็เข้าไปแทรกในจังหวะที่เหมาะสมในที่สุดงานนี้ควรเป็นหน้าที่ของหัวหน้ากลุ่ม ครูอาจใช้วิธีกระซิบบินให้คำแนะนำถึงวิธีการแทรกแซงจนกระทั่งหัวหน้ากลุ่มสามารถจัดการได้เอง
- ทิสนา เขมมณี (2551: 264) ได้เสนอขั้นตอนการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ไว้ ดังนี้
1. จัดผู้เรียนเข้ากลุ่มคละความสามารถ (เก่ง – กลาง – อ่อน) กลุ่มละ 4 คน และเรียกกลุ่มนี้ว่า กลุ่มบ้านของเรา
 2. สมาชิกในกลุ่มบ้านของเรา (Home Groups) ได้รับมอบหมายให้ศึกษาเนื้อหาสาระคนละ 1 ส่วน (เปรียบเทียบได้ชิ้นส่วนของภาพตัดต่อคนละ 1 ชิ้น) และหาคำตอบในประเด็นปัญหาที่ผู้สอนมอบหมายให้
 3. สมาชิกในกลุ่มบ้านของเรา แยกย้ายไปร่วมกับสมาชิกกลุ่มอื่นซึ่งได้รับเนื้อหาเดียวกันตั้งเป็นกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Expert Groups) ขึ้นมาและร่วมกันทำความเข้าใจในเนื้อหาสาระนั้นอย่างละเอียด และร่วมกันอภิปรายหาคำตอบประเด็นปัญหาที่ผู้สอนมอบหมายให้

4. สมาชิกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ กลับไปสู่กลุ่มบ้านของเราแต่ละคนช่วยสอนเพื่อนในกลุ่มให้เข้าใจในสาระที่คนได้ศึกษาร่วมกับกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเช่นนี้ สมาชิกทุกคนก็จะได้เรียนรู้ภาพรวมของสาระทั้งหมด

5. ผู้เรียนทุกคนทำแบบทดสอบแต่ละคนจะได้คะแนนเป็นรายบุคคล และนำคะแนนของทุกคนในกลุ่มบ้านของเรามารวมกัน (หรือหาค่าเฉลี่ย) เป็นคะแนนกลุ่ม กลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุดได้รับรางวัล

สรุปได้ว่า ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ เป็นการแบ่งกลุ่มผู้เรียนให้มีความสามารถแตกต่างกันภายในกลุ่ม เรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้

1. ครูผู้สอนแบ่งเนื้อหาที่จะเรียนออกเป็นตอน ๆ ให้เท่ากับจำนวนสมาชิกแต่ละกลุ่มและเท่าจำนวนกลุ่ม โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 8 เรื่องด้วยกัน

2. จัดกลุ่มผู้เรียนโดยให้มีความสามารถต่างกัน กลุ่มละ 8 คน เรียกว่า “กลุ่มบ้าน” แล้วมอบหมายให้สมาชิกแต่ละคนศึกษาหัวข้อที่ต่างกัน โดยการจับสลาก ใครได้หมายเลขใดก็ไปศึกษาหัวข้อนั้น

3. ผู้เรียนได้รับหัวข้อเดียวกันจากแต่ละกลุ่มมานั่งด้วยกัน เพื่อทำงานและศึกษาร่วมกัน เรียกว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Expert Group) จนได้ความรู้จากกลุ่ม โดย

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ 1 ประกอบด้วย A1 B1 C1 D1 E1 F1 G1 H1 ศึกษาใบความรู้ที่ 1

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ 2 ประกอบด้วย A2 B2 C2 D2 E2 F2 G2 H2 ศึกษาใบความรู้ที่ 2

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ 3 ประกอบด้วย A3 B3 C3 D3 E3 F3 G3 H3 ศึกษาใบความรู้ที่ 3

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ 4 ประกอบด้วย A4 B4 C4 D4 E4 F4 G4 H4 ศึกษาใบความรู้ที่ 4

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ 5 ประกอบด้วย A5 B5 C5 D5 E5 F5 G5 H5 ศึกษาใบความรู้ที่ 5

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ 6 ประกอบด้วย A6 B6 C6 D6 E6 F6 G6 H6 ศึกษาใบความรู้ที่ 6

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ 7 ประกอบด้วย A7 B7 C7 D7 E7 F7 G7 H7 ศึกษาใบความรู้ที่ 7

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ 8 ประกอบด้วย A8 B8 C8 D8 E8 F8 G8 H8 ศึกษาใบความรู้ที่ 8

4. สมาชิกแต่ละคนออกจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญและกลับสู่กลุ่มเดิม (บ้าน) ของตนเองแล้วผลัดกันอธิบายเพื่อถ่ายทอดความรู้ที่ตนศึกษามาให้เพื่อนฟัง เลขากลุ่มจดบันทึก

5. สมาชิกแต่ละกลุ่มช่วยกันสรุปเพื่อเตรียมนำเสนอผลงาน โดยจับสลากลำดับกลุ่มตัวแทนไปที่ละกลุ่ม เพื่อนำเสนอผลงาน

6. ครูทดสอบเนื้อหาที่ศึกษาและให้คะแนนเป็นรายบุคคล ครูนำคะแนนที่ประเมินรายบุคคลมารวมกันเป็นคะแนนกลุ่ม

โดยในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดของ วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2547: 54-55) ซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้

1. ครูผู้สอนแบ่งเนื้อหาที่จะเรียนออกเป็นตอน ๆ ให้เท่ากับจำนวนสมาชิกแต่ละกลุ่ม และเท่ากับจำนวนกลุ่ม โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 8 เรื่องด้วยกัน

2. จัดกลุ่มผู้เรียน โดยให้มีความสามารถละกัน กลุ่มละ 8 คน เรียกว่า “กลุ่มบ้าน” แล้วมอบหมายให้สมาชิกแต่ละคนศึกษาหัวข้อที่ต่างกัน โดยการจับสลาก ใครได้หมายเลขใดก็ไปศึกษาหัวข้อนั้น

3. ผู้เรียนได้รับหัวข้อเดียวกันจากแต่ละกลุ่มมานั่งด้วยกัน เพื่อทำงานและศึกษาร่วมกัน เรียกว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Expert Group) จนได้ความรู้จากกลุ่ม โดย

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ 1 ประกอบด้วย A1 B1 C1 D1 E1 F1 G1 H1 ศึกษาใบความรู้ที่ 1

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ 2 ประกอบด้วย A2 B2 C2 D2 E2 F2 G2 H2 ศึกษาใบความรู้ที่ 2

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ 3 ประกอบด้วย A3 B3 C3 D3 E3 F3 G3 H3 ศึกษาใบความรู้ที่ 3

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ 4 ประกอบด้วย A4 B4 C4 D4 E4 F4 G4 H4 ศึกษาใบความรู้ที่ 4

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ 5 ประกอบด้วย A5 B5 C5 D5 E5 F5 G5 H5 ศึกษาใบความรู้ที่ 5

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ 6 ประกอบด้วย A6 B6 C6 D6 E6 F6 G6 H6 ศึกษาใบความรู้ที่ 6

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ 7 ประกอบด้วย A7 B7 C7 D7 E7 F7 G7 H7 ศึกษาใบความรู้ที่ 7

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ 8 ประกอบด้วย A8 B8 C8 D8 E8 F8 G8 H8 ศึกษาใบความรู้ที่ 8

4. สมาชิกแต่ละคนออกจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญและกลับสู่กลุ่มเดิม (บ้าน) ของตนเองแล้วผลัดกันอธิบายเพื่อถ่ายทอดความรู้ที่ตนศึกษามาให้เพื่อนฟัง เลขากลุ่มจดบันทึก

5. สมาชิกแต่ละกลุ่มช่วยกันสรุป เพื่อเตรียมนำเสนอผลงาน โดยจับสลากลำดับกลุ่มตัวแทนไปที่ละกลุ่ม เพื่อนำเสนอผลงาน

6. ครูทดสอบเนื้อหาที่ศึกษาและให้คะแนนเป็นรายบุคคล ครุนำคะแนนที่ประเมินรายบุคคลมารวมกันเป็นคะแนนกลุ่ม

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1. ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

ทิสนา แจมมณี (2551: 10) กล่าวถึงความหมายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่า เป็นการเข้าถึงความรู้ (Knowledge Attained) การพัฒนาทักษะในการเรียน อาจพิจารณาจากคะแนนสอบที่

กำหนดให้ คะแนนที่ได้จากงานที่ครูมอบหมายให้หรือทั้งสองอย่าง หรือทักษะที่ได้รับและพัฒนา มาจากการเรียนการสอน โดยอาศัยการทดสอบเป็นเครื่องมือวัดผลของความรู้หรือทักษะที่ผู้เรียน ได้รับมาจากวิชาต่างๆที่ได้เรียน

บุญชม ศรีสะอาด (2553: 56) กล่าวถึงความหมายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่า คือ แบบทดสอบ ที่ใช้วัดความรู้ความสามารถของคนทางด้านวิชาการ ซึ่งเป็นผลจากการเรียนรู้เนื้อหาสาระและตาม จุดประสงค์ของวิชาหรือเนื้อหาที่สอบนั้น

(Ross and Stanley, 1967 อ้างถึง เขาวดี วิบูลย์ศรี, 2549: 16) กล่าวถึงความหมายผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน คือ แบบสอบที่ใช้วัดความสามารถทางวิชาการ เช่น แบบสอบวิชาเลขคณิต แบบสอบวิชา ฟิสิกส์ ฯลฯ เป็นต้น

จากที่กล่าวมาสรุปความหมายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ว่าเป็นความรู้ความสามารถ ของนักเรียนที่วัดได้จากคะแนนสอบหรือคะแนนจากงานที่ครูมอบหมาย

2. ประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ชัยฤทธิ์ ศิลาเดช (2549 : 85-86) แบ่งประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. แบบทดสอบมาตรฐาน (Standardized Test) เป็นแบบทดสอบที่สร้างโดยผู้เชี่ยวชาญที่มี ความรู้ในเนื้อหาและทักษะการสร้างแบบทดสอบ มีภาววิเคราะห์หาคุณภาพของแบบทดสอบ มีคำชี้แจง เกี่ยวกับการดำเนินการสอน การให้คะแนนและการแปลผล มีความเป็นปรนัย มีความเที่ยงตรงและ ความเชื่อมั่น

2. แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้น (Teacher Made Test) เป็นแบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นเองเพื่อใช้ สอบนักเรียนในชั้นเรียน แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

2.1 แบบทดสอบปรนัย (Objective Test) ได้แก่ แบบถูก-ผิด (True-False) แบบเติมคำ (Completion) แบบจับคู่ (Matching) แบบเลือกตอบ (Multiple Choices)

2.2 แบบอัตนัย (Essary Tests) ได้แก่ แบบจำกัดคำตอบ (Restricted Response Items) และ แบบไม่จำกัดคำตอบหรือตอบอย่างเสรี (Extended Response Items)

พิชิต ฤทธิ์จัญญ (2551: 96) กล่าวว่า โดยทั่วไปแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นเอง หมายถึง แบบทดสอบที่มุ่งวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเฉพาะ กลุ่มที่ครูสอน เป็นแบบทดสอบที่ครูใช้กันโดยทั่วไปในสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบทดสอบ ข้อเขียน แบ่งออกได้เป็น 2 ชนิด คือ

1.1 แบบทดสอบอัตนัย (Subjective or Essay Test) แบบทดสอบที่กำหนดคำถามหรือปัญหาไว้แล้ว ให้ผู้ตอบเขียนหรือแสดงความรู้สึก ความคิด เจตคติ ได้อย่างเต็มที่

1.2 แบบทดสอบปรนัยหรือแบบให้ตอบสั้น ๆ (Objective Test or Short Answer) เป็นแบบทดสอบที่กำหนดให้ผู้สอบเขียนคำตอบแบบสั้น ๆ หรือมีคำตอบให้เลือกตอบแบบจำกัด คำตอบ ผู้ตอบไม่มีโอกาสแสดงความรู้สึก ความคิดได้อย่างกว้างขวางเหมือนแบบทดสอบอัตนัย แบบทดสอบชนิดนี้แบ่งออกเป็น 4 แบบ คือ แบบทดสอบถูก-ผิด แบบทดสอบเติมคำ แบบทดสอบจับคู่และแบบทดสอบเลือกตอบ

2. แบบทดสอบมาตรฐาน หมายถึง แบบทดสอบที่มุ่งวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนทั่ว ๆ ไปซึ่งสร้างโดยผู้เชี่ยวชาญ มีการวิเคราะห์และมีการปรับปรุงกันอย่างดีจนมีคุณภาพ มีมาตรฐาน กล่าวคือ มีมาตรฐานในการดำเนินการสอบ วิธีการให้คะแนนและแปลความหมายของคะแนน

สรุปได้ว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบ่งประเภทได้สองประเภท คือ แบบทดสอบมาตรฐานซึ่งสร้างจากผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหาและด้านการวัดผลการศึกษาและอีกประเภทหนึ่ง คือ แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการทดสอบในชั้นเรียน ได้แก่ แบบทดสอบแบบอัตนัยและแบบทดสอบแบบปรนัย

3. การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้ (พิชิต ฤทธิจรูญ, 2552: 97-98)

1. วิเคราะห์หลักสูตรและสร้างตารางวิเคราะห์หลักสูตร

การสร้างแบบทดสอบควรเริ่มต้นด้วยการวิเคราะห์หลักสูตรและสร้างตารางวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อวิเคราะห์เนื้อหาสาระและพฤติกรรมที่ต้องการจะวัดซึ่งเป็นการระบุจำนวนข้อสอบและพฤติกรรมที่ต้องการจะวัดไว้

2. กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้

จุดประสงค์การเรียนรู้เป็นพฤติกรรมที่เป็นผลการเรียนรู้ที่ครูมุ่งหวังให้เกิดกับนักเรียน ซึ่งครูจะต้องกำหนดไว้ล่วงหน้าสำหรับเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนและสร้างข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์

3. กำหนดชนิดของข้อสอบและศึกษาวิธีสร้าง

โดยการศึกษารายวิเคราะห์หลักสูตรและจุดประสงค์การเรียนรู้ผู้ออกข้อสอบต้องพิจารณาและตัดสินใจเลือกใช้ชนิดของข้อสอบที่จะใช้วัดว่าจะใช้แบบใดโดยต้องเลือกให้

สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้และเหมาะสมกับวัยของนักเรียนแล้วศึกษาวิธีเขียนข้อสอบชนิดนั้นให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักและวิธีการเขียนข้อสอบ

4. เขียนข้อสอบ

ผู้ออกข้อสอบลงมือเขียนข้อสอบตามรายละเอียดที่กำหนดไว้ในตารางวิเคราะห์หลักสูตรและให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้โดยอาศัยหลักและวิธีการเขียนข้อสอบที่ได้ศึกษามาแล้วในขั้นที่ 3

5. ตรวจสอบข้อสอบ

เพื่อให้ข้อสอบที่เขียนไว้แล้วในขั้นที่ 4 มีความถูกต้องตามหลักวิชา มีความสมบูรณ์ครบถ้วนตามรายละเอียดที่กำหนดไว้ในตารางวิเคราะห์หลักสูตรผู้ออกข้อสอบต้องพิจารณา ทบทวนตรวจสอบข้อสอบอีกครั้งก่อนที่จะจัดพิมพ์และนำไปใช้ต่อไป

6. จัดพิมพ์แบบทดสอบฉบับทดลอง

เมื่อตรวจสอบข้อสอบเสร็จแล้วให้พิมพ์ข้อสอบทั้งหมดจัดทำเป็นแบบทดสอบฉบับทดลอง โดยมีคำชี้แจงหรือคำอธิบายวิธีตอบแบบทดสอบและจัดวางรูปแบบการพิมพ์ให้เหมาะสม

7. ทดสอบและวิเคราะห์ข้อสอบ

การทดลองสอบและวิเคราะห์ข้อสอบเป็นวิธีการตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบก่อนจริง โดยนำแบบทดสอบไปทดลองสอบกับกลุ่มที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันกับกลุ่มที่ต้องการสอนจริงแล้ว นำผลการสอบมาวิเคราะห์และปรับปรุงข้อสอบให้มีคุณภาพโดยสภาพการปฏิบัติจริงของการทดสอบ วัตถุประสงค์ในโรงเรียนมักไม่ค่อยมีการทดลองสอบและวิเคราะห์ข้อสอบส่วนใหญ่ นำแบบทดสอบไปใช้ทดสอบแล้วจึงวิเคราะห์ข้อสอบเพื่อปรับปรุงข้อสอบและนำไปใช้ในครั้งต่อไป

8. จัดทำแบบทดสอบฉบับจริง

จากผลการวิเคราะห์ข้อสอบหากพบว่าข้อสอบข้อใดไม่มีคุณภาพหรือมีคุณภาพไม่ดี อาจต้องตัดทิ้งหรือปรับปรุงแก้ไขข้อสอบให้มีคุณภาพดีขึ้นแล้วจึงจัดทำเป็นแบบทดสอบฉบับจริงที่จะนำไปทดสอบกับกลุ่มเป้าหมายต่อไป

บุญชม ศรีสะอาด (2554: 65-68) ได้กล่าวถึง การสร้างแบบทดสอบวัตถุประสงค์ทางการเรียน โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์จุดประสงค์เนื้อหาวิชาและทำตารางกำหนดลักษณะข้อสอบขั้นตอนแรกสุด จะต้องทำการวิเคราะห์ว่าเนื้อหาหรือหัวข้อที่จะสร้างข้อสอบวัดนั้นมีจุดประสงค์ของการสอนหรือจุดประสงค์การเรียนรู้อะไรบ้างทำการวิเคราะห์เนื้อหาวิชาว่ามีโครงสร้างอย่างไรจัดเขียนหัวข้อใหญ่หัวข้อย่อยทุกหัวข้อพิจารณาความเกี่ยวข้องความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาเหล่านั้นจากนั้นก็จัดทำตารางกำหนดลักษณะข้อสอบหรือที่เรียกว่าตารางวิเคราะห์หลักสูตรตารางนี้มี 2 มิติคือ ด้านเนื้อหา กับ

ด้านสมรรถภาพที่ต้องการวัดและพิจารณาว่าจะออกข้อสอบทั้งหมดกี่ข้อเขียนจำนวนข้อลงในช่องรวมข้อสุดท้ายจากนั้นพิจารณาว่าหัวข้อเรื่องใดสำคัญมากน้อยเขียนลำดับความสำคัญลงไปแล้วกำหนดจำนวนข้อที่จะวัดในแต่ละช่องขึ้นอยู่กับเรื่องนั้นต้องการให้เกิดสมรรถภาพด้านใดมากน้อยกว่ากัน

2. กำหนดรูปแบบของข้อคำถามและศึกษาวิธีเขียนข้อสอบทำการพิจารณาและตัดสินใจว่าจะใช้ข้อคำถามรูปแบบใดศึกษาวิธีเขียนข้อสอบหลักการเขียนข้อคำถามศึกษาวิธีเขียนข้อสอบสมรรถภาพต่าง ๆ ศึกษาเทคโนโลยีในการเขียนข้อสอบเพื่อนำมาใช้เป็นหลักในการเขียนข้อสอบ

3. เขียนข้อสอบลงมือเขียนข้อสอบใช้ตารางกำหนดลักษณะของข้อสอบที่จัดทำไว้ในขั้นที่ 1 เป็นกรอบซึ่งทำให้สามารถออกข้อสอบวัดได้ครอบคลุมทุกหัวข้อเนื้อหาและทุกสมรรถภาพส่วนรูปแบบและเทคนิคในการเรียนข้อสอบยึดตามที่ได้ศึกษาในขั้นที่ 2

4. ตรวจสอบข้อสอบนำข้อสอบที่ได้เขียนไว้ในขั้นที่ 3 มาพิจารณาทบทวนอีกครั้งหนึ่งโดยพิจารณาถึงความถูกต้องตามหลักวิชาพิจารณาว่าแต่ละข้อวัดในเนื้อหาและสมรรถภาพตามตารางกำหนดลักษณะข้อสอบหรือไม่ภาษาที่ใช้เขียนมีความเข้าใจง่ายเหมาะสมดีแล้วหรือไม่ตัวถูกตัวลวงเหมาะสมเข้าหลักเกณฑ์หรือไม่หลังการพิจารณาทบทวนเองแล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญวัดผลและด้านเนื้อหาสาระพิจารณาข้อบกพร่องและนำเอาข้อวิจารณ์เหล่านั้นมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

5. พิมพ์แบบทดสอบฉบับทดลองนำข้อสอบทั้งหมดมาพิมพ์เป็นแบบทดสอบโดยจัดพิมพ์คำชี้แจงหรือคำอธิบายวิธีทำแบบทดสอบไว้ที่ปกของแบบทดสอบอย่างละเอียดและชัดเจนการจัดพิมพ์วางรูปแบบให้เหมาะสม

6. ทดลองใช้วิเคราะห์คุณภาพและปรับปรุงนำแบบทดสอบไปทดลองกับกลุ่มที่คล้ายกับกลุ่มตัวอย่างที่จะสอบจริงซึ่งได้เรียนในวิชาหรือเนื้อหาที่จะสอบแล้วนำผลการสอบมาตรวจให้คะแนนทำการวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกค่าความยากของข้อสอบแต่ละข้อโดยใช้วิธีการวิเคราะห์คุณภาพคัดเลือกเอาข้อที่มีคุณภาพเข้าเกณฑ์ตามจำนวนที่ต้องการถ้าข้อที่เข้าเกณฑ์จำนวนมากกว่าที่ต้องการก็ตัดข้อที่มีเนื้อหามากกว่าที่ต้องการซึ่งเป็นข้อที่มีอำนาจจำแนกต่ำสุดออกตามลำดับนำเอาผลการสอบที่คิดเฉพาะข้อสอบที่เข้าเกณฑ์เหล่านั้นมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น

7. พิมพ์แบบทดสอบฉบับจริงนำข้อสอบที่มีอำนาจจำแนกและระดับความยากเข้าเกณฑ์ตามจำนวนที่ต้องการในขั้นที่ 6 มาพิมพ์เป็นแบบทดสอบฉบับที่จะใช้จริงซึ่งจะต้องมีคำชี้แจงวิธีทำด้วยและในการพิมพ์นอกจากใช้รูปแบบที่เหมาะสมแล้วควรคำนึงถึงความประณีตถูกต้องซึ่งจะต้องตรวจทานให้ดี

จากการศึกษาเกี่ยวกับการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สรุปได้ว่าการสร้างแบบทดสอบให้มีคุณภาพ วิธีการสร้างแบบทดสอบที่เป็นคำถามเพื่อวัดเนื้อหาและ

พฤติกรรมที่สอนไปแล้ว ต้องตั้งคำถามที่สามารถวัดพฤติกรรมการเรียนการสอนได้อย่างครอบคลุม และตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้วัดพฤติกรรมทั้งหมด 3 ด้าน คือ 1) ด้านความรู้ความจำ 2) ด้านความเข้าใจ 3) ด้านการนำไปใช้ โดยแบบทดสอบเป็นชนิดเลือกตอบ มี 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

4. การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

(ขนิษฐา บุญภักดี, 2552 อ้างถึง ไพศาล หวังพานิช, 2526: 9) กล่าวว่า การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นการตรวจสอบระดับความสามารถหรือความสำเร็จในการเรียนของแต่ละบุคคลซึ่งสามารถวัดได้ 2 แบบตามจุดมุ่งหมายและลักษณะวิชาที่สอบ ดังนี้

1. การวัดด้านปฏิบัติ เป็นการตรวจสอบระดับความสามารถในการปฏิบัติหรือทักษะของผู้เรียนโดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้แสดงความสามารถดังกล่าวในรูปการกระทำจริงให้ออกมาเป็นผลงานได้โดยใช้ข้อสอบภาคปฏิบัติ

2. การวัดด้านเนื้อหา เป็นการตรวจสอบความสามารถเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาอันเป็นประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียนรวมถึงพฤติกรรมความสามารถในด้านต่าง ๆ สามารถวัดได้โดยใช้ข้อสอบสำหรับวัดผลสัมฤทธิ์

ศิริชัย กาญจนวาสี (2552: 203-205) ได้กล่าวถึง การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามจุดประสงค์การเรียนรู้ว่าการเขียนข้อสอบตามจุดประสงค์การเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัยหรือด้านความรู้ ความคิด เป็นพฤติกรรมของผู้เรียนในด้านความสามารถทางสมองและสติปัญญาที่จำแนกเป็นพฤติกรรมทางสมองจากระดับต้นซึ่งง่าย ไม่สลับซับซ้อนไปสู่พฤติกรรมระดับที่สูงขึ้นซึ่งยากและมีความสลับซับซ้อนสูงขึ้นไป 6 ระดับ ดังนี้

1) ความรู้ความจำ (Knowledge) หมายถึง ความสามารถทางสมองของผู้เรียนในการเรียนรู้ (ฟัง/อ่าน) รักษาความรู้ (จำ) และระลึก (ตอบ) ความรู้นั้นได้ถูกต้องตรงตามคำบรรยาย เอกสารหรือตำรา

2) ความเข้าใจ (Comprehension) หมายถึง ความสามารถทางสมองของผู้เรียนในการเรียนรู้ จำและสื่อสาร (บอก/เล่า/บรรยาย) ความรู้นั้นออกมาได้อย่างถูกต้อง

3) การนำไปใช้ (Application) หมายถึง ความสามารถในการนำความรู้ ความเข้าใจที่มีอยู่ไปใช้ในการแก้ปัญหของสิ่งนั้นในสถานการณ์ใหม่ ๆ

4) การวิเคราะห์ (Analysis) หมายถึง ความสามารถในการแยกแยะองค์รวมของสิ่งต่าง ๆ ออกเป็นส่วนประกอบย่อย ๆ ในโครงสร้างของสิ่งนั้น

5) การสังเคราะห์ (Synthesis) หมายถึง ความสามารถในการผสมผสานส่วนประกอบเข้าด้วยกันเป็นองค์รวมใหม่ที่กลมกลืนอย่างมีความหมาย

6) การประเมินค่า (Evaluation) หมายถึง ความสามารถในการตีค่าหรือตัดสินคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ ตามเกณฑ์หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้

สรุปได้ว่า การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในแต่ละวิชานั้นสามารถวัดได้ 2 แบบ คือ การวัดด้านการปฏิบัติและการวัดด้านเนื้อหาตามจุดมุ่งหมายและลักษณะวิชาที่สอนหรือวัดตามจุดประสงค์การเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วย ความรู้ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์และการประเมินค่า สำหรับงานวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบแบบ 4 ตัวเลือก โดยวัดผลการเรียนรู้ใน 3 ด้าน คือ

- 1) ด้านความรู้ความจำ (Knowledge) หมายถึง ความสามารถในการจำเรื่องราวมวลประสบการณ์ต่าง ๆ ของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยได้
- 2) ด้านความเข้าใจ (Comprehension) หมายถึง ความสามารถจำแนกหรืออธิบายความรู้ความสำคัญที่เกี่ยวกับอำนาจอธิปไตยและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยได้
- 3) ด้านการนำไปใช้ (Application) หมายถึง ความสามารถในการนำความรู้ ประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนรู้ในเรื่องของการปกครองระบอบประชาธิปไตย ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ทักษะกระบวนการกลุ่ม

1. ความหมายของทักษะกระบวนการกลุ่ม

อารี สันทรวี (2543: 33) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่มเป็นวิธีการเรียนที่ให้นักเรียนทำงานด้วยกันเป็นกลุ่มเพื่อให้เกิดผลการเรียนรู้ทั้งด้านความรู้และจิตใจช่วยให้เห็นคุณค่าในความแตกต่างระหว่างบุคคลของเพื่อน เคารพความคิดเห็นและความสามารถของผู้อื่นที่ต่างจากตนตลอดจนรู้จักในการช่วยเหลือและสนับสนุนเพื่อน

ทิสนา แคมมณี (2550: 114) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการกลุ่ม คือ การดำเนินการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนทำงานหรือกิจกรรมร่วมกันเป็นกลุ่ม พร้อมทั้งสอน ฝึก หรือแนะนำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการทำงานกลุ่มที่ดีควบคู่ไปกับการช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้เนื้อหาสาระตามวัตถุประสงค์

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2550: 121) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่มหรือแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีความสามารถต่างกัน ได้ร่วมมือกันทำงานกลุ่มด้วยความตั้งใจและเต็มใจรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ในกลุ่มของตน ทำให้งานของกลุ่มดำเนินไปสู่เป้าหมายของงานได้

บัญญัติ ชำนาญกิจ (2553: 15) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่มเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางที่นักเรียนมีความสามารถต่างกัน แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มเล็ก ๆ เรียนร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันเพื่อใ้บรรลุเป้าหมายของการเรียนรู้ ทำให้เกิดความสำเร็จกับตนเองและความสำเร็จของกลุ่มด้วย

จิระพร ชะโน (2554: 27) ได้กล่าวเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการกลุ่มไว้ว่า เป็นกระบวนการในการทำงานร่วมกันของบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป โดยมีวัตถุประสงค์ร่วมกันและมีการดำเนินงานร่วมกัน โดยผู้นำกลุ่มและสมาชิกกลุ่มต่างก็ทำหน้าที่ของตนอย่างเหมาะสม และมีกระบวนการทำงานที่ดีเพื่อให้กลุ่มไปสู่วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนรู้กระบวนการทำงานกลุ่มที่ดีจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดทักษะทางสังคมและขยายขอบเขตการเรียนรู้ให้กว้าง

จากความหมายของการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่ม สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่ม หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่ผู้สอนจัดให้ผู้เรียนแบ่งกลุ่มเล็ก ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยการทำงานร่วมกันช่วยเหลือซึ่งกันและกันและร่วมกันรับผิดชอบงานในกลุ่มที่ได้รับมอบหมายเพื่อให้เกิดเป็นความสำเร็จของกลุ่ม

2. องค์ประกอบของการเรียนรู้โดยใช้ทักษะกระบวนการกลุ่ม

องค์ประกอบสำคัญของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทักษะกระบวนการกลุ่ม คือ การที่สมาชิกในกลุ่มทำงานมีเป้าหมายร่วมกันมีการทำงานร่วมกันโดยที่สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการทำงาน ซึ่งสมาชิกในกลุ่มจะรู้สึกว่าคุณเองประสบความสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อสมาชิกทุกคนในกลุ่มประสบความสำเร็จด้วย ซึ่งจะต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ (2542: 15) กล่าวถึงองค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ดังนี้

1. การพึ่งพาอาศัยกันของสมาชิกทุกคนจะต้องมีหน้าที่และความสำคัญเท่าเทียมกันหมด สมาชิกแต่ละคนรู้หน้าที่ของตนเองว่าต้องทำกิจกรรมอะไรบ้างในการเรียนครั้งนั้น ๆ สมาชิกทุกคนต้องตระหนักดีว่าความสำเร็จของกลุ่มขึ้นอยู่กับสมาชิกภายในกลุ่ม

2. การปฏิสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด การจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือนี้ นักเรียนจะนั่งเรียนกันเป็นกลุ่มหันหน้าเข้ากันเพื่อที่จะได้ซักถาม ตอบปัญหาซึ่งกันและกัน ให้สมาชิกทุกคนร่วมกันทำงานเป็นการฝึกทักษะพื้นฐานของการอยู่ร่วมกันกันในสังคม

3. หน้าที่และความรับผิดชอบของแต่ละบุคคล สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มมีหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบและทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ

4. ทักษะทางสังคม นักเรียนบางคนไม่มีทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ดังนั้นก่อนที่จะใช้การเรียนการสอนแบบนี้ครูควรวางพื้นฐานให้นักเรียนให้มีทักษะในการทำงานกลุ่ม

5. กระบวนการกลุ่ม หลังจากทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มได้ระยะหนึ่งสมาชิกแต่ละคนจะถูกประเมินการทำงานและผลงานของกลุ่ม เพื่อให้รู้ถึงข้อบกพร่องและสิ่งที่ควรปรับปรุง

(ชวลิต ชูคัมแพง, 2551: 120-121 อ้างถึง Johnson and Johnson, 1990: 105-107) ได้สรุปองค์ประกอบของกิจกรรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่มไว้ 5 ประการ ดังนี้

1. การสร้างความรู้สึกพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันให้เกิดขึ้นในกลุ่มนักเรียน คือ วิธีการทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกพึ่งพากันต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้พึ่งพากันด้านการได้รับประโยชน์จากผลสำเร็จของกลุ่มร่วมกันและพึ่งพากันด้านกระบวนการทำงานเพื่อให้งานกลุ่มสามารถบรรลุตามเป้าหมายโดยกำหนดบทบาทแต่ละคนเท่าเทียมกันและสัมพันธ์กัน จึงทำให้งานสำเร็จและการแบ่งงานให้นักเรียนแต่ละคนในกลุ่มต้องมีลักษณะที่ต่อเนื่องกันถ้าขาดสมาชิกคนใดคนหนึ่งทำให้งานไปต่อไม่ได้

2. การมีปฏิสัมพันธ์ที่ส่งเสริมกันระหว่างเรียน คือ แต่ละกลุ่มมีการอภิปรายซักถามแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันเพื่อให้สมาชิกของกลุ่มเกิดการเรียนรู้และการเรียนรู้เหตุผลซึ่งกันและกันให้ได้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับการทำงานของตนเอง ในการทำงานและการเรียนเพื่อประสพผลสำเร็จบรรลุตามเป้าหมายของกลุ่ม

3. ความรับผิดชอบของสมาชิกแต่ละคน คือ ความรับผิดชอบในการเรียนรู้ของสมาชิกโดยทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถรับผิดชอบในผลการเรียนของตนและเพื่อสมาชิกทุกคนในกลุ่มรู้ว่าใครต้องการความช่วยเหลือ ส่งเสริมสนับสนุนในเรื่องใด มีการกระตุ้นให้ทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สมบูรณ์ ตรวจสอบการเรียนรู้รายบุคคลโดยสมาชิกทุกคนมั่นใจพร้อมได้รับการทดสอบเป็นรายบุคคลเพื่อเป็นการประกันว่าสมาชิกทุกคนในกลุ่มมีความรับผิดชอบร่วมกัน

4. ทักษะระหว่างบุคคลและทักษะการทำงานกลุ่มย่อย การทำงานกลุ่มย่อยต้องได้รับการฝึกฝนทักษะทางสังคมและทักษะการทำงานกลุ่มเพื่อทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข นักเรียนต้องทำความรู้จักกัน เรียนรู้ลักษณะนิสัยและสร้างความไว้วางใจต่อกัน รับฟังและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างมีเหตุผล รู้จักการติดต่อสื่อสารและตัดสินใจในการแก้ปัญหาข้อขัดแย้งได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. กระบวนการกลุ่ม เป็นกระบวนการทำงานที่มีขั้นตอน สมาชิกกลุ่มทำความเข้าใจเป้าหมายในการทำงาน วางแผนและดำเนินงานตามแผนร่วมกัน ประเมินผลงานกลุ่ม ปรับปรุงการทำงานของตนให้ดีขึ้น สมาชิกทุกคนในกลุ่มช่วยแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจว่าควรมี

การปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงอะไร อย่างไร ดังนั้น กระบวนการกลุ่มเป็นเครื่องมือที่นำไปสู่ความสำเร็จของกลุ่ม

กล่าวโดยสรุป องค์ประกอบของการเรียนรู้โดยใช้ทักษะกระบวนการกลุ่ม คือ เป็นกระบวนการที่ผู้เรียนได้รับความรู้จากการลงมือปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม ซึ่งกลุ่มจะมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของสมาชิกแต่ละคนในกลุ่มและสมาชิกแต่ละคนในกลุ่มจะมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จร่วมกันของกลุ่ม

3. ความสำคัญของการเรียนรู้โดยใช้ทักษะกระบวนการกลุ่ม

ชวลิต ชูกำแหง (2551: 120) การเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่มมีผลต่อนักเรียนเป็นวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มเล็กแต่ละกลุ่มประกอบด้วยสมาชิกที่มีความรู้ความสามารถต่างกัน แต่ละคนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงโดยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น นักเรียนที่เรียนเก่งจะต้องช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนอ่อนได้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญดังต่อไปนี้

1. การเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่มนั้นจะสร้างแรงจูงใจในการเรียนการสร้างความรู้สึกรับผิดชอบอันหนึ่งอันเดียวกันภายในกลุ่ม
2. สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มจะเรียนรู้ซึ่งกันและกัน จะพึ่งพาอาศัยกัน
3. การปฏิสัมพันธ์กันในกลุ่มนอกจากจะพัฒนาทางด้านสติปัญญาความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่เรียนแล้ว ยังพัฒนาทักษะทางสังคม
4. การเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่มจะเพิ่มพูนความรู้สึกรักในทางบวกต่อกันลดความห่างเหิน
5. การเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่มจะพัฒนาความรู้สึกรับผิดชอบต่อตนเองรู้จักตนเองมากขึ้น
6. ผู้เรียนสามารถพัฒนาความรู้ความสามารถในการทำงาน โดยใช้กระบวนการกลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพผลจากการทำงานที่กำหนดให้กลุ่มรับผิดชอบผู้เรียนจะพัฒนาทักษะทางสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการทำงานร่วมกัน
7. ทักษะทางสังคมที่จำเป็นต่าง ๆ สามารถเรียนรู้และฝึกฝนได้

4. ขั้นตอนของการเรียนรู้โดยใช้ทักษะกระบวนการกลุ่ม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2540) กล่าวถึงขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่ม ดังนี้

1. ตั้งจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน ทั้งจุดมุ่งหมายทั่วไปและจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

2. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยเน้นให้ผู้เรียนลงมือประกอบกิจกรรมด้วยตนเองและมีการทำงานเป็นกลุ่ม เพื่อให้มีประสบการณ์ในการทำงานกลุ่ม ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

2.1 ขั้นนำ เป็นการสร้างบรรยากาศและสมาธิของผู้เรียนให้มีความพร้อมในการเรียนการสอน การจัดสถานที่ การแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย แนะนำวิธีดำเนินการสอน กติกาหรือกฎเกณฑ์การทำงาน ระยะเวลาการทำงาน

2.2 ขั้นสอน เป็นขั้นที่ครูลงมือสอนโดยให้นักเรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมเป็นกลุ่ม ๆ เพื่อให้เกิดประสบการณ์ตรงโดยที่กิจกรรมต่าง ๆ จะต้องคัดเลือกให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่องในบทเรียน เช่น กิจกรรมเกมและเพลง บทบาทสมมติ สถานการณ์จำลอง การอภิปรายกลุ่ม เป็นต้น

2.3 ขั้นวิเคราะห์ เมื่อดำเนินการจัดประสบการณ์เรียนรู้แล้ว จะให้นักเรียนวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมต่าง ๆ ความสัมพันธ์กันในกลุ่ม ตลอดจนความร่วมมือในการทำงานร่วมกันโดยวิเคราะห์ประสบการณ์ที่ได้รับจากการทำงานกลุ่มให้คนอื่นได้รับรู้เป็นการถ่ายทอดประสบการณ์การเรียนรู้ของกันและกัน ขั้นวิเคราะห์จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจตนเองเข้าใจผู้อื่นและมองเห็นปัญหาและวิธีการทำงานที่เหมาะสมเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการทำงานเป็นการถ่ายโอนประสบการณ์การเรียนรู้ที่ดีจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถค้นแนวคิดที่ต้องการด้วยตนเองเป็นการขยายประสบการณ์การเรียนรู้ให้ถูกต้องเหมาะสม

2.4 ขั้นสรุปและนำหลักการไปประยุกต์ใช้ นักเรียนสรุป รวบรวมความคิดให้เป็นหมวดหมู่โดยครูกระตุ้นให้แนวทางและหาข้อสรุป จากนั้นนำข้อสรุปที่ค้นพบจากเนื้อหาวิชาที่เรียนไปประยุกต์ใช้ ให้เข้ากับตนเองและนำหลักการที่ได้ไปใช้เพื่อการปรับปรุงตนเองประยุกต์ใช้ให้เข้ากับคนอื่นประยุกต์เพื่อแก้ปัญหาและสร้างสรรค์สิ่งที่เกิดประโยชน์ต่อสังคม ชุมชนและการดำรงชีวิตประจำวัน เช่น การปรับปรุงบุคลิกภาพ เกิดความเห็นอกเห็นใจ เคารพสิทธิของผู้อื่น แก้ปัญหา ประดิษฐ์สิ่งใหม่ เป็นต้น

2.5 ขั้นประเมินผล เป็นการประเมินผลว่า ผู้เรียนบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายมากน้อยเพียงใดโดยจะประเมินทั้งด้านเนื้อหาวิชาและด้านกลุ่มมนุษยสัมพันธ์ ได้แก่ ประเมินด้านมนุษยสัมพันธ์ ผลสัมฤทธิ์ของกลุ่ม เช่น ผลการทำงาน ความสามัคคี คุณธรรมหรือค่านิยมของกลุ่ม ประเมินความสัมพันธ์ในกลุ่ม จากการให้สมาชิกติชมหรือวิจารณ์แก่กันโดยปราศจากอคติจะทำให้ผู้เรียนสามารถประเมินตนเองได้และจะทำให้ผู้สอนเข้าใจนักเรียนได้อันจะทำให้ผู้เรียนและผู้สอนเข้าใจปัญหาซึ่งกันและกันอันจะเป็นหนทางในการนำไปพิจารณาแก้ปัญหาและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่นักเรียน

5. บทบาทของครูในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทักษะกระบวนการกลุ่ม

บทบาทของครูในการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่ม คือ ครูต้องมีจุดมุ่งหมายในการสอนว่าต้องการลักษณะการทำงานร่วมกันอย่างไรต้องเอาใจใส่การจัดกลุ่มให้เหมาะสมจะต้องพิจารณาการจัดกลุ่มการเรียนรู้ที่ครูควรเลือกจัดกลุ่มให้นักเรียน การกำหนดบทบาทของสมาชิกจะต้องให้เสมอกันครูจะต้องคอยกระตุ้นคอยให้กำลังใจและกระตุ้นให้นักเรียนทำงานไม่ให้นักเรียนออกนอกเรื่องซึ่งได้มีผู้ให้ความหมายบทบาทของครูในการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการ ดังนี้

สุคนธ์ สิ้นทพานนท์ (2550: 81-83) กล่าวว่า ผู้สอนควรมีการเตรียมการและดำเนินการตามกิจกรรมในแต่ละขั้นตอนดังนี้

1. การจัดกลุ่มผู้เรียน ผู้สอนควรมีการเตรียมการแบ่งกลุ่มผู้เรียนในแต่ละกลุ่มให้มีสมาชิกจำนวนเหมาะสม คือ กลุ่มละประมาณ 4 คน โดยผู้เรียนแต่ละกลุ่มมีความสามารถคล้ายกัน มีจำนวนชายหญิง ใกล้เคียงกัน ผู้สอนต้องรู้ข้อมูลความสามารถของผู้เรียนเพื่อเตรียมแบ่งกลุ่มให้ถูกต้องไว้ล่วงหน้า

2. การสร้างความมุ่งมั่นและอุดมการณ์ของผู้เรียนที่จะทำงานร่วมกัน ผู้สอนควรจัดกิจกรรมเพื่อกระตุ้นและเสริมทักษะทางด้านความคิดให้แก่ผู้เรียน โดยใช้แหล่งข้อมูลและสื่อการสอนเพื่อให้สมาชิกแต่ละกลุ่มมีความกระตือรือร้นและมีความตั้งใจทำงานร่วมกันทำให้ประสบความสำเร็จอย่างมีคุณภาพ

3. การปลุกฝังให้ผู้เรียนมีความเข้าใจและเห็นความสำคัญในกติกาของการเรียน โดยใช้กระบวนการกลุ่ม ผู้สอนจะต้องชี้แจงให้เห็นความสำคัญของการทำงานร่วมกัน ให้แรงเสริมทางบวกมีการช่วยเหลือและแนะนำวิธีการทำงานที่ถูกต้อง ผู้สอนมีวิธีการทำให้ผู้เรียนเข้าใจกติกาของการเรียนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ซึ่งประกอบด้วยช่วยเหลือกัน ความสามารถที่แตกต่างกันของสมาชิกในกลุ่มทำให้งานประสบความสำเร็จได้ด้วยดีนั้นขึ้นอยู่กับความรับผิดชอบของสมาชิกซึ่งมีบทบาทที่เท่าเทียมกัน

4. ผู้สอนจะต้องมีการจัดการเรียนรู้ที่ดีเพื่อให้การทำงานของกลุ่มเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมีวิธีการจัดการเพื่อดำเนินกิจกรรมไปตามขั้นตอนและบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด สร้างกฎของห้องเรียนของกลุ่ม มีการจัดที่นั่งของสมาชิกแต่ละกลุ่มให้เป็นระเบียบ รวดเร็ว การให้สัญญาณในการทำกิจกรรมแต่ละกลุ่มจะต้องดูความเหมาะสมมีการจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้

สุกัญญา ปุรินทร์คำ (2553: 50) กล่าวถึงเทคนิคการจัดการเรียนรู้เพื่อขจัดความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในกลุ่มว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่มจะก่อให้เกิดปัญหาบางอย่างติดตามมาแต่ก็ได้เห็นประโยชน์อันเกิดจากความร่วมมือที่จะเกิดตามมากกว่าการเรียนรู้โดยลำพัง บางท่านแนะนำว่าควรถามนักเรียนว่าพวกเขาชื่นชอบการเรียนรู้แบบใดแล้วจึงจัดทำโครงสร้างชั้นเรียนตามรูปแบบนั้น มี

การพูดถึงในประเด็นการวิจารณ์ที่เพิ่มขึ้นว่ารวมถึงสิ่งต่าง ๆ ดังนี้ คือ การทำให้มั่นใจในการจำแนกคำถามที่ชัดเจนโดยเริ่มแรกและการเสนอคำถามอย่างไรที่สัมพันธ์กับความสนใจของนักเรียนและความสามารถตลอดจนเป้าหมายของการสอน การลดปัญหาการขัดแย้งในกลุ่มเล็กทันทีที่การสร้างข้อควรปฏิบัติที่เริ่มต้นจากการมอบหมายใช้การชี้แนะกระบวนการเรียนรู้และเพื่อประเมินงาน เมื่อสิ้นสุดการทำงาน การช่วยเหลือ การสะท้อนกลับของนักเรียนในความก้าวหน้าของเขาทั้งหลายบนพื้นฐานปกติ การคาดหวังความเป็นเลิศจากนักเรียนทั้งหลายและทำให้เขาทั้งหลายได้รู้ว่าผู้สอนเชื่อความสามารถของเขาทั้งหลายสามารถผลิตงานที่ดีเยี่ยมได้

สรุปได้ว่า บทบาทของผู้สอนในการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่มนั้นครูมีบทบาทสำคัญเป็นอย่างมากซึ่งครูจะต้องมีการกำหนดจุดมุ่งหมายในการสอนจะต้องเอาใจใส่ในการจัดกลุ่มให้นักเรียนจะต้องมีการพิจารณาการทำงานกลุ่มคอยให้คำแนะนำ จัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้ในการทำกิจกรรมของนักเรียน

6. การประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

ทิสนา เขมมณีและคณะ (2552: 61) กล่าวถึงการประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม ดังนี้

1. การให้ผู้เรียนประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง ซึ่งผู้สอนควรสนับสนุน ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีโอกาสประเมินผลการเรียนรู้ของตนเองจะช่วยให้การเรียนรู้มีความหมายและมีประโยชน์ต่อผู้เรียนยิ่งขึ้น

2. การให้ผู้เรียนร่วมประเมินผลการเรียนรู้จากการทำงานร่วมกัน ซึ่งสามารถประเมินผลได้ 2 ลักษณะ คือ

2.1 การประเมินผลสัมฤทธิ์ของกลุ่ม

2.2 การประเมินผลความสัมพันธ์ภายในกลุ่ม

(สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2539 อ้างถึง เน่งน้อย ประชาณุกุล, 2548: 81)

กล่าวถึงการประเมินทักษะกระบวนการกลุ่มได้ ดังนี้

1. การสังเกต เมื่อมีการมอบหมายงานให้ผู้เรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ทั้งในกิจกรรมการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร ครูสังเกตพฤติกรรมในการปฏิบัติงาน ทั้งในด้านบทบาทสมาชิก (ผู้นำ/ผู้ตาม) และวิธีการทำงานกลุ่ม

2. การซักถาม เป็นวิธีการที่จะช่วยให้ครูรู้พฤติกรรมการทำงานในขณะที่ครูไม่ได้สังเกตด้วยตนเอง

3. การให้ผู้เรียนประเมินตนเองและประเมินกันเอง ให้เพื่อนผู้เรียนประเมินการทำงานของสมาชิกกลุ่มและให้ผู้เรียนประเมินตนเองตามรายการที่ครูกำหนด ซึ่งควรประเมินทั้งด้าน

เนื้อหาหรือผลงานที่กลุ่มเรียนรู้ว่าตนเข้าใจเนื้อหาที่ศึกษามากน้อยเพียงใด ต้องการความช่วยเหลือจากกลุ่มหรือไม่อย่างไร ด้านบทบาทของสมาชิกกลุ่ม ตนได้ปฏิบัติตามข้อตกลงของกลุ่มหรือไม่ ได้ร่วมปฏิบัติบทบาทที่เหมาะสม ด้านการทำงานของกลุ่มเป็นอย่างไร มีข้อควรปรับปรุงหรือไม่อย่างไร การประเมินดังกล่าวควรทำทุกครั้งที่มีการปฏิบัติงานกลุ่ม โดยถือเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนทราบพัฒนาการของตนและฝึกการยอมรับคำวิพากษ์วิจารณ์ด้วย

4. การประเมินด้านผลงาน ใช้วิธีการตรวจผลงานจากการปฏิบัติงานกลุ่มของผู้เรียน ผลงานที่ควรจะตรวจได้แก่ สมุดจดงานของกลุ่ม การรายงานของกลุ่มและผลงานที่ได้จากการปฏิบัติจริง

สรุปได้ว่า การประเมินทักษะกระบวนการกลุ่มสามารถทำได้หลายวิธี เช่น การประเมินผลสัมฤทธิ์ของกลุ่ม การประเมินผลความสัมพันธ์ภายในกลุ่มหรือประเมินจากการสังเกต การซักถาม การให้ผู้เรียนประเมินตนเองและประเมินกันเองรวมถึงการประเมินด้านผลงาน สำหรับงานวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่มประเมินโดยครู แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

- 1) ด้านการเรียนรู้ หมายถึง ความสามารถในการตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่ครูสอนและมีการกระตือรือร้นในบทเรียน
- 2) ด้านกระบวนการทำงาน หมายถึง ความสามารถในการวางแผนการทำงาน การรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่ม การกล้าแสดงออกและการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
- 3) ด้านการอภิปราย หมายถึง ความสามารถในการอภิปรายโต้ตอบ และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการทำงานกลุ่ม
- 4) ด้านการแก้ปัญหาคความขัดแย้ง หมายถึง ความสามารถในการใช้เหตุผลในการตัดสินใจเพื่อแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งที่เกิดขึ้นภายในกลุ่ม

ความพึงพอใจ

1. ความหมายของความพึงพอใจ

ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกส่วนตัวที่รู้สึกเป็นสุขหรือยินดีที่ได้รับการตอบสนองความต้องการในสิ่งที่ขาดหายไปหรือสิ่งที่ทำให้เกิดความไม่สมดุลความพึงพอใจเป็นสิ่งที่กำหนดพฤติกรรมที่จะแสดงออกของบุคคลซึ่งมีผลต่อการเลือกที่จะปฏิบัติในกิจกรรมใด ๆ นั้น ได้มีนักการศึกษาหลายท่านได้สรุปความหมายของความพึงพอใจไว้ ดังนี้

จิตตินันท์ นันทไพบูลย์ (2551: 66) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจว่า ระดับความรู้สึกในทางบวกของบุคคลต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด

พิชญ์ พงศ์ศรี (2552: 47) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจว่าเป็นความรู้สึกพอใจในการร่วมกิจกรรม ระดับการตอบสนองแรก ๆ เป็นเพียงยินยอมและเต็มใจทำ แต่อาจจะไม่พึงพอใจก็ได้ ความรู้สึกระดับนี้จึงลึกลงไปอีกเป็นการยินยอมเต็มใจอย่างพึงพอใจจนเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน ไปด้วยการสนุกสนานพึงพอใจนั้น บางคนอาจจะแสดงอย่างเปิดเผย แต่บางคนอาจจะไม่แสดงอย่างเปิดเผย

บุญธรรม กิจปริดาบริสุทธิ (2553: 228) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจว่าเป็นสภาพความรู้สึกที่มีความสุข สดชื่นต่อบุคคล สิ่งของและบริการ เป็นภาวะทางอารมณ์เชิงบวกที่บุคคลแสดงออกเมื่อได้รับผลสำเร็จทั้งปริมาณและคุณภาพตามจุดหมาย ตามความต้องการ

ธงชัย สันติวงษ์ (2553: 27) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า ถ้าบุคคลหนึ่งได้มองเห็นช่องทางหรือโอกาสจะสนองแรงจูงใจที่ตนมีอยู่แล้ว จะทำให้ความพึงพอใจของเขาดีขึ้นหรืออยู่ในระดับที่สูงขึ้น

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่ดีหรือทัศนคติที่ดีของบุคคล ซึ่งมักเกิดจากการได้รับการตอบสนองตามที่ตนต้องการก็จะเกิดความรู้สึกที่ดีต่อสิ่งนั้นตรงกันข้ามหากความต้องการของตนไม่ได้รับการตอบสนองความพึงพอใจก็จะไม่เกิดขึ้น

2. แนวคิดทฤษฎีความพึงพอใจ

แนวคิดทฤษฎีความพึงพอใจ มีนักการศึกษาได้ให้แนวคิดทฤษฎีไว้ดังนี้

(Armstrong and Kotler, 2009: 615 อ้างถึง ปณิศา มีจินดา, 2553: 148) กล่าวว่า พฤติกรรมของมนุษย์เกิดขึ้นต้องมีแรงจูงใจ (Motive) หรือแรงกระตุ้น (Drive) เป็นความต้องการที่มีแรงผลักดันเพียงพอที่จะชักนำให้บุคคลตอบสนองความต้องการเพื่อให้เกิดความพอใจ แรงจูงใจเป็นแรงผลักดันภายในที่ไม่สามารถสังเกตได้และเป็นสิ่งกระตุ้นที่ทำให้เกิดการตอบสนองด้านพฤติกรรม มีการกำหนดทิศทางที่เฉพาะเจาะจงของการตอบสนองนั้น โดยทฤษฎีที่ได้รับการยอมรับและได้รับความนิยมากที่สุดได้แก่ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการ (Hierarchy of Needs Theory) ของมาสโลว์

ฉัตรยาพร เสมอใจ (2550: 119-121) ได้กล่าวถึงทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการ (Hierarchy of Needs Theory) ของอับราฮัม มาสโลว์ กล่าวถึงสมมติฐานด้านความต้องการของมนุษย์ว่า บุคคลจะมีความต้องการไม่สิ้นสุด โดยเมื่อความต้องการหนึ่งได้รับการตอบสนองแล้วก็จะลดแรงขับต่อพฤติกรรมลงและจะมีความต้องการในลำดับขั้นที่สูงขึ้น โดยที่มาสโลว์ ได้แบ่งลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์ออกเป็น 5 ขั้น โดยจัดลำดับความสำคัญจากระดับต่ำไปยังระดับสูง โดยบุคคลจะแสวงหาความต้องการ

ระดับต่ำก่อน เมื่อความต้องการในระดับต่ำยังไม่ได้รับการตอบสนอง ความต้องการนั้นจะยังคงอยู่ ซึ่งสามารถอธิบายรายละเอียดของความต้องการในระดับต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. ความต้องการด้านร่างกาย (Physiological Needs) เป็นระดับของความต้องการขั้นแรก ซึ่งเป็นความต้องการพื้นฐานและเป็นความต้องการเพื่อให้ชีวิตอยู่รอด ประกอบด้วย อากาศ น้ำ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค การพักผ่อนและความต้องการทางเพศ ซึ่งความต้องการทั้งหมดนี้เป็นความต้องการตามธรรมชาติของร่างกาย ถ้าความต้องการเหล่านี้ได้รับการตอบสนองเพียงพอแล้ว บุคคลจะมีความต้องการในระดับสูงขึ้นไป

2. ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย (Safety Needs) เมื่อความต้องการด้านร่างกายได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการความมั่นคงปลอดภัยก็จะเข้ามามีบทบาทในพฤติกรรมของมนุษย์ ความปลอดภัยดังกล่าวมี 2 รูปแบบ คือ ความต้องการความปลอดภัยทางด้านร่างกายและความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจ ซึ่งความต้องการความมั่นคงทางด้านร่างกาย ได้แก่ การมีความปลอดภัยในชีวิต การมีสุขภาพดี เป็นต้น ส่วนความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ได้แก่ การมีอาชีพ การงานมั่นคง การทำงานที่มีหลักประกันอย่างเพียงพอจะมีผลต่อการตัดสินใจในการทำงานต่อไปอันจะเป็นข้อมูลในการตัดสินใจลาออกจากงานหรือการพิจารณาเลือกงานใหม่ แต่ตราบใดที่ความต้องการด้านร่างกายยังไม่ได้รับการตอบสนอง ความต้องการที่จะได้รับความมั่นคงปลอดภัยก็ค่อนข้างน้อย

3. ความต้องการทางสังคม (Social Needs) เมื่อความต้องการทั้ง 2 ประการได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการในระดับที่สูงกว่าจะเข้ามามีบทบาทต่อพฤติกรรมของมนุษย์ ความต้องการทางสังคม ได้แก่ ความต้องการการยอมรับในผลงาน ความเอื้ออาทร ความเป็นมิตรที่ดี ความมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและความรักจากผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน องค์กรสามารถตอบสนองความต้องการของพนักงานได้โดยการให้ลูกจ้างมีส่วนในการแสดงความคิดเห็นให้ลูกจ้างทำงานเป็นกระบวนการกลุ่ม (Group Process) และมีลักษณะเป็นการร่วมมือร่วมใจ (Collaboration) ในการทำงานมากกว่าที่จะมุ่งการแข่งขัน (Competition) ตลอดจนองค์กรต้องมองเห็นคุณค่าของบุคลากรยอมรับความคิดเห็นของเขาเหล่านั้นด้วยการยกย่องชมเชยเมื่อมีโอกาสอันควร

4. ความต้องการได้รับการยกย่องสรรเสริญในสังคม (Esteem Needs) หมายรวมถึงความเชื่อมั่นในตนเอง ความสำเร็จ ความรู้ความสามารถ การนับถือตนเอง ความเป็นอิสระและเสรีภาพในการทำงาน ตลอดจนต้องการมีฐานะเด่นและเป็นที่ยอมรับนับถือของคนทั้งหลายการมีตำแหน่งสูงในองค์กรหรือการที่สามารถใกล้ชิดบุคคลสำคัญ ๆ ล้วนเป็นการส่งเสริมให้ฐานะของบุคคลเด่นขึ้นทั้งสิ้น

5. ความต้องการความสำเร็จในชีวิต (Self-Actualization Needs) เมื่อมนุษย์ได้รับการตอบสนองทั้ง 4 ระดับแล้ว มนุษย์จะทำงานเพื่องาน คือ อยากรู้ว่าตนมีศักยภาพแค่ไหนและพยายามพัฒนาศักยภาพของตนไปสู่จุดสูงสุด การทำงานเกิดจากสนใจและรักในงานที่ทำและทำเพราะได้มีโอกาสพัฒนาศักยภาพของตนให้ถึงจุดสูงสุด

(Michael Beer, 1965 อ้างถึง สมหมาย เปียถนอม, 2551: 7) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า เป็นทัศนคติของคนที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

1. V มาจากคำว่า Valance หมายถึง ความพึงพอใจ

2. I มาจากคำว่า Instrumentality หมายถึง สื่อ เครื่องมือ วิธีทางนำไปสู่ความพึงพอใจ

3. E มาจากคำว่า Expectancy หมายถึง ความคาดหวังภายในตัวบุคคลนั้น ๆ ซึ่งบุคคลมีความต้องการและมีความคาดหวังในหลายสิ่งหลายอย่าง ดังนั้น จึงต้องกระทำด้วยวิธีใดวิธีหนึ่งเพื่อตอบสนองความต้องการหรือสิ่งที่คาดหวังเอาไว้ ซึ่งเมื่อได้รับการตอบสนองแล้วตามที่ตั้งความหวังหรือคาดหวังเอาไว้ บุคคลนั้นก็จะได้ความพึงพอใจ และในขณะเดียวกันก็จะคาดหวังในสิ่งที่สูงขึ้นไปเรื่อย ๆ ซึ่งอาจจะแสดงในรูปสมการได้ ดังนี้ $\text{แรงจูงใจ} = \text{ผลของความพึงพอใจ} + \text{ความพึงพอใจ}$ ซึ่งหมายถึง แรงจูงใจของบุคคลใดบุคคลหนึ่งคือการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น ต่อการประเมินผลงานขององค์กรที่เกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ของตน หรือแรงจูงใจที่บุคคลจะเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมขององค์กรใดจะเป็นผลที่เกิดจากทัศนคติองค์กรหรือการทำงานขององค์กรนั้นรวมกันความคาดหวังที่เขาคาดหวังไว้ ถ้ามีทัศนคติที่ดีต่อองค์กรต่อผลงานขององค์กรและได้รับการตอบสนองทั้งรูปธรรมและนามธรรมเป็นไปตามที่คาดหวังไว้แรงจูงใจที่จะมีความรู้สึกพึงพอใจก็จะสูงแต่ในทางกลับกันถ้ามีทัศนคติในเชิงลบต่องานและการตอบสนองไม่เป็นไปตามที่คาดหวังไว้แรงจูงใจที่จะมีความรู้สึกพอใจก็จะต่ำไปด้วย

จากแนวคิดและทฤษฎีสรุปได้ว่า ความต้องการของมนุษย์ทั้ง 5 ชั้น ของมาสโลว์มีความสำคัญไม่เท่ากัน เมื่อความต้องการขั้นต่ำได้รับการตอบสนองจนเป็นที่พอใจแล้ว มนุษย์ก็จะมีความต้องการขั้นสูงเพิ่มขึ้นไปเรื่อย ๆ ซึ่งความต้องการของมนุษย์มีลำดับขั้นตอนที่แตกต่างกันออกไป ความต้องการแต่ละขั้นจะมีมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับ การได้รับการตอบสนองจนเกิดความพึงพอใจ ถ้าได้รับการตอบสนองจนเกิดความพึงพอใจมากก็จะมีความต้องการน้อย ถ้าได้รับการตอบสนองจนเกิดความพึงพอใจน้อยก็จะมีความต้องการมากการสำรวจความพึงพอใจของผู้เรียนจึงเป็นสิ่งจำเป็นมากที่ครูจะต้องปรับวิธีการสอนเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการและความพึงพอใจของผู้เรียน

3. การวัดความพึงพอใจ

ความพึงพอใจ นักการศึกษาได้ให้ความหมายของวิธีการวัดความพึงพอใจ ดังนี้

ภนิตา ชัยปัญญา (2551: 14) ได้กล่าวว่า การวัดความพึงพอใจนั้น สามารถทำได้หลายวิธีดังต่อไปนี้

1. การใช้แบบสอบถาม โดยผู้ออกแบบสอบถามเพื่อต้องการทราบความคิดเห็น ซึ่งสามารถกระทำได้ในลักษณะกำหนดคำตอบให้เลือกหรือคำถามอิสระ คำถามดังกล่าว อาจถามความพอใจในด้านต่าง ๆ

2. การสัมภาษณ์ เป็นวิธีการวัดความพึงพอใจทางตรง ซึ่งต้องอาศัยเทคนิคและวิธีการที่ดีจะได้ข้อมูลที่แท้จริง

3. การสังเกต เป็นวิธีการวัดความพึงพอใจ โดยการสังเกตพฤติกรรมของบุคคล เป้าหมายไม่ว่าจะแสดงออกจากการพูดจา กริยา ท่าทาง วิธีนี้ต้องอาศัยการกระทำอย่างจริงจังและสังเกตอย่างมีระเบียบแบบแผน

สาทิพย์ จินากักดี (2550: 56) กล่าวว่า การวัดความพึงพอใจเกิดขึ้นหรือไม่ขึ้นขึ้นอยู่กับกระบวนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วยระดับความรู้สึกของนักเรียน ดังนั้นในการวัดความพึงพอใจในการเรียนรู้กระทำได้หลายวิธีต่อไปนี้

1. การใช้แบบสอบถาม ซึ่งเป็นวิธีที่นิยมใช้มากอย่างแพร่หลายวิธีหนึ่ง

2. การสัมภาษณ์ ซึ่งเป็นวิธีที่ต้องอาศัยเทคนิค และความชำนาญพิเศษของผู้สัมภาษณ์ที่จะจูงใจให้ผู้ตอบคำถามตามข้อเท็จจริง

3. การสังเกต เป็นการสังเกตพฤติกรรมทั้งก่อนการปฏิบัติกิจกรรม ขณะปฏิบัติกิจกรรมและหลังการปฏิบัติกิจกรรม

สรุปได้ว่า การวัดความพึงพอใจสามารถที่จะวัดได้หลายวิธีทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสะดวก ความเหมาะสม ตลอดจนจุดมุ่งหมายหรือเป้าหมายของการวัดด้วย จึงจะส่งผลให้การวัดนั้นมีประสิทธิภาพน่าเชื่อถือและในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้วัดความพึงพอใจออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง ผู้เรียนสามารถสรุปใจความสำคัญของเนื้อหา การแลกเปลี่ยนความรู้ การกล้าแสดงออกและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน

2) ด้านบรรยากาศในการเรียนการสอน หมายถึง สภาพแวดล้อมในการเรียนที่ทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น มีความสุข ไม่น่าเบื่อ สนุกกับการเรียนและการทำงานเป็นกลุ่มร่วมกับผู้อื่น

3) ด้านประโยชน์ที่ผู้เรียนได้รับ หมายถึง ผู้เรียนสามารถเข้าใจบทเรียนได้เร็วขึ้น มีความกล้าแสดงออก ความสามัคคีและสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้

4) ด้านการวัดและประเมินผล หมายถึง การทดสอบผู้เรียน การสังเกต การติดตามและตรวจสอบผู้เรียนในระหว่างเรียนเพื่อใช้ในการประเมินผล

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

กมล ขวัญคุ้ม (2550: 72-76) ได้ศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง การเมืองการปกครอง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านซามูลนากอําเภอแก้งคร้อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ชัยภูมิเขต 2 ที่กำลังเรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 42 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้ามี 3 ชนิด ได้แก่ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์ จำนวน 6 แผน ๆ ละ 2 ชั่วโมง รวม 12 ชั่วโมง แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ และแบบประเมินพฤติกรรมประชาธิปไตย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าอำนาจจำแนก ค่าความเชื่อมั่น และการทดสอบสมมุติฐาน โดยใช้ t-test (Dependent Samples) พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.20/87.08 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ ค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ .8242 พฤติกรรมประชาธิปไตยของนักเรียนอยู่ในระดับดีมาก

กอบกุล แสงสวาสดี (2550: 113-117) ได้ทำการวิจัยการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระสังคมศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม และความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์กับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสว่างอารมณ์ และ โรงเรียนลุมพินชอุบลวัฒน์ ที่กำลังเรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 โรงเรียนละ 24 คน ซึ่งได้มาโดยจับสลากกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ แบบสอบถามเจตคติ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมแบบหลายตัวแปร โดยใช้คะแนนวัดเจตคติต่อสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเป็นตัวแปรร่วม พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์สูงกว่าการจัดการเรียนรู้แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พุทธร มอญขาม (2550: 94-100) ได้ศึกษาการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง พลเมืองดี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 26 คน โรงเรียนบ้านขามเรียง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้คือ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 8 แผน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบสมมุติฐาน โดยใช้ t-test (Dependent Samples) ผลการศึกษาพบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ 82.72/83.07 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้และมีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ .6872 นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เบญจกาญจน์ นามแก้ว (2551: 94-100) ได้ศึกษาพฤติกรรมการทำงานกลุ่มและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหน่วยการเรียนรู้หน้าที่พลเมืองของชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 3 แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 23 คน โรงเรียนวัดหลุมข้าว อำเภอ ปักธงชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 3 เครื่องมือที่ใช้คือ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 8 แผนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 40 ข้อ และแบบสังเกตพฤติกรรมกลุ่ม 4 ด้าน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบสมมุติฐาน โดยใช้ t-test พบว่า พฤติกรรมกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์ พฤติกรรมกลุ่มเฉลี่ยทุกด้านสูงขึ้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ นักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้อยู่รูปแบบการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ศิริรัตน์ บุตรสิงห์ (2552: 107-115) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความรับผิดชอบทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์กับนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมตามปกติ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนอนุบาลลานสัก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอุทัยธานี เขต 2 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษา จำนวนนักเรียน 60 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์ จำนวน 3 แผน แผนการจัดการเรียนรู้ตามปกติ จำนวน 3 แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา จำนวน 40 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 32.07 ของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 25.43 ของนักเรียนกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สีอาพร วรวัตร (2552: 84-87) ได้ศึกษาการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง จังหวัดขอนแก่น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนบ้านหนองคะเน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น จำนวน 24 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง จังหวัดขอนแก่น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 82.46/81.15 มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.6830 แสดงว่า ผู้เรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนคิดเป็นร้อยละ 68.30

กลอยใจ มุกดา (2553: 92-98) ได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนราชสิมาวิทยาลัย 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 36 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบสุ่มกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์ จำนวน 6 แผน รวม 12 ชั่วโมง แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 50 ข้อ ผลการศึกษา พบว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.29/82.22 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้ดัชนีประสิทธิผล มีค่าเท่ากับ 0.7338

2. งานวิจัยต่างประเทศ

Ghaith, Ghazi M. (2003: 21) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์ของนักเรียนชาวเลบานอนเกรด 8 รายวิชาภาษาอังกฤษ ปรากฏว่าผลการวิจัยเป็นไปตามสมมุติฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างคะแนนกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำและระหว่างเพศชายและเพศหญิงการเรียนรู้โดยวิธีการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์ สามารถเปลี่ยนแปลงเจตคติต่อการอ่านของนักเรียนและพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

Graham (2006: 11) ได้ศึกษาวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น มีการตรวจสอบห้องเรียนวิชาสังคมศึกษา 2 ห้องเรียน การศึกษาครั้งนี้

มีความมุ่งหมายเพื่อสอบสวนกลยุทธ์วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์ที่แตกต่างกัน ผลการเรียนรู้มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนและเพื่อกำหนดว่าวิธีการใดเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้มากกว่ากันในวิชาเดียวกัน 3 กลยุทธ์ ปรากฏว่ากลยุทธ์วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์ มีผลกระทบทางบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

Shaaban, Kassim (2006: 377-403) ได้ศึกษาความแตกต่างในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบปกติกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์ ในความเข้าใจการอ่านคำศัพท์และการอ่านออกเสียงในรายวิชาภาษาอังกฤษกับนักเรียนเกรด 5 จำนวน 44 คน โดยกลุ่มควบคุมใช้แผนการเรียนรู้แบบปกติและกลุ่มทดลองใช้แผนการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์ ผลการวิจัยพบว่านักเรียน กลุ่มควบคุมและนักเรียนกลุ่มทดลอง มีผลการเรียนรู้แตกต่างกัน

Souvignier, Elmar (2007: 755-771) ได้ศึกษากิจกรรมการเรียนการสอนแบบกลุ่มร่วมมือ โดยการสอนด้วยการสอน 3 วิธี คือ กิจกรรมการเรียนการสอนด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ กิจกรรมการเรียนการสอนแบบสืบสวน และกิจกรรมการเรียนการสอนปกติตามคู่มือครู กับกลุ่มตัวอย่างนักเรียนเกรด 3 จำนวน 208 คน จาก 9 โรงเรียนที่มีความแตกต่างระหว่างบุคคล ในการสอน 3 รายวิชา คือ เรขาคณิต 3 หน่วย ดาราศาสตร์ 1 หน่วย และวิชาอื่น ๆ 6 หน่วย ในการสอนแต่ละหน่วยมีการทดสอบก่อนเรียนหลังเรียน และระหว่างเรียน ผลปรากฏว่า ผลการเรียนรู้ในหน่วยคณิตศาสตร์ไม่มีผลแตกต่างกับการสอนทั้ง 3 วิธีแต่การเรียนรู้หน่วยดาราศาสตร์มีผลสัมฤทธิ์มากกว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามคู่มือครู การวิเคราะห์ข้อมูลจากกลุ่มทดลองพบว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเทคนิคแบบสืบสวนมีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าการเรียนแบบปกติตามคู่มือครู

จากการศึกษานงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศเห็นได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ จะสนองความต้องการเรียนของนักเรียน กล่าวถึงเรื่องที่น่าสนใจ กล่าวคือ กล่าวตัดสินใจ มีทักษะการทำงานกลุ่ม มีการวางแผนร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกันผ่านกระบวนการคิดการเข้าใจ สามารถถ่ายโอนการเรียนรู้นำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะกระบวนการกลุ่ม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัยและการวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. แบบแผนการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา มีจำนวนทั้งหมด 24 โรงเรียน จำนวน 24 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 448 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้การวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนบุษตานุรัตน์ สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา จำนวนนักเรียน 40 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi Experiment Research) ทำการทดลองกับกลุ่มทดลองเดียว โดยจัดให้มีการทดลองก่อนและหลังเรียน มีรูปแบบการวิจัยแบบ One Group Pre-test Post-test Design ดังนี้

ตาราง 1 แสดงแบบแผนการวิจัย

กลุ่ม	Pre-test	Treatments	Post-test
E	T ₁	X	T ₂

โดยกำหนดให้

E	แทน	กลุ่มทดลอง
T ₁	แทน	การทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน
X	แทน	การทดลองหรือการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์
T ₂	แทน	การทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1. แผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง พลเมืองดี วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ จำนวน 6 แผน ดังนี้
 - 1.1 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 การปกครองระบอบประชาธิปไตย
 - 1.2 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 ผู้นำและผู้ตามในสังคมประชาธิปไตย
 - 1.3 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย
 - 1.4 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 สิทธิพื้นฐานของเด็ก
 - 1.5 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 วัฒนธรรมท้องถิ่น
 - 1.6 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ แบ่งออกเป็น 3 ด้านดังนี้
 - 2.1 ด้านความรู้ความจำ จำนวน 10 ข้อ
 - 2.2 ด้านความเข้าใจ จำนวน 10 ข้อ
 - 2.3 ด้านการนำไปใช้ จำนวน 10 ข้อ
3. แบบประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม จำนวน 12 ข้อ แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้
 - 3.1 ด้านการเรียนรู้ จำนวน 3 ข้อ
 - 3.2 ด้านกระบวนการทำงาน จำนวน 3 ข้อ

3.3 ด้านการอภิปราย	จำนวน 3 ข้อ
3.4 ด้านการแก้ปัญหาความขัดแย้ง	จำนวน 3 ข้อ
4. แบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียน	จำนวน 20 ข้อ แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้
4.1 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	จำนวน 6 ข้อ
4.2 ด้านบรรยากาศในการเรียนการสอน	จำนวน 6 ข้อ
4.3 ด้านประโยชน์ที่ผู้เรียนได้รับ	จำนวน 4 ข้อ
4.4 ด้านการวัดและประเมินผล	จำนวน 4 ข้อ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับหลักสูตรดังนี้

1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 คำอธิบายรายวิชา เจตนาธรรม หรือจุดเน้นของหลักสูตร มาตรฐานตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2551: 23-145)

1.2 ศึกษาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เพื่อทราบโครงสร้างอัตราเวลาเรียน มาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง ซึ่งมีทั้งหมด 4 สาระ คือ สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม และจริยธรรม สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์ ส่วนสาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ ได้แยกออกเป็นวิชาต่างหาก

1.3 ศึกษาทฤษฎี หลักการและแนวคิดในการเขียนแผนการสอนจากเอกสารและตำราที่เกี่ยวข้อง

1.4 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ดังตาราง 2

ตาราง 2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

มาตรฐานการเรียนรู้	ชื่อเรื่อง	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ศ 2.1 เข้าใจและ ปฏิบัติตนตามหน้าที่ ของ การเป็น พลเมืองดี มี ค่านิยมที่ดีงามและ ธำรงรักษาประเพณี และวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกัน ในสังคมไทยและ สังคมโลกอย่างสันติ สุข	พลเมืองดีตามวิถี ประชาธิปไตย สิทธิพื้นฐานของ เด็ก วัฒนธรรมท้องถิ่น การอยู่ร่วมกันอย่าง สันติสุข	ปฏิบัติตนเป็น พลเมืองดีตามวิถี ประชาธิปไตยใน ฐานะสมาชิกที่ดีของ ชุมชน วิเคราะห์สิทธิพื้นฐาน ที่เด็กทุกคนพึงได้รับ ตามกฎหมายเสนอ อธิบายความแตกต่าง ทางวัฒนธรรมของ กลุ่มคนในท้องถิ่น วิธีการที่จะอยู่ร่วมกัน อย่างสันติสุขในชีวิต ประจำวัน	-การเข้าร่วมกิจกรรม ประชาธิปไตยของชุมชน -แนวทางการปฏิบัติตน เป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน -สิทธิที่จะมีชีวิต -สิทธิที่จะได้รับการ ปกป้อง -สิทธิที่จะได้รับการ พัฒนา -สิทธิที่จะมีส่วนร่วม วัฒนธรรมในภาคต่างๆ ของไทยที่แตกต่างกัน -ปัญหาและสาเหตุของ การเกิดความขัดแย้งใน ชีวิตประจำวัน -แนวทางการแก้ปัญหา ความขัดแย้งด้วยสันติวิธี
ศ 2.2 เข้าใจระบบ การเมืองการปกครอง ในสังคมปัจจุบัน ชีด มันศรัทธาและธำรง รักษาไว้ซึ่งการ ปกครองระบอบ ประชาธิปไตยอันมี	การปกครอง ระบอบ ประชาธิปไตย	อธิบายอำนาจ อธิปไตยและ ความสำคัญของ ระบอบประชาธิปไตย	- อำนาจอธิปไตย -ความสำคัญของการ ปกครองตามระบอบ ประชาธิปไตย -บทบาทหน้าที่ของ พลเมืองในกระบวนการ เลือกตั้ง ทั้งก่อนระหว่าง

ตาราง 2 (ต่อ)

มาตรฐานการเรียนรู้	ชื่อเรื่อง	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
พระมหากษัตริย์ทรง เป็นประมุข			และหลังการเลือกตั้ง
	ผู้นำและผู้ตาม ในสังคม ประชาธิปไตย	ปฏิบัติตนในการ เป็นผู้นำและผู้ ตามที	- บทบาทและความรับผิดชอบ ของผู้นำ - บทบาทและความรับผิดชอบ ของผู้ตามหรือสมาชิก - การทำงานกลุ่มให้มี ประสิทธิผล - ประโยชน์ของการทำงานกลุ่ม

1.5 ศึกษาแนวคิด เนื้อหาวิชาและกิจกรรม เพื่อใช้เป็นแนวทางในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ต่อไป

ขั้นที่ 2 ขั้นดำเนินการเขียนแผนการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์

2.1 ศึกษาทฤษฎี หลักการและแนวการสอน กิจกรรมที่นำมาใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนและศึกษาวิธีการเขียนแผนการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้จากหนังสือนวัตกรรมทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้แนวทางในการจัดทำแผนการพัฒนาการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์

2.2 เขียนแผนการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง พลเมืองดี วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม จำนวน 6 แผน ใช้เวลาสอน 12 ชั่วโมง

ขั้นที่ 3 หาคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น ดังนี้

3.1 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาสาระ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้แกนกลาง กิจกรรมการเรียนรู้ วัดผลประเมินผลในทุกแผนการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์แล้วนำมาแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

3.2 ปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

3.3 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ประเมินโดยใช้แบบประเมินเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ เหมาะสมมากที่สุด เหมาะสมมาก เหมาะสมปานกลาง เหมาะสมน้อย และเหมาะสมน้อยที่สุด ผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญนำแผนการจัดการเรียนรู้มาปรับปรุงให้เหมาะสม

3.4 นำแผนการจัดการเรียนรู้ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสตรีศรีอุบลราชธานี สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน เพื่อหาข้อบกพร่องก่อนที่จะนำไปใช้จริง

3.5 ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของแผนการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับวิธีการวัดผลและประเมินผลให้ชัดเจนยิ่งขึ้นและจัดพิมพ์แผนการจัดการเรียนรู้ฉบับจริงเพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

2. สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งเป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

2.1 ศึกษาสาระการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัดสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระสังคมศึกษาและวัฒนธรรม สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม เรื่อง พลเมืองดี วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

2.2 ศึกษาวิธีการสร้างข้อสอบแบบเลือกตอบจากหนังสือและเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบ

2.3 กำหนดจำนวนข้อสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ (Multiple Choice) 4 ตัวเลือกที่เขียนทั้งหมด 50 ข้อ ต้องการใช้จริง 30 ข้อ แล้วทำการเขียนข้อสอบให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางแต่ละข้อได้จำนวนข้อสอบที่สร้างและใช้จริง ดังตาราง 3

ตาราง 3 จำนวนข้อสอบที่สร้างและใช้จริงในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้	เรื่อง	เวลา (ชั่วโมง)	จำนวนข้อสอบ	
			ที่สร้าง	ใช้จริง
1	การปกครองระบอบประชาธิปไตย	2	9	5
2	ผู้นำและผู้ตามในสังคมประชาธิปไตย	2	8	5
3	พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย	2	9	5
4	สิทธิพื้นฐานของเด็ก	2	8	5
5	วัฒนธรรมท้องถิ่น	2	8	5
6	การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข	2	8	5
รวม		12	50	30

ตาราง 4 ตารางวิเคราะห์ข้อสอบ

แผน การจัด การเรียนรู้	เรื่อง	ด้าน ความรู้ ความจำ	ด้าน ความ เข้าใจ	ด้านการ นำไปใช้	รวม จำนวน ข้อ
1	การปกครองระบอบประชาธิปไตย	3(2)	3(2)	3(1)	9(5)
2	ผู้นำและผู้ตามในสังคม ประชาธิปไตย	3(2)	2(1)	3(2)	8(5)
3	พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย	3(2)	3(1)	3(2)	9(5)
4	สิทธิพื้นฐานของเด็ก	3(2)	3(2)	2(1)	8(5)
5	วัฒนธรรมท้องถิ่น	2(1)	3(2)	3(2)	8(5)
6	การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข	2(1)	3(2)	3(2)	8(5)
	รวม	16(10)	17(10)	17(10)	50(30)

2.4 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงตามเนื้อหาและความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง

2.5 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

2.6 สร้างแบบประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางสำหรับผู้เชี่ยวชาญจากนั้นนำแบบทดสอบพร้อมแบบประเมินเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อทำการประเมิน

2.7 นำผลที่ผู้เชี่ยวชาญประเมินมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบแต่ละข้อกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง โดยใช้สูตร IOC (Index Item Objective Congruence) แล้วคัดเลือกข้อสอบที่อยู่ในเกณฑ์ความเที่ยงตรงทางเนื้อหาที่ใช้ได้โดยใช้ค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ถึง 1.00 พบว่ามีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.67-1.00 จำนวน 50 ข้อ (ดังภาคผนวก จ) โดยมีเกณฑ์การให้ประเมินของผู้เชี่ยวชาญดังนี้

ให้คะแนน	+1	แน่ใจว่าข้อสอบสอดคล้องตรงตามมาตรฐานตัวชี้วัด
ให้คะแนน	0	ไม่แน่ใจว่าข้อสอบสอดคล้องตรงตามมาตรฐานตัวชี้วัด
ให้คะแนน	-1	แน่ใจว่าข้อสอบไม่สอดคล้องตรงตามมาตรฐานตัวชี้วัด

2.8 นำข้อสอบทั้ง 50 ข้อ ที่ผ่านการวิเคราะห์ความเที่ยงตรงแล้วไปทดลอง (Try Out) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสรรเสริญอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน อำเภอนะนิงจังหวัดสงขลา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 40 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างซึ่งผ่านการเรียนเนื้อหามาแล้ว

2.9 นำกระดาษคำตอบของนักเรียนมาตรวจให้คะแนนโดยข้อถูกให้ 1 คะแนนข้อผิดหรือไม่ตอบหรือตอบเกิน 1 คำตอบให้ 0 หลังจากตรวจกระดาษคำตอบและรวบรวมคะแนนแล้วนำแบบทดสอบมาวิเคราะห์หาคุณภาพแบบทดสอบเป็นรายข้อ แล้วคัดเลือกข้อสอบ จำนวน 30 ข้อ ได้ค่าความยากง่าย (P) อยู่ระหว่าง 0.50-0.78 และค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.42-0.74 (ดังภาคผนวก จ) แล้ววิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนใช้วิธีการของ คูเดอร์ ริชาร์ดสัน จากสูตร KR-20 (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 96) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96 (ดังภาคผนวก ฉ)

2.10 จัดพิมพ์เป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฉบับจริงเพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

3. แบบประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม การสร้างแบบประเมินทักษะกระบวนการกลุ่มของนักเรียนโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ มีขั้นตอน ดังนี้

3.1 ศึกษาหลักสูตรและกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่สามารถสังเกตพฤติกรรมกระบวนการกลุ่มได้

3.2 วิเคราะห์ทักษะกระบวนการกลุ่ม การปฏิบัติที่ต้องสังเกต ศึกษารูปแบบการสร้างเครื่องมือทักษะกระบวนการกลุ่ม การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การแสดงความคิดเห็น อธิบาย การโต้ตอบ และเกณฑ์การประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือและทักษะกระบวนการกลุ่ม

3.3 ดำเนินการสร้างเครื่องมือการสังเกตพฤติกรรมทักษะกระบวนการกลุ่มโดยศึกษาพฤติกรรมและกำหนดตัวชี้วัดที่ต้องการสังเกตในการวิจัย การประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม ประเมินรายการพฤติกรรม แบบประเมินทักษะกระบวนการกลุ่มประเมินโดยครู มีทั้งหมด 12 ข้อ 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการเรียนรู้ 2) ด้านกระบวนการทำงาน 3) ด้านการอภิปราย 4) ด้านการแก้ปัญหาความขัดแย้ง โดยมีเกณฑ์การประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า มี 3 ระดับ คือ ดี พอใช้ ปรับปรุง

3.4 นำแบบประเมินทักษะกระบวนการกลุ่มที่ปรับปรุงแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ใช้ดุลยพินิจด้านภาษา ด้านเนื้อหาและด้านการวัดผลทักษะกระบวนการกลุ่มของนักเรียนทั้ง 4 ด้าน เพื่อนำไปหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ โดยใช้เกณฑ์ค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ปรากฏว่าได้ค่า IOC เท่ากับ 1.00 ทั้ง 12 ข้อ (ดังภาคผนวก ฉ) และนำมาปรับปรุงแบบประเมินให้สมบูรณ์ขึ้นตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ โดยมีเกณฑ์การให้ประเมินของผู้เชี่ยวชาญดังนี้

ให้คะแนน	+1	แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ
ให้คะแนน	0	ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ
ให้คะแนน	-1	แน่ใจว่าข้อคำถามไม่สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

3.6 นำแบบประเมินทักษะกระบวนการกลุ่มที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสรรเสริญอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 40 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ 0.86 (ภาคผนวก ฉ)

3.5 จัดพิมพ์เครื่องมือแบบประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม ที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้ว เพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

4. แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ เป็นแบบประเมินค่า 5 ระดับ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

4.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจต่อวิธีสอนแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์

4.2 สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์เป็นมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ต (Likert) 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยมีแบบวัดระดับความพึงพอใจ จำนวน 20 ข้อ มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

คะแนน 5	หมายถึง	นักเรียนพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด
คะแนน 4	หมายถึง	นักเรียนพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
คะแนน 3	หมายถึง	นักเรียนพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง
คะแนน 2	หมายถึง	นักเรียนพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย
คะแนน 1	หมายถึง	นักเรียนพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

4.3 นำแบบสอบถามความพึงพอใจให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบภาษาและความครอบคลุมในประเด็นต่าง ๆ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ หากความเที่ยงตรงในด้านเนื้อหา ความสอดคล้องระหว่างข้อสอบที่ต้องการวัด นำมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องโดยทำการเลือกข้อสอบถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป (สมนึก ภัททิยธนี, 2553: 220) มาใช้โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ปรากฏว่าได้ค่า IOC เท่ากับ 1.00 ทั้ง 20 ข้อ (ดังภาคผนวก ฉ) โดยกำหนดให้มีคะแนน ดังนี้

+1	หมายถึง	แน่ใจว่าแบบสอบถามความพึงพอใจสอดคล้องการวัด
0	หมายถึง	ไม่แน่ใจว่าแบบสอบถามความพึงพอใจสอดคล้องการวัด
-1	หมายถึง	แน่ใจว่าแบบสอบถามความพึงพอใจไม่สอดคล้องการวัด

4.4 นำแบบสอบถามความพึงพอใจ จำนวน 20 ข้อ ที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 40 คน โรงเรียนสรรเสริญอิสลาม สังกัดสำนักงานเอกชนอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างและนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ 0.83 (ภาคผนวก ฉ)

4.5 จัดพิมพ์แบบสอบถามความพึงพอใจที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้วเพื่อนำไปใช้ทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง โดยผู้วิจัยดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. ดำเนินการทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง พลเมืองดี วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 30 ข้อ บันทึกผลการทดสอบที่ได้เป็นคะแนนก่อนเรียน
2. ผู้วิจัยดำเนินการทดลองจัดการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ เรื่อง พลเมืองดี วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม ติดต่อกันสัปดาห์ละครั้ง เป็นเวลา 6 สัปดาห์ ครั้งละ 2 ชั่วโมง ดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์
3. ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง พลเมืองดี วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียน (Post-test) โดยใช้ข้อสอบชุดเดียวกันกับแบบทดสอบก่อนเรียน บันทึกผลการทดสอบที่ได้เป็นคะแนนหลังเรียน
4. นำผลคะแนนที่เก็บรวบรวมไว้ไปดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป
5. ประเมินพฤติกรรมของนักเรียนในการร่วมกิจกรรมกระบวนการกลุ่ม บันทึกพฤติกรรมของนักเรียนเพื่อนำไปประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม
6. ประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยการสอนแบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ แล้วประเมินตามเกณฑ์ประเมินที่กำหนดไว้

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลตามจุดประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ มีสถิติซึ่งประกอบไปด้วย

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของคะแนน โดยใช้การหาค่า ดังนี้

1.1 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) (สนอง อินละคร, 2553: 64) โดยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
 N แทน จำนวนผู้เรียนในกลุ่ม

1.2 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (บุญชม ศรีสะอาด, 2553: 79) โดยใช้

สูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X แทน คะแนนแต่ละตัว

N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

\sum แทน ผลรวม

2. วิเคราะห์เพื่อหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย ดังนี้

2.1 หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ แบบประเมินทักษะกระบวนการกลุ่มและแบบสอบถามความพึงพอใจ (สมนึก ภัททิยธนี, 2553: 220) โดยใช้สูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC คือ ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้

$\sum R$ คือ ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2.2 หาค่าความยากง่าย (P) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้สูตร P (Difficulty) (สมนึก ภัททิยธนี, 2551: 199-200)

$$P = \frac{H + L}{2N}$$

เมื่อ P แทน ค่าความยากของข้อสอบ

H แทน จำนวนคนในกลุ่มสูงตอบถูก

L แทน จำนวนคนในกลุ่มต่ำตอบถูก

N แทน จำนวนคนทั้งหมดในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง

2.3 หาค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคำนวณโดยใช้สูตรอย่างง่ายดังนี้ (สมนึก ภัททิยธนี, 255: 199-200)

$$r = \frac{H - L}{N}$$

เมื่อ r แทน ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ

H แทน จำนวนคนในกลุ่มสูงตอบถูก

L แทน จำนวนคนในกลุ่มต่ำตอบถูก

N แทน จำนวนคนทั้งหมดในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง

2.4 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สูตร KR-20 ของคูเคอร์ ริชาร์ดสัน (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 96)

$$r_{tt} = \left(\frac{k}{k-1} \right) \left(1 - \frac{\sum pq}{s^2} \right)$$

เมื่อ r_{tt} แทน ความเที่ยงของแบบทดสอบ

k แทน จำนวนข้อของแบบทดสอบ

s^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ

p แทน สัดส่วนของคนทำถูกแต่ละข้อ

q แทน สัดส่วนของคนทำผิดแต่ละข้อ ($q = 1 - p$)

2.5 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินทักษะกระบวนการกลุ่มและแบบสอบถามความพึงพอใจ โดยวิธีของ Cronbach ดังนี้ (สมนึก ภัททิยธนี, 2551: 225)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right\}$$

เมื่อ α แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

k แทน จำนวนข้อของแบบทดสอบทั้งฉบับ

S_i^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรายข้อ

S^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนทั้งฉบับ

3. วิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐาน

เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ ก่อนและหลังการเรียน เป็นการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยใช้สูตร t-test (Dependent) (บุญชม ศรีสะอาด, 2553: 133)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n\sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าวิกฤต t
	$\sum D$	แทน	การนำเอาผลต่างของคะแนนหลังเรียนกับคะแนนก่อนเรียนของแต่ละคนมารวมกัน
	$\sum D^2$	แทน	การนำเอาผลต่างของคะแนนหลังเรียนกับคะแนนก่อนเรียนของแต่ละคนยกกำลังสองแล้วรวมกัน
	n	แทน	จำนวนนักเรียนทั้งหมด
	$(\sum D)^2$	แทน	การนำเอาผลต่างของคะแนนหลังเรียนและคะแนนก่อนเรียนของแต่ละคนมาบวกกันแล้วยกกำลังสอง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะกระบวนการกลุ่ม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นลำดับ ดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ ก่อนเรียนและหลังเรียน
2. ผลการศึกษาทักษะกระบวนการกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์
3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

\bar{X}	แทน	คะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
n	แทน	จำนวนตัวอย่าง
t	แทน	ค่าสถิติที่จะใช้เปรียบเทียบค่าวิกฤตเพื่อทราบความมีนัยสำคัญ
**	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค จิกซอว์ ก่อนเรียนและหลังเรียน

ตาราง 5 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค จิกซอว์ก่อนเรียนและหลังเรียน (n = 40)

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	คะแนนเต็ม	ก่อนเรียน		หลังเรียน		t
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ความรู้ความจำ	10	3.98	0.73	7.73	0.64	35.40**
ความเข้าใจ	10	4.20	0.72	7.68	1.00	25.06**
การนำไปใช้	10	4.03	0.62	7.65	0.62	30.96**
รวม	30	12.21	0.69	23.06	0.75	30.47**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 5 แสดงให้เห็นว่าค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอว์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 12.21 และหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 23.06 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านความรู้ความจำ มีค่าเฉลี่ยหลังเรียนสูงสุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 7.73 และด้านการนำไปใช้มีค่าเฉลี่ยหลังเรียนต่ำสุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 7.65

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาทักษะกระบวนการกลุ่ม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ (n = 40)

ตาราง 6 ผลการศึกษาทักษะกระบวนการกลุ่ม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ (n = 40)

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติงาน
1. ด้านการเรียนรู้			
1.1 มีความกระตือรือร้นในบทเรียน	2.75	0.43	ดี
1.2 ปฏิบัติตามคำแนะนำของครู	2.88	0.33	ดี
1.3 ถามหรือตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่ครูสอน	2.73	0.45	ดี
เฉลี่ยรวมด้านการเรียนรู้	2.78	0.40	ดี
2. ด้านกระบวนการทำงาน			
2.1 รับฟังความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่ม	2.80	0.40	ดี
2.2 กล้าแสดงออกและช่วยเหลือสมาชิกในการทำงานกลุ่ม	2.68	0.47	ดี
2.3 มีการวางแผนงานและสนุกสานในการทำงานกลุ่ม	2.75	0.43	ดี
เฉลี่ยรวมด้านกระบวนการทำงาน	2.74	0.43	ดี
3. ด้านการอภิปราย			
3.1 มีการอภิปรายและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการทำงานกลุ่ม	2.70	0.46	ดี
3.2 เปิดโอกาสให้เพื่อนสมาชิกได้แสดงออก	2.63	0.48	ดี
3.3 มีการซักถามข้อข้องใจและมีส่วนร่วมในการนำเสนองานกลุ่ม	2.65	0.48	ดี
เฉลี่ยรวมด้านการอภิปราย	2.66	0.47	ดี
4. ด้านการแก้ปัญหาความขัดแย้ง			
4.1 มีการใช้เหตุผลในการตัดสินใจ	2.68	0.47	ดี
4.2 มีการแก้ปัญหาความขัดแย้งภายในกลุ่มอย่างมีเหตุผล	2.60	0.49	ดี
4.3 มีการยอมรับมติกลุ่ม	2.85	0.36	ดี
เฉลี่ยรวมด้านการแก้ปัญหาความขัดแย้ง	2.71	0.44	ดี
เฉลี่ยรวมทุกด้าน	2.72	0.44	ดี

จากตาราง 6 แสดงให้เห็นว่าทักษะกระบวนการกลุ่ม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ โดยภาพรวม พบว่า นักเรียนมีทักษะกระบวนการกลุ่มอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.72 เมื่อพิจารณา รายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านที่ 1 ด้านการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.78 รองลงมา คือ ด้านที่ 2 ด้านกระบวนการทำงาน มีทักษะกระบวนการกลุ่มอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.74 และ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านที่ 3 ด้านการอภิปราย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.66

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ (n = 40)

ตาราง 7 ผลการศึกษาความพึงพอใจกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ (n = 40)

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน			
1.1 นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนและมีเป้าหมายในการทำงานกลุ่ม	4.30	0.46	มาก
1.2 นักเรียนสามารถสรุปความสำคัญของเนื้อหาและสามารถศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากแหล่งความรู้ต่างๆ	4.38	0.48	มาก
1.3 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการทำงานกลุ่มทำให้ผู้เรียนมีความสัมพันธ์กับเพื่อน ๆ มากขึ้น	4.53	0.50	มากที่สุด
1.4 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้พร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นในการทำงานร่วมกัน	4.28	0.45	มาก
1.5 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทำให้ผู้เรียนรู้จักการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีและทำให้ได้รับความไว้วางใจจากผู้อื่น	4.25	0.43	มาก

ตาราง 7 (ต่อ)

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ พึงพอใจ
1.6 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนส่งเสริมความกล้าแสดงออก ของนักเรียนในหมู่เพื่อน ๆ	4.68	0.47	มากที่สุด
เฉลี่ยรวมด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.40	0.46	มาก
2. ด้านบรรยากาศในการเรียนการสอน			
2.1 เน้นส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่นและยอมรับ ฟังความคิดเห็นของกันและกัน	4.35	0.48	มาก
2.2 สนับสนุนให้นักเรียนทำกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอน โดยจัดอภิปรายกลุ่มย่อยโดยครูแสดงความเอาใจใส่ให้ คำปรึกษานักเรียนอย่างทั่วถึง	4.38	0.48	มาก
2.3 มุ่งเน้นให้นักเรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันได้	4.60	0.49	มากที่สุด
2.4 เปิดโอกาสและกระตุ้นให้นักเรียนส่วนใหญ่ได้แสดง ความคิดเห็นและให้การเสริมแรงแก่นักเรียน เช่น ชมเชยนำผลงาน ของนักเรียนติดบอร์ด	4.48	0.50	มาก
2.5 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทำให้ผู้เรียนสนุกกับการเรียน และสามารถประยุกต์ใช้ในกลุ่มสาระอื่น ๆ ได้	4.80	0.40	มากที่สุด
2.6 บรรยากาศในการเรียนทำให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นและ กระตือรือร้นร่วมกันเพื่อความสำเร็จของกลุ่ม	4.66	0.47	มากที่สุด
เฉลี่ยรวมด้านบรรยากาศในการเรียนการสอน	4.54	0.47	มากที่สุด
3. ด้านประโยชน์ที่ผู้เรียนได้รับ			
3.1 นักเรียนสามารถเข้าใจบทเรียนได้เร็วขึ้น	4.60	0.49	มากที่สุด
3.2 นักเรียนมีความกล้าแสดงออกมากขึ้น	4.23	0.42	มาก
3.3 นักเรียนมีความสามัคคีกัน	4.90	0.30	มากที่สุด
3.4 นักเรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้	4.53	0.50	มากที่สุด
เฉลี่ยรวมด้านประโยชน์ที่ผู้เรียนได้รับ	4.56	0.43	มากที่สุด

ตาราง 7 (ต่อ)

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ พึงพอใจ
4. ด้านการวัดและประเมินผล			
4.1 ผู้สอนมีการทดสอบผู้เรียนตามเนื้อหาวิชาเพื่อใช้ในการประเมินผล	4.45	0.50	มาก
4.2 ผู้สอนมีการติดตามและตรวจสอบผู้เรียนในระหว่างเรียน	4.67	0.47	มากที่สุด
4.3 สังเกตและประเมินพัฒนาการของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	4.33	0.47	มาก
4.4 มีการเก็บข้อมูลระหว่างการปฏิบัติงานเพื่อใช้ประกอบในการวัดผล	4.58	0.49	มากที่สุด
เฉลี่ยรวมด้านการวัดและประเมินผล	4.50	0.48	มาก
เฉลี่ยรวมทุกด้าน	4.50	0.46	มาก

จากตาราง 7 แสดงให้เห็นว่าความพึงพอใจกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ โดยภาพรวม พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.50 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านที่ 3 ด้านประโยชน์ที่ผู้เรียนได้รับ มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.56 รองลงมาคือ ด้านที่ 2 ด้านบรรยากาศในการเรียนการสอนมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.54 และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านที่ 1 ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะกระบวนการกลุ่ม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน 2) เพื่อศึกษาทักษะกระบวนการกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียน โรงเรียนบุษตานุรัตน์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา จำนวนนักเรียน 40 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มกลุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง พลเมืองดี วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง พลเมืองดี วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 3) แบบประเมินทักษะกระบวนการกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 4) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ 1) สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์หาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ ค่าความเที่ยงตรง ค่าความยาก ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น 3) สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ การทดสอบแบบ t-test (Dependent)

สรุปผล

ในการวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะกระบวนการกลุ่ม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ ผู้วิจัยขอสรุปผลการวิจัยดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ทักษะกระบวนการกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ โดยภาพรวม พบว่า นักเรียนมีทักษะกระบวนการกลุ่มในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.72

3. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ โดยภาพรวมว่า พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.50

อภิปรายผล

ในการวิจัย เรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะกระบวนการกลุ่ม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ ผู้วิจัยขออภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 อันเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ จัดเป็นวิธีการสอนอีกวิธีหนึ่งที่เน้นส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนจากองค์ประกอบย่อยไปสู่องค์ประกอบรวม ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสามารถของผู้เรียนไปตามลำดับขั้น การเรียนรู้มีความสนุกสนาน ยืดความแตกต่างระหว่างบุคคลผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง มีการทำแบบฝึกไปตามลำดับขั้นความง่ายไปยาก จะเป็นสิ่งช่วยทำให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางการเรียนรู้ในเนื้อหาวิชาได้ดียิ่งขึ้น ผู้เรียนได้มีโอกาสตอบสนองสิ่งเร้าด้วยการแสดงออกทางความสามารถ ความเข้าใจในการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถ และความสนใจของผู้เรียน (คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสารคาม, 2552: 76-83) นอกจากนี้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือด้วยเทคนิค

จิ๊กซอว์ เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนสร้างความรู้ใหม่โดยผ่านกระบวนการคิดด้วยตนเอง ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติเกิดความเข้าใจและสามารถนำไปบูรณาการกับชีวิตประจำวัน และมีคุณสมบัติตรงกับเป้าหมายของการจัดการศึกษาที่ต้องการให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่งและมีความสุขกายและใจ ชนาธิป พรกุล (2551: 16) จากที่กล่าวมาข้างต้น จึงทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พุทธพร มอญขาม (2550: 94-100) ที่พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับการศึกษาของ เบญจกาญจน์ นามแก้ว (2551: 94-100) ที่พบว่านักเรียนที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากผลการวิจัย สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่นำความรู้จากองค์ประกอบย่อยรวมเป็นองค์ความรู้หลัก ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคนมีความรับผิดชอบในส่วนที่ตนเองได้รับมอบหมายจนเชี่ยวชาญเพื่อถ่ายทอดให้สมาชิกในกลุ่มเข้าใจ เป็นการส่งเสริมความมั่นใจและการกล้าแสดงออก ช่วยกระตุ้นความสนใจของนักเรียนให้มีความอยากรู้ อยากรเรียน มีความสามัคคีในหมู่คณะ มีความเอาใจใส่ต่อการเรียนมากขึ้น ดังนั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ จึงเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางการศึกษาที่จะช่วยพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1. ทักษะกระบวนการกลุ่ม กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ พบว่า โดยภาพรวม นักเรียนมีทักษะกระบวนการกลุ่มอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.72 สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 ที่ผู้วิจัยกล่าวไว้ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่านักเรียนมีทักษะกระบวนการกลุ่มอยู่ในระดับดีสุดคือ ด้านที่ 1 ด้านการเรียน มีทักษะกระบวนการกลุ่มอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.78 รองลงมาคือ ด้านที่ 2 ด้านกระบวนการทำงาน มีทักษะกระบวนการกลุ่มอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.74 และต่ำสุดคือ ด้านที่ 3 ด้านการอภิปราย มีทักษะกระบวนการกลุ่มอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.66 ทั้งนี้ เนื่องจากการเรียนแบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ เป็นวิธีการเรียนที่นักเรียนได้เรียนรู้และทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม นักเรียนในกลุ่มจะมีความสามารถที่แตกต่างกันซึ่งมีทั้งนักเรียนที่เรียนเก่ง ปานกลาง อ่อน ในการเรียนหรือการทำกิจกรรม สอดคล้องกับแนวคิดของจอห์นสันและจอห์นสัน (Johnson and

Johnson 1990: 105-107) ในด้านองค์ประกอบของการเรียนแบบร่วมมือและทักษะกระบวนการกลุ่ม ดังนี้ 1) มีการพึ่งพาอาศัยกันและกันทางบวก 2) ต้องมีปฏิสัมพันธ์โดยตรง 3) ต้องรับผิดชอบต่อตนเอง และรับผิดชอบต่อกลุ่ม 4) มีทักษะในกลุ่มเล็กและกลุ่มอื่น 5) ใช้กระบวนการกลุ่มซึ่งสอดคล้องกับหลักการที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะการทำงานกลุ่ม

1. ความพึงพอใจ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.50 สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3 ที่ผู้วิจัยกล่าวไว้ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า นักเรียนมีระดับความพึงพอใจสูงสุด คือ ด้านที่ 3 ด้านประโยชน์ที่ผู้เรียนได้รับ มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.56 รองลงมา คือ ด้านที่ 2 ด้านบรรยากาศในการเรียนการสอน มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.54 และต่ำสุด คือ ด้านที่ 1 ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 เนื่องจากการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์มีกิจกรรมหรือกระบวนการที่ทำให้ให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ สนุกสนาน ได้เรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริง มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีการช่วยให้ผู้เรียนทราบคำตอบและทราบความก้าวหน้าของตนเองได้ การเสริมแรงหรือการให้รางวัลเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้อีกยิ่งขึ้นส่งผลให้นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนสูงขึ้นและมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ซึ่งสอดคล้องกับ สุณีย์ ชีรดากร (2555: 135-138) ที่กล่าวไว้ว่า การสอนให้ความรู้เป็นส่วนหนึ่งของความพึงพอใจสำหรับนักเรียน และวิธีการเรียนแบบร่วมมือกับการเรียนด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ช่วยให้ผู้เรียนปรับตัวเข้ากลุ่มและสถานการณ์ได้เป็นอย่างดีจะเห็นได้จากเวลาที่นักเรียนต้องทำงานกลุ่มให้สำเร็จด้วยดีมีประสิทธิภาพ และเกิดความพึงพอใจและทำงานได้สำเร็จตามความประสงค์และเกิดการยอมรับของสมาชิกกลุ่ม สอดคล้องกับการศึกษาค้นคว้าอิสระของ สฤณีศักดิ์ ชื่นชมจารี (2550: 1) ได้ศึกษาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง หน้าที่ชาวพุทธ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือกันเรียนรู้ พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือกันเรียนรู้อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ ปฐมพงศ์ บานฤทัย (2550: 1) ได้ทำการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Jigsaw) เรื่อง การเมืองการปกครองสมัยอยุธยา สาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่านักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนสูงขึ้น มีความพึงพอใจในการเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ในการวิจัย เรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะกระบวนการกลุ่ม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ ผู้วิจัยขอเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ทำให้ผู้เรียนมีผลการเรียนหลังเรียนสูงขึ้น ดังนั้นควรส่งเสริมการนำวิธีการเรียนแบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ไปใช้ในการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ที่เกี่ยวข้องกับการทำงานกลุ่มต่อไป

1.2 การจัดการเรียนการสอนโดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ ควรเน้นเรื่องความรับผิดชอบ คุณธรรม จริยธรรม และการมีระเบียบวินัยในตนเอง รวมทั้งความซื่อสัตย์ด้วย เพราะถ้านักเรียนขาดความรับผิดชอบ ไม่มีวินัยและขาดความซื่อสัตย์ต่อตนเองไม่ปฏิบัติตามขั้นตอนและคำชี้แจงในการศึกษาในใบความรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ก็จะไม่บรรลุผลตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังที่กำหนดไว้ได้

1.3 จากผลการวิจัยควรส่งเสริมทักษะการทำงานกลุ่มของนักเรียน โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ เพื่อเพิ่มความรับผิดชอบต่อตนเองและรับผิดชอบต่อกลุ่มและควรพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่มในด้านการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการทำงานกลุ่มและมีส่วนร่วมในการนำเสนองานกลุ่ม

1.4 เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อาจยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสมและการแบ่งกลุ่มนักเรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ บางครั้งนักเรียนที่ไม่พอใจกันมารวมอยู่ในกลุ่มเดียวกันจะทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในครั้งนั้นไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะกระบวนการกลุ่ม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ ผู้วิจัยขอเสนอแนะ ดังนี้

2.1 ควรทำการวิจัยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา โดยใช้วิธีการสอนแบบร่วมมือกับวิธีสอนแบบอื่น ๆ เช่น การสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปหรือ

การสอนโดยใช้บทบาทสมมติ การสอนเป็นรายบุคคลและการสอนโดยตรงจากครูหรือการสอนแบบ
แก้ปัญหา เป็นต้น

2.2 ควรมีการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบคะแนนความคงทนหลังการเรียนรู้ด้วยวิธีเรียนแบบ
ร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์เพื่อให้สามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล ขวัญคุ้ม. (2550). การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (JigGsaw) เรื่อง การเมืองการปกครอง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- กลอยใจ มุกดา. (2553). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- กอบกุล แสงสวาสดี. (2550). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระสังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรมและความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้แบบ เทคนิคจิ๊กซอว์กับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ. คุรุศาสตร์มหาบัณฑิต ค.ม. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- กรมวิชาการ. (2545). การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ. กรุงเทพมหานคร: การศึกษา.
- _____. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2551). ตัวชี้วัดและมาตรฐานการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2552). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ. (2542). ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน. กรุงเทพมหานคร: คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ .(2551). การศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 . กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
- กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี .(2551). การเรียนแบบร่วมมือ . กรุงเทพมหานคร: แม็ค
- ขนิษฐา บุญศักดิ์. (2552). การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษา ระดับปริญญาตรีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี, คณะครุศาสตร์ อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี, สาขาวิชาครุศาสตร์เทคโนโลยี, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี พระจอมเกล้าธนบุรี

- คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. (2552). **พื้นฐานกระบวนการเรียนรู้ทางการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. มหาสารคาม: อภิชาติการพิมพ์.
- จิระพร ชะโน. (2554). **การออกแบบการเรียนการสอน เอกสารประกอบการสอน**. ม.ป.ท.
- จิตราภา กุณฑบุตร. (2550). **การวิจัยสำหรับนักวิจัยรุ่นใหม่**. กรุงเทพมหานคร: สหธรรมิก.
- จิตตินันท์ นันทไพบูลย์. (2551). **จิตวิทยาการบริหาร**. กรุงเทพมหานคร: ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- ฉัตยาพร เสมอใจ. (2550). **พฤติกรรมผู้บริโภค**. กรุงเทพมหานคร: เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- ชนาธิป พรกุล. (2551). **การออกแบบการสอน การบูรณาการ การอ่าน การคิดวิเคราะห์และการเขียน**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชวาล แพรัตกุล. (2552). **เทคนิคการวัดผล**. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์อักษร.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2552). **80 นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ**. กรุงเทพมหานคร: แดเน็กซ์ อินเทอร์เน็ตโปรดักชั่น.
- ชัยฤทธิ์ ศิลาเดช. (2549). **เอกสารประกอบการสอนรายวิชาหลักการวัดและประเมินผลการศึกษาวิชาชีพ : สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา**. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- ชวลิต ชูกำแพง. (2551). **การพัฒนาหลักสูตร**. มหาสารคาม: ทีคิวพี จำกัด.
- ทศนา เขมมณี. (2550). **รูปแบบการเรียนการสอนทางเลือกที่หลากหลาย**. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- _____. (2551). **ศาสตร์การสอน**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2552). **รูปแบบการเรียนการสอนทางเลือกที่หลากหลาย**. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- _____. (2553). **14 วิธีสอนสำหรับครูมืออาชีพ**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร: บริษัท เท็กซ์ แอนด์เจอร์นัลพับลิชชิง จำกัด.
- _____. (2553). **ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ**. พิมพ์ครั้งที่ 13. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2553). **การบริหารงานบุคคล**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- นาตยา ปิณฑานนท์. (2543). **การเรียนแบบร่วมมือ**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์วุ่น.
- บัญญัติ ชำนาญกิจ. (2553). **เทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ**. (ออนไลน์). <http://www.nsrui.ac.th>, 20 สิงหาคม 2560.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). **การวิจัยสำหรับครู**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ สุวีริยาสาสน.
- _____. (2553). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ สุวีริยาสาสน.

- _____. (2554). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ สุวีริยาสาสน.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2553). เทคนิคการสร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย. กรุงเทพมหานคร: ศรีอนันต์การพิมพ์.
- เบญจกาญจน์ นามแก้ว. (2551). การศึกษาพฤติกรรมการทำงานกลุ่มและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การเรียนรู้หน้าที่พลเมืองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 3 โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์. คุรุศาสตร์มหาบัณฑิต ค.ม. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- ปฐมพงศ์ บานฤทัย. (2550). การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Jigsaw) เรื่องการเมืองการปกครองสมัยอยุธยา กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 การศึกษาค้นคว้าอิสระ คศ.ม.มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ปณิศา มีจินดา. (2553). พฤติกรรมผู้บริโภค. กรุงเทพมหานคร: ชธรรมสาร.
- พิชิต ฤทธิ์จรูญ. (2551). การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้: ปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน. กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยการศึกษาคัดครุ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- _____. (2552). หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: เข้าส์ ออฟ เคอร์มิสท์.
- พิชญ์ ฟองศรี. (2552). การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวิจัย. กรุงเทพมหานคร: บริษัทด้านสุทธนาการพิมพ์ จำกัด.
- พุทธพร มอญขาม. (2550). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เรื่อง พลเมืองดีกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. การศึกษาค้นคว้าอิสระ คศ.ม.มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ภนิกา ชัยปัญญา. (2551). การวัดความพึงพอใจ. กรุงเทพมหานคร: แสงอักษร.
- ลัดดา ศิลาน้อย. (2551). การสอนสังคมศึกษาในโรงเรียนทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2547). การเรียนรวม. มหาสารคาม: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- _____. (2554). การพัฒนาการเรียนการสอน. กรุงเทพมหานคร: ภาคพิมพ์.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2542). แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพมหานคร: เอสพีเอส.
- _____. (2545). แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร: เอสพีเอส.
- _____. (2550). เทคนิคและกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามหลักสูตรการศึกษา

ขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

- วารุณี พรหมคุณ. (2549). การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย ด้านการอ่านจับใจความ
ขั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ศิริชัย กาญจนวสี. (2552). ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- ศิริรัตน์ บุตรสิงห์. (2552). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความรับผิดชอบทางการเรียน
วิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนแบบกิจกรรมกลุ่มร่วมมือด้วยวิธี
จิ๊กซอว์ 2 กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามปกติ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. นครสวรรค์: มหาวิทยาลัย
ราชภัฏนครสวรรค์.
- สุญศีศักดิ์ ชื่นแจ่มจวี. (2550). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง หน้าที่ชาวพุทธ กลุ่มสาระการ
เรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือกัน
เรียนรู้. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม.มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุคนธ์ สิ้นพานนท์. (2550). สูดยอควิธีการสอนสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมนำไปสู่การจัด
การเรียนรู้ของครูยุคใหม่. กรุงเทพมหานคร.
- สมนึก กัททิษณี. (2551). การวัดผลการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ประสานการพิมพ์.
_____. (2553). การวัดผลการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร: ประสานการพิมพ์.
- สมหมาย เป็ยถนอม. (2551). รายงานการวิจัย “เรื่องความพึงพอใจของนักศึกษาในการได้รับบริการจาก
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม”. นครปฐม: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. (2545). 19 วิธีจัดการเรียนรู้: เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะ.
กรุงเทพมหานคร: ภาคพิมพ์.
_____. (2550). 19 วิธีจัดการเรียนรู้: เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะ.
กรุงเทพมหานคร: ภาคพิมพ์.
_____. (2552). 19 วิธีจัดการเรียนรู้: เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะ. พิมพ์ครั้งที่ 3
กรุงเทพมหานคร: ภาคพิมพ์.
- สุกัญญา ปุรินทร์คำ. (2553). ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือบน e-Learning. (ออนไลน์). <http://supanida-opal.blog.Spot.com>. 20 สิงหาคม 2560.
- สุริยา เฟ็งลี. (2552). การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 3 ด้วยกลุ่มร่วมมือแบบจิ๊กซอว์ (Jigsaw). การศึกษาค้นคว้าอิสระกศ.ม. มหาสารคาม:
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- สีอาพร วรวัตร. (2552). การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง จังหวัดขอนแก่น โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคจิกซอว์. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม.มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2539). การปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2540). ทฤษฎีกระบวนการกลุ่ม. (ออนไลน์). <http://www.seemalanonech.wordpress.com>. 20 สิงหาคม 2560.
- สาทิพย์ จินากักดี. (2550). ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการล่องแพในเขตอำเภอเมืองจังหวัดกาญจนบุรี. ปรินญาณิพนธ์. วท.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2551) แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: พิมพ์ครั้งที่ 2. โรงพิมพ์ ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2553). แนวทางการนำจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียนสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- _____. (2553). แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- _____. (2553). แนวทางการพัฒนา การวัดและประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- _____. (2553). แนวทางการจัดการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สนอง อินละคร. (2553). การวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน. อุบลราชธานี: อุบลกิจ

ออฟเซทการพิมพ์.

- สุนีย์ ชีรดากร. (2551). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว
คณะ ครุศาสตร์ วิทยาลัยครูพระนคร
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2557). รายงานการประเมินคุณภาพภายนอก
สถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
จำกัด
- สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา. (2559). **คะแนน O-NET ปีการศึกษา 2559.** (ออนไลน์).
<http://skprivate.go.th/>, 10 กรกฎาคม 2560.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2550). **หลักการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 7.** กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- อารี สันทรวี. (2543). **พหุปัญญาและการเรียนแบบร่วมมือ.** กรุงเทพมหานคร: ไร่ไทยเพรส.
- Armstrong, G. & Kotler, P. (2009). **Marketing, an introduction (9 th ed.).** New Jersey: Pearson
Prentice Hall.
- Graham, Donn C. (2006). "Cooperative Learning Methods and Middle School Students," **Dissertation
Abstracts Internationals.** 66 (11): unpagged ; May,
- Ghaith, Ghazi M. and Amal R. Bouzeineddine. (2003). "Relationship between Reading Attitudes,
Achievement, and Learner' Perceptions of Their Jigsaw II Cooperative Learning Experience,"
Reading Psychology. 24 (2) : 105-121 ; April-June.
- Johnson, D.W. and Johnson, R. T. (1990). **Learning Together and Alone : Cooperative,
Competitive and Individualistic Learning.** 2 nd ed. New Jersay : Prentice-Hall.
- Ross, C.C and Stanley, J.C. (1967). **Measurement in Today' School.** Englewood Cliffs, New
Jersey: Prentice-Hall
- Salvin, R.E. (1995). **Cooperative Learning Theory, Research and Practice.** Massachusetts: Ally
and Bacon.
- Shaaban, Kassim. (2006). "An Initial Study of the Effects of Cooperative Learning on Reading
Comprehension Vocabulary Acquisition and Motivation to Read," **Journal of
Reading Psychology.** 27 (5): 377-403 November-December,
- Souvignier, Elmar. and Julia Kronenberger. (2007). "Cooperative Learning in Third Graders' Jigsaw
Groups for Mathematics and Science with and without Questioning Training," **British Journal
of Education Psychology.** 77 (4): 755-771 ; December,

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
แบบสอบถามความพึงพอใจและแบบประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

1. ดร.จنگล บัวแก้ว	ตำแหน่ง
สถานที่ทำงาน	อาจารย์
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
2. ดร.ฐากร สิทธิโชค	ตำแหน่ง
สถานที่ทำงาน	อาจารย์
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยทักษิณ
3. ดร.วิภาฤดี วิภาวิน	ตำแหน่ง
สถานที่ทำงาน	อาจารย์
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา บัณฑิตวิทยาลัย โทร. ๑๖๘๘

ที่ บวส.ว ๐๐๑๑

วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.จงกล บัวแก้ว

ด้วยนางสาวรณิดา ปรีพันธ์ รหัส ๕๗G๑๙๑๑๐๑๗ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะกระบวนการกลุ่ม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์”

โดยมีคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. ดร.รุจิราพรรณ คงช่วย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
๒. ดร.มนตรี เต็นดวง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องคุณภาพเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา หวังว่าคงจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุระพรรณ จุลสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ศธ ๐๕๖๐.๐๖ / ว ๐๐๐๗

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ๙๐๐๐๐

๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์บุคคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยนางสาวรณิดา ปรีพันธ์ รหัส ๕๗๖๑๔๑๑๐๑๗ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะกระบวนการกลุ่ม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์”

โดยมีคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. ดร.รุจิราพรรณ คงช่วย	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
๒. ดร.มนตรี เดนดวง	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พิจารณาแล้วเห็นว่า **ดร.ธรากร สิทธิโชค** ซึ่งเป็นบุคลากรในสังกัดของท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องคุณภาพเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา หวังว่าคงจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุระพรณ์ จุลสุวรรณ์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดี

โทรศัพท์/โทรสาร ๐ ๗๕๒๖ ๐๒๗๔

<http://bundit.skru.ac.th/>

www.facebook.com/gsskru

ที่ ศธ ๐๕๖๐.๐๖ / ว ๐๐๐๗

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ๙๐๐๐๐

๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยนางสาวรณิดา ปรีพันธ์ รหัส ๕๗G๑๙๑๑๐๑๗ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะกระบวนการกลุ่ม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์”

โดยมีคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. ดร.รุจิราพรรณ คงช่วย	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
๒. ดร.มนตรี เต็นดวง	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พิจารณาแล้วเห็นว่า **ดร.วิภาฤดี ภิภาวิน** ซึ่งเป็นบุคลากรในสังกัดของท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องคุณภาพเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา หวังว่าคงจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุระพรรณ จิตสุวรรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดี

โทรศัพท์/โทรสาร ๐ ๗๔๒๖ ๐๒๗๔

<http://bundit.skru.ac.th/>www.facebook.com/gsskru

ที่ ศธ ๐๕๖๐.๐๓/๐๒๓

สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา ๙๐๐๐๐

๒๙ สิงหาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลประกอบการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบุستانนุดิน

ด้วย นางสาวณิดา ปรีพันธ์ รหัส ๕๗๖๑๙๑๑๐๑๗ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะกระบวนการกลุ่ม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ โดยมี ดร.รุจิราพรรณ คงช่วย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และ ดร.มนตรี เต็นดวง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ในการนี้ เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาดังกล่าวสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา จึงขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูล ณ โรงเรียนบุستانนุดิน เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.รตนพัฒน์ ปรีชญาเมธีธรรม)

ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

งานบัณฑิตศึกษา สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

โทร./โทรสาร ๐ ๗๕๓๓๓ ๖๙๔๘

ผู้ประสานงาน : นางสาวณิดา ปรีพันธ์ โทร ๐๙ ๑๘๔๙ ๙๐๐๔

ภาคผนวก ค

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง พลเมืองดี วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 การปกครองระบอบประชาธิปไตย

รหัส – ชื่อรายวิชา ส14101 กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ภาคเรียนที่ 1 เวลา 2 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 2.2 เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่นศรัทธาและธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ตัวชี้วัด

มฐ.ส 2.2 ป.4/1 อธิบายอำนาจอธิปไตยและความสำคัญของระบอบประชาธิปไตย

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายความหมายและความสำคัญของระบอบประชาธิปไตย
2. อธิบายความหมายและประเภทของอำนาจอธิปไตย
3. มีความสนใจใฝ่เรียนรู้เกี่ยวกับอำนาจอธิปไตยและระบอบประชาธิปไตย
4. สื่อสารและอธิบายเกี่ยวกับอำนาจอธิปไตยและความสำคัญของระบอบประชาธิปไตยให้ผู้อื่นเข้าใจได้
5. มีทักษะกระบวนการกลุ่มในการทำงานร่วมกับผู้อื่น

2. สาระสำคัญ

การปกครองระบอบประชาธิปไตยเป็นการปกครองของประชาชนโดยประชาชนเพื่อประชาชน ซึ่งเปิดโอกาสให้ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพ และความเสมอภาคอย่างเท่าเทียมกัน รวมทั้งเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยที่ประกอบด้วย อำนาจอธิปไตย อำนาจนิติบัญญัติ อำนาจบริหาร และอำนาจอตุลาการ

3. กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ชั่วโมงที่ 1

1. ขั้นเตรียมเนื้อหา

1. ให้นักเรียนดูภาพเกี่ยวกับการเลือกตั้ง การรณรงค์การเลือกตั้งทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ โดยครูตั้งคำถามเพื่อให้นักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็น ดังนี้

- นักเรียนเคยเห็นกิจกรรมที่อยู่ในภาพหรือไม่ อย่างไร
- ในชุมชนของนักเรียนมีการเลือกตั้งหรือไม่ อย่างไร
- ถ้านักเรียนมีสิทธิ์ไปเลือกตั้ง จะไปใช้สิทธิของตนหรือไม่ เพราะเหตุใด

2. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน

3. ครูแจ้งเรื่องที่จะเรียนและตัวชี้วัด พร้อมบอกเงื่อนไขต่าง ๆ ในการเรียนการสอนและเกณฑ์การประเมินผล โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 8 เรื่อง ดังนี้

- รูปแบบของรัฐ
- อำนาจอธิปไตย
- รูปแบบการปกครองระบอบประชาธิปไตย
- ความสำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตย
- การเลือกตั้งในระบอบประชาธิปไตย
- หลักเกณฑ์ของการเลือกตั้ง
- บทบาทของพลเมืองไทยในการเลือกตั้ง
- สถาบันพระมหากษัตริย์ของไทย

2. ขั้นจัดกลุ่มผู้เรียน

1. ครูแนะนำวิธีการเรียนรู้ ให้นักเรียนทราบถึงขั้นตอน วิธีการ การปฏิบัติกิจกรรมตามรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์

2. ครูนำเสนอความรู้เกี่ยวกับการปกครองในประเทศไทยจากหนังสือเรียน แล้วสนทนาเกี่ยวกับความสำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

3. ให้นักเรียนจัดกลุ่ม ๆ ละ 8 คน เรียกว่า “กลุ่มบ้าน” ตั้งชื่อกลุ่มของตนตามมดิกกลุ่ม เช่น กลุ่มบ้าน A กลุ่มบ้าน B กลุ่มบ้าน C กลุ่มบ้าน D กลุ่มบ้าน E กลุ่มบ้าน F กลุ่มบ้าน G กลุ่มบ้าน H

4. มอบหมายภาระงานให้แต่ละคนศึกษาในเรื่องที่แตกต่างกันโดยให้จับฉลากแต่ละกลุ่มเพื่อมีหมายเลขสมาชิกบ้าน เช่น กลุ่มบ้าน B ได้หมายเลข B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 จนครบทุกคนทุกกลุ่มเพื่อศึกษาเรื่องราวที่ไม่ซ้ำกัน

- นักเรียนที่จับได้หมายเลข 1 ของกลุ่มศึกษา เรื่อง รูปแบบของรัฐ
- นักเรียนที่จับได้หมายเลข 2 ของกลุ่มศึกษา เรื่อง อำนาจอธิปไตย
- นักเรียนที่จับได้หมายเลข 3 ของกลุ่มศึกษา เรื่อง รูปแบบการปกครองระบอบประชาธิปไตย
- นักเรียนที่จับได้หมายเลข 4 ของกลุ่มศึกษา เรื่อง ความสำคัญของการปกครองระบอบ

ประชาธิปไตย

- นักเรียนที่จับได้หมายเลข 5 ของกลุ่ม ศึกษาเรื่อง การเลือกตั้งในระบอบประชาธิปไตย
- นักเรียนที่จับได้หมายเลข 6 ของกลุ่ม ศึกษาเรื่อง หลักเกณฑ์ของการเลือกตั้ง
- นักเรียนที่จับได้หมายเลข 7 ของกลุ่ม ศึกษาเรื่อง บทบาทของพลเมืองไทยในการเลือกตั้ง
- นักเรียนที่จับได้หมายเลข 8 ของกลุ่ม ศึกษาเรื่อง สถาบันพระมหากษัตริย์ของไทย

เมื่อนักเรียนได้รับใบความรู้เรื่องที่มาของหมายเรียบร้อยแล้วให้ศึกษาและร่วมแสดงความคิดเห็นจากประเด็นที่ศึกษา ครูอธิบายเพิ่มเติมในส่วนที่นักเรียนยังไม่เข้าใจเพื่อนำเสนอในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

3. ชั้นกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

1. สมาชิกจากกลุ่มบ้านรับบัตรเนื้อหาตามหมายเลข 1 2 3 4 5 6 7 8 ออกจากกลุ่มบ้านไปอยู่กลุ่มใหม่ เรียกว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งจะประกอบไปด้วยสมาชิกแต่ละคนของกลุ่มบ้าน ดังนี้

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ 1 ประกอบด้วย A1 B1 C1 D1 E1 F1 G1 H1 ศึกษาใบความรู้ที่ 1

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ 2 ประกอบด้วย A2 B2 C2 D2 E2 F2 G2 H2 ศึกษาใบความรู้ที่ 2

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ 3 ประกอบด้วย A3 B3 C3 D3 E3 F3 G3 H3 ศึกษาใบความรู้ที่ 3

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ 4 ประกอบด้วย A4 B4 C4 D4 E4 F4 G4 H4 ศึกษาใบความรู้ที่ 4

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ 5 ประกอบด้วย A5 B5 C5 D5 E5 F5 G5 H5 ศึกษาใบความรู้ที่ 5

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ 6 ประกอบด้วย A6 B6 C6 D6 E6 F6 G6 H6 ศึกษาใบความรู้ที่ 6

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ 7 ประกอบด้วย A7 B7 C7 D7 E7 F7 G7 H7 ศึกษาใบความรู้ที่ 7

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ 8 ประกอบด้วย A8 B8 C8 D8 E8 F8 G8 H8 ศึกษาใบความรู้ที่ 8

สมาชิกของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญศึกษาเรื่องที่ได้รับมอบหมายร่วมอภิปรายสรุปเรื่องและแสดงความคิดเห็นในหัวข้อที่ตนรับผิดชอบ

2. กรณีมีข้อสงสัยของสมาชิกในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญให้มีการอภิปราย ชักถาม โดยให้สมาชิกแต่ละคนเข้าใจเพื่อนำเสนอกลุ่มประจำต่อไป

ชั่วโมงที่ 2

4. ขั้นสมาชิกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเสนอความรู้

1. สมาชิกในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญแยกตัวกลับไปยังกลุ่มบ้าน นำเสนอความรู้ในส่วนที่ตนรับผิดชอบศึกษา ให้สมาชิกในกลุ่มบ้านฟัง เป็นการแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกันภายในกลุ่มตามลำดับหัวข้อจนครบทุกคน จากนั้นช่วยกันสรุปแสดงความคิดเห็นพร้อมกับทำใบงาน เลขานุการกลุ่มฉบับที่ก

5. ขั้นนำเสนอผลงาน

1. นักเรียนทุกกลุ่มรวบรวมความรู้โดยนำเนื้อหาความรู้มาเรียงลำดับต่อกันสรุปเป็นองค์ความรู้

2. ตัวแทนกลุ่มทุกกลุ่มจับฉลากเพื่อนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียนเพื่อให้ทราบว่ากลุ่มใดนำเสนอก่อน เรียงตามลำดับ

3. ตัวแทนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

6. ขั้นทดสอบความรู้

1. สมาชิกทุกคนทำแบบทดสอบย่อยท้ายเรื่อง การปกครองระบอบประชาธิปไตยแบบปรมัย 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ เป็นการสอบรายบุคคล

2. เฉลยแบบทดสอบย่อย โดยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเปลี่ยนกันตรวจแล้วบอกคะแนนกลุ่มที่ได้คะแนนรวมจากคะแนนกลุ่ม

4. สื่อ/ แหล่งเรียนรู้

- 4.1 ภาพการรณรงค์การเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล
- 4.2 ใบความรู้ที่ 1 เรื่อง รูปแบบของรัฐ จำนวน 8 ชุด
- ใบความรู้ที่ 2 เรื่อง อำนาจอธิปไตย จำนวน 8 ชุด
- ใบความรู้ที่ 3 เรื่อง รูปแบบการปกครองระบอบประชาธิปไตย จำนวน 8 ชุด
- ใบความรู้ที่ 4 เรื่อง ความสำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตย จำนวน 8 ชุด
- ใบความรู้ที่ 5 เรื่อง การเลือกตั้งในระบอบประชาธิปไตย จำนวน 8 ชุด
- ใบความรู้ที่ 6 เรื่อง หลักเกณฑ์ของการเลือกตั้ง จำนวน 8 ชุด
- ใบความรู้ที่ 7 เรื่อง บทบาทของพลเมืองไทยในการเลือกตั้ง จำนวน 8 ชุด
- ใบความรู้ที่ 8 เรื่อง สถาบันพระมหากษัตริย์ของไทย จำนวน 8 ชุด
- 4.3 ใบงานที่ 1- 8 จำนวน 8 ชุด
- 4.4 แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ

- 4.5 เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง การปกครองระบอบประชาธิปไตย
 4.6 หนังสือเรียนสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ห้องสมุด โรงเรียน อินทอร์เน็ต

5. การวัดผลและประเมินผล

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการ	เครื่องมือ
1. อธิบายความหมายและความสำคัญของระบอบประชาธิปไตย 2. อธิบายความหมายและประเภทของอำนาจอธิปไตย 3. มีความสนใจใฝ่เรียนรู้เกี่ยวกับอำนาจอธิปไตยและระบอบประชาธิปไตย 4. สื่อสารและอธิบายเกี่ยวกับอำนาจอธิปไตยและความสำคัญของระบอบประชาธิปไตยให้ผู้อื่นเข้าใจได้	ตรวจใบงานที่ 1-8	ใบงานที่ 1-8
5. มีทักษะกระบวนการกลุ่มในการทำงานร่วมกับผู้อื่น	ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม	แบบประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

(ชั่วโมงที่1).....
.....
.....
.....
.....
.....

(ชั่วโมงที่2).....
.....
.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(นางสาวรณิดา ปรีพันธ์)
...../...../.....

ชื่อกลุ่ม.....

รายชื่อสมาชิก	1.	ประธาน	5.	สมาชิก
	2.	สมาชิก	6.	สมาชิก
	3.	สมาชิก	7.	สมาชิก
	4.	สมาชิก	8.	เลขานุการ

ใบความรู้ที่ 1

รูปแบบของรัฐ

รูปแบบของรัฐแบ่งได้เป็น 2 รูปแบบ ได้แก่

1. เอกรัฐหรือรัฐเดี่ยว (Unitary State or Single State) หมายถึง รัฐที่มีรัฐบาลกลางเพียงรัฐเดียวใช้อำนาจอธิปไตยปกครองดินแดนทั้งหมด อาจมีการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นได้ บริหารกิจการของท้องถิ่นได้ตามที่รัฐบาลเห็นสมควร ประเทศที่มีรูปแบบของรัฐเดี่ยว เช่น ราชอาณาจักรสเปน ญี่ปุ่น สาธารณรัฐสิงคโปร์ราชอาณาจักรไทย เป็นต้น

2. สหพันธรัฐหรือรัฐรวม (Federal State or Dual State) หมายถึง รัฐที่มีรัฐบาลสองระดับคือ รัฐบาลกลางและรัฐบาลท้องถิ่นของแต่ละมลรัฐ รัฐบาลแต่ละระดับจะใช้อำนาจอธิปไตยปกครองตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ โดยทั่วไปรัฐบาลกลางของสหพันธรัฐมักจะเป็นผู้ใช้ อำนาจในกิจการที่เกี่ยวข้องหรือกระทบกระเทือนต่อประโยชน์ส่วนรวมของชาติ เช่น การทหาร การต่างประเทศ การคลัง เป็นต้น

สำหรับประเทศไทยมีรูปแบบการปกครองแบบเอกรัฐหรือรัฐเดี่ยว โดยได้บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญทุกฉบับ รวมถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้บัญญัติไว้ในหมวด 1 บททั่วไป มาตรา 1 ว่า “ประเทศไทยเป็นราชอาณาจักรอันหนึ่งอันเดียวจะ แบ่งแยกมิได้” และในหมวด 5 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ มาตรา 77 ว่า “รัฐต้องพิทักษ์ รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ เอกราช อธิปไตย และบูรณภาพแห่งเขตอำนาจรัฐ และต้องจัดให้มีกำลังทหาร อาวุธยุทโธปกรณ์ และเทคโนโลยีที่ทันสมัยจำเป็นและเพียงพอ เพื่อ พิทักษ์รักษาเอกราช อธิปไตยความมั่นคงของรัฐ สถาบันพระมหากษัตริย์ ผลประโยชน์ แห่งชาติ และการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และ เพื่อการพัฒนาประเทศ

ชื่อกลุ่ม.....

รายชื่อสมาชิก	1.	ประธาน	5.	สมาชิก
	2.	สมาชิก	6.	สมาชิก
	3.	สมาชิก	7.	สมาชิก
	4.	สมาชิก	8.	เลขานุการ

ใบความรู้ที่ 2

อำนาจอธิปไตย

รัฐธรรมนูญ คือ กฎหมายสูงสุดของประเทศเป็นกฎหมายแม่บทของกฎหมายทั้งปวง บัญญัติไว้ของกฎหมายและกฎหรือข้อบังคับใดที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญจะใช้บังคับบุคคลในชาติไม่ได้

อำนาจอธิปไตยเป็นอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศ เป็นอำนาจของปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นประมุขทรงใช้อำนาจอธิปไตยผ่านทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาล

ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ การใช้อำนาจอธิปไตย การปกครองตามระบอบประชาธิปไตยของไทยมีการใช้อำนาจอธิปไตยใน 3 ลักษณะ คือ

1. อำนาจนิติบัญญัติ คือ อำนาจในการออกกฎหมายเพื่อเป็นกฎเกณฑ์ในการปฏิบัติของประชาชนทุกคน และใช้คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ รวมทั้งรักษาผลประโยชน์ของประชาชน
2. อำนาจบริหาร คือ อำนาจในการดำเนินการ หรือจัดการดูแลเพื่อพัฒนาประเทศ บำบัดทุกข์บำรุงสุข รักษาความสงบปลอดภัยของประชาชนและความมั่นคงของประเทศ
3. อำนาจตุลาการ คือ อำนาจในการพิจารณาตัดสินพิพากษาให้เป็นไปตามกฎหมายการใช้ อำนาจทั้ง 3 ลักษณะ จะมีการถ่วงดุลและค้ำอำนาจระหว่างกัน เพื่อให้การใช้อำนาจเป็นไปอย่างถูกต้องยุติธรรม ไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของประชาชน

ชื่อกลุ่ม.....

รายชื่อสมาชิก	1.	ประธาน	5.	สมาชิก
	2.	สมาชิก	6.	สมาชิก
	3.	สมาชิก	7.	สมาชิก
	4.	สมาชิก	8.	เลขานุการ

ใบความรู้ที่ 3

รูปแบบการปกครองระบอบประชาธิปไตย

รูปแบบของประชาธิปไตย แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะดังนี้

1.1) ใช้หลักประมุขเป็นเกณฑ์การแบ่ง รูปแบบประชาธิปไตย มี 2 รูปแบบ คือ

1. พระมหากษัตริย์เป็นประมุข หมายถึงประเทศที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขของ รัฐพระมหากษัตริย์ทรงเป็นกลางทางการเมือง และทรงใช้อำนาจอธิปไตยซึ่งเป็นของปวงชน

2. ประธานาธิบดีเป็นประมุข มี 2 ประการ คือ ประการแรก ผู้เป็นประธานาธิบดีได้รับเลือกจากประชาชนทำหน้าที่ประมุขของรัฐแต่ไม่ได้เป็นประมุขฝ่ายบริหาร ประการที่สอง ประธานาธิบดีที่มาจากการเลือกตั้งเป็นประมุขของรัฐและเป็นประมุขฝ่ายบริหารด้วย

1.2) ใช้หลักโครงสร้างของฝ่ายบริหารและความสัมพันธ์กับฝ่ายนิติบัญญัติ แบ่งเป็น 3 ระบบ คือ

1. ระบบประธานาธิบดี เป็นการปกครองที่ประกอบด้วยสามสถาบันหลัก คือ สถาบันนิติบัญญัติ บริหาร ตุลาการ แต่ละสถาบันมีอำนาจขอบเขตของตนเองตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ

2. ระบบรัฐสภา เป็นการปกครองที่ประกอบด้วยสามสถาบัน คือ สถาบันนิติบัญญัติ บริหาร ตุลาการ สถาบันนิติบัญญัติ

3. ระบบกึ่งประธานาธิบดีกึ่งรัฐสภาเป็นการปกครองที่ประกอบด้วย สามสถาบัน คือ สถาบันนิติบัญญัติ บริหาร ตุลาการ เป็นการปกครองแบบประชาธิปไตยที่ประกอบด้วย ประธานาธิบดีเป็นประมุขของรัฐและประมุขฝ่ายบริหาร บริหารประเทศร่วมกับ นายกรัฐมนตรี รัฐสภามีอำนาจหน้าที่ในการออกกฎหมาย ควบคุมการทำงานของฝ่ายบริหาร นายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีต้องบริหารงานโดยรับผิดชอบต่อสภา ประธานาธิบดีเป็นผู้กำหนดนโยบายต่างประเทศโดยทั่วไป และมีอำนาจยุบสภาได้

ชื่อกลุ่ม.....

รายชื่อสมาชิก	1.	ประธาน	5.	สมาชิก
	2.	สมาชิก	6.	สมาชิก
	3.	สมาชิก	7.	สมาชิก
	4.	สมาชิก	8.	เลขานุการ

ใบความรู้ที่ 4

ความสำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตย

การปกครองระบอบประชาธิปไตย เน้นการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ซึ่งมีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

1. หลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองประเทศด้วยการเลือกตั้งผู้แทนของตนเข้าไปปฏิบัติหน้าที่ คือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) และสมาชิกวุฒิสภา(ส.ว.) ทำหน้าที่ด้านการบริหาร และด้านนิติบัญญัติ คือดำเนินการออกกฎหมายในรัฐสภาาร่วมกัน

2. หลักความเสมอภาค ทุกคนมีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์มีความเสมอภาคเท่าเทียมกัน ห้ามการเลือกปฏิบัติเพียงเพราะว่า มีเพศ วัย ศาสนา ชนชั้น สถานะทางเศรษฐกิจและสังคมแตกต่างกัน

3. หลักสิทธิ เสรีภาพและหน้าที่ หมายถึง ประชาชนได้รับการคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพโดยไม่ละเมิดสิทธิ เสรีภาพของผู้อื่น

4. หลักภราดรภาพ หมายถึง ความสัมพันธ์เป็นพี่น้องร่วมโลก มีความเอื้อเฟื้อ ห่วงใย มีน้ำใจ เป็นมิตร พึ่งพาอาศัยกัน

5. หลักกฎหมายหรือนิติธรรม หมายถึง กฎหมายมีความยุติธรรม สังคมต้องยอมรับและสามารถใช้บังคับกับทุกคนโดยเท่าเทียมกัน

6. หลักการใช้เหตุผล หมายถึง สมาชิกทุกคนมีสิทธิแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลหรือใช้เหตุผลในการตัดสินใจ

7. หลักเสียงข้างมาก หมายถึง การตัดสินใจเพื่อดำเนินการใด ๆ ก็ตามจะต้องยึดเสียงข้างมากของคนส่วนใหญ่เป็นหลัก และพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงเมื่อเสียงข้างน้อยมีเหตุผลที่ดีกว่า

ชื่อกลุ่ม.....

รายชื่อสมาชิก	1.	ประธาน	5.	สมาชิก
	2.	สมาชิก	6.	สมาชิก
	3.	สมาชิก	7.	สมาชิก
	4.	สมาชิก	8.	เลขานุการ

ใบความรู้ที่ 5

การเลือกตั้งในระบอบประชาธิปไตย

การเลือกตั้งเป็นการสรรหาบุคคลให้เป็นผู้แทน หรือให้ดำรงตำแหน่งด้วยการลงคะแนน เช่น การเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นต้น สาเหตุที่ต้องมีการเลือกตั้ง เนื่องจากจำนวนประชาชนมีจำนวนมาก ทุกคนไม่สามารถเข้าร่วมประชุม หรือเข้าไปบริหารงานได้ทั้งหมด ดังนั้นจึงต้องเลือกผู้แทนเข้าไปทำหน้าที่บริหารออกกฎหมาย หรือตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหาร

การเลือกตั้งมี 2 ประเภท คือ

1. การเลือกตั้งระดับชาติ คือ การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) และสมาชิกวุฒิสภา(ส.ว.) เพื่อเข้าไปทำหน้าที่แทนตนในการบริหารประเทศ และพิจารณาออกกฎหมายนิติบัญญัติ
2. การเลือกตั้งระดับท้องถิ่น คือ การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น เพื่อเข้าไปทำหน้าที่ฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติของท้องถิ่น เพื่อให้เป็นไปตามความต้องการของประชาชน

ชื่อกลุ่ม.....

รายชื่อสมาชิก	1.	ประธาน	5.	สมาชิก
	2.	สมาชิก	6.	สมาชิก
	3.	สมาชิก	7.	สมาชิก
	4.	สมาชิก	8.	เลขานุการ

ใบความรู้ที่ 6

หลักเกณฑ์ของการเลือกตั้ง

1. หลักอิสระแห่งการเลือกตั้ง (Freedom of Election) อันหมายถึง การให้ความเป็นอิสระต่อการออกเสียงเลือกตั้ง โดยมิได้ขู่บังคับบีบให้การเลือกตั้งถูกบิดเบือนไปจากเจตจำนงอันแท้จริงของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง

2. หลักการเลือกตั้งตามกำหนดเวลา (Periodic Election) หมายความว่า การเลือกตั้งจะต้องมีกำหนดเวลาไว้แน่นอน เช่น กำหนดให้มีการเลือกตั้งปกติทุก 4 ปี เป็นต้น

3. หลักการเลือกตั้งอย่างแท้จริง (Genuine Election) หมายถึง การเลือกตั้งได้เป็นไปโดยบริสุทธิ์ รัฐบาลจะต้องถือเป็นหน้าที่สำคัญที่จะป้องกันไม่ให้มีการคดโกงในการเลือกตั้งเกิดขึ้น โดยการให้ราษฎรจัดการเลือกตั้งของตนเองให้มากที่สุดทั้งเปิดโอกาสให้มีการคัดค้านการเลือกตั้งได้ เมื่อเห็นว่าการเลือกตั้งนั้นไม่ได้เป็นไปโดยบริสุทธิ์ยุติธรรมอย่างแท้จริง

4. หลักการออกเสียงทั้งชายหญิง (Universal Suffrage) หมายถึง การเปิดโอกาสให้มีการออกเสียงเลือกตั้งอย่างทั่วถึง เว้นแต่กรณีที่มีข้อจำกัดอันเป็นที่รับรองกันทั่วไป เช่น ไม่ให้สิทธิเลือกตั้งแก่เด็ก บุคคลวิกลจริตหรือมีจิตบกพร่อง เป็นต้น

5. หลักการเลือกตั้งอย่างเสมอภาค (Equal Suffrage) หมายความว่า บุคคลที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง มีสิทธิคนละหนึ่งเสียงและคะแนนเสียงทุกคะแนนมีน้ำหนักเท่ากัน

ชื่อกลุ่ม.....

รายชื่อสมาชิก	1.	ประธาน	5.	สมาชิก
	2.	สมาชิก	6.	สมาชิก
	3.	สมาชิก	7.	สมาชิก
	4.	สมาชิก	8.	เลขานุการ

ใบความรู้ที่ 7

บทบาทของพลเมืองไทยในการเลือกตั้ง

การเลือกตั้งมีความสำคัญต่อตัวเรา ท้องถิ่น และประเทศชาติ เพราะเป็นการเลือกบุคคลเข้าไปเป็นทำหน้าที่ปวงชนชาวไทย เราเป็นคนไทยจึงต้องปฏิบัติดังนี้

1. เมื่ออายุครบ 18 ปีบริบูรณ์ มีสิทธิเลือกตั้งและต้องไปใช้สิทธิเลือกตั้งทุกครั้ง
2. ผู้มีสิทธิเลือกตั้งต้องติดตามข่าวสารทางการเมืองเป็นประจำและเป็นปัจจุบัน
3. ไม่รับเงินหรือสิ่งของจากห้วคะแนนเพื่อแลกกับการลงคะแนน
4. ต้องทำตัวให้เป็นกลาง ไม่ฝักใฝ่ฝ่ายหนึ่งหรือฝ่ายใด
5. ก่อนถึงวันเลือกตั้งต้องตรวจสอบรายชื่อตนว่าอยู่ในหน่วยเลือกตั้งใด สถานที่ใด เพื่อจะไปได้ถูกต้องไม่เสียเวลา
6. ในวันเลือกตั้งให้ไปลงคะแนน ณ สถานที่เลือกตั้งที่ตนเองมีชื่อ
7. หลังวันเลือกตั้ง ติดตามผลการเลือกตั้ง และการทำงานของผู้รับสมัครเลือกตั้งว่าได้ทำงานตามนโยบายที่ได้หาเสียงไว้หรือไม่

ชื่อกลุ่ม.....

รายชื่อสมาชิก	1.	ประธาน	5.	สมาชิก
	2.	สมาชิก	6.	สมาชิก
	3.	สมาชิก	7.	สมาชิก
	4.	สมาชิก	8.	เลขานุการ

ใบความรู้ที่ 8

สถาบันพระมหากษัตริย์ของไทย

สถาบันพระมหากษัตริย์ไทยดำรงคงอยู่คู่กับสังคมไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เมื่อ พ.ศ. 2475 และรัฐธรรมนูญไทยได้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ของไทย ดังนี้

1. พระมหากษัตริย์ทรงดำรงอยู่ในฐานะอันเป็นที่เคารพสักการะ ผู้ใดจะล่วงละเมิดมิได้
2. ทรงเป็นประมุขของประเทศไทยในการปกครองระบอบประชาธิปไตย
3. ทรงใช้อำนาจอธิปไตยอันเป็นอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศซึ่งเป็นของประชาชนชาวไทย คือ อำนาจนิติบัญญัติทางรัฐสภา อำนาจบริหารทางคณะรัฐมนตรี อำนาจตุลาการทางศาล
4. ทรงเป็นพุทธมามกะและทรงเป็นอัครศาสนูปถัมภก กล่าวคือ พระมหากษัตริย์ไทยทรงนับถือพระพุทธศาสนา ทรงยึดหลักทศพิธราชธรรมในการปกครองประเทศ และทรงอุปถัมภ์ศาสนาอื่นในประเทศไทยด้วยในฐานะที่เราเป็นคนไทย และอยู่ภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เราทุกคนจึงมีหน้าที่ที่จะต้องเคารพและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ให้ดำรงคงอยู่คู่กับสังคมไทยตลอดไป

ชื่อกลุ่ม.....

รายชื่อสมาชิก	1.	ประธาน	5.	สมาชิก
	2.	สมาชิก	6.	สมาชิก
	3.	สมาชิก	7.	สมาชิก
	4.	สมาชิก	8.	เลขานุการ

ใบงานกลุ่มสำหรับผู้เชี่ยวชาญที่ 2

เรื่อง อำนาจอธิปไตย

กิจกรรมสำหรับกลุ่มประจำ

คำสั่ง ให้สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มสรุปประเด็นสาระสำคัญจากการศึกษาใบความรู้ที่ 2 ลงในใบงานที่ 2

1. อำนาจอธิปไตย หมายถึง

.....

.....

.....

.....

.....

2. อำนาจอธิปไตยในการปกครองระบอบประชาธิปไตย มีอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อกลุ่ม.....

รายชื่อสมาชิก	1.	ประธาน	5.	สมาชิก
	2.	สมาชิก	6.	สมาชิก
	3.	สมาชิก	7.	สมาชิก
	4.	สมาชิก	8.	เลขานุการ

ใบงานกลุ่มสำหรับผู้เชี่ยวชาญที่ 5
เรื่อง การเลือกตั้งในระบอบประชาธิปไตย

กิจกรรมสำหรับกลุ่มประจำ

คำสั่ง ให้สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มสรุปประเด็นสาระสำคัญจากการศึกษาใบความรู้ที่ 5 ลงในใบงานที่ 5

1. เหตุใดการปกครองในระบอบประชาธิปไตยจึงมีการเลือกตั้ง

.....

.....

.....

.....

.....

2. การเลือกตั้งที่สำคัญมีกี่ประเภท อะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

เฉลย

ใบงานกลุ่มสำหรับผู้เชี่ยวชาญที่ 1

เรื่อง รูปแบบของรัฐ

.....
กิจกรรมสำหรับกลุ่มประจำ

คำสั่ง ให้สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มสรุปประเด็นสาระสำคัญจากการศึกษาใบความรู้ที่ 1 ลงในใบงานที่ 1

1. รูปแบบของรัฐ แบ่งได้กี่รูปแบบอะไรบ้าง จงอธิบาย

ตอบ รูปแบบของรัฐแบ่งได้เป็น 2 รูปแบบ ได้แก่

1. เอกรัฐหรือรัฐเดี่ยว (Unitary State or Single State) หมายถึง รัฐที่มีรัฐบาลกลางเพียงรัฐเดียวใช้อำนาจอธิปไตยปกครองดินแดนทั้งหมด อาจมีการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นได้ บริหารกิจการของท้องถิ่นได้ตามที่รัฐบาลเห็นสมควร ประเทศที่มีรูปแบบของรัฐเดี่ยว เช่น ราชอาณาจักรสเปน ญี่ปุ่น สาธารณรัฐสิงคโปร์ ราชอาณาจักรไทย เป็นต้น

2. สหพันธรัฐหรือรัฐรวม (Federal State or Dual State) หมายถึง รัฐที่มีรัฐบาลสองระดับ คือ รัฐบาลกลางและรัฐบาลท้องถิ่นของแต่ละมลรัฐ รัฐบาลแต่ละระดับจะใช้อำนาจอธิปไตยปกครองตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ โดยทั่วไปรัฐบาลกลางของสหพันธรัฐมักจะเป็นผู้ใช้อำนาจในกิจการที่เกี่ยวข้องหรือกระทบกระเทือนต่อประโยชน์ส่วนรวมของชาติ เช่น การทหาร การต่างประเทศ การคลัง เป็นต้น

เฉลย
ใบงานกลุ่มสำหรับผู้เชี่ยวชาญที่ 2
เรื่อง อำนาจอธิปไตย

.....
กิจกรรมสำหรับกลุ่มประจำ

คำสั่ง ให้สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มสรุปประเด็นสาระสำคัญจากการศึกษาใบความรู้ที่ 2 ลงในใบงานที่ 2

1. อำนาจอธิปไตย หมายถึง

ตอบ อำนาจของปวงชนชาวไทย เป็นอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศ

2. อำนาจอธิปไตยในการปกครองระบอบประชาธิปไตย มีอะไรบ้าง

ตอบ มี 3 อย่าง คือ

1. อำนาจนิติบัญญัติ คือ อำนาจในการออกกฎหมาย
2. อำนาจบริหาร คือ อำนาจในการดำเนินการตามกฎหมาย
3. อำนาจตุลาการ คือ อำนาจในการพิจารณาตัดสินพิพากษาให้เป็นไปตามกฎหมาย

เฉลย
ใบงานกลุ่มสำหรับผู้เชี่ยวชาญที่ 3
เรื่อง รูปแบบการปกครองระบอบประชาธิปไตย

กิจกรรมสำหรับกลุ่มประจำ

คำสั่ง ให้สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มสรุปประเด็นสาระสำคัญจากการศึกษาใบความรู้ที่ 3 ลงในใบงานที่ 3

1. รูปแบบของประชาธิปไตย มีกี่ลักษณะ อะไรบ้าง จงอธิบาย

ตอบ รูปแบบของประชาธิปไตย แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะดังนี้

1.1) ใช้หลักประมุขเป็นเกณฑ์การแบ่ง รูปแบบประชาธิปไตย มี 2 รูปแบบ คือ

1. พระมหากษัตริย์เป็นประมุข หมายถึงประเทศที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขของ รัฐพระมหากษัตริย์ทรงเป็นกลางทางการเมือง และทรงใช้อำนาจอธิปไตยซึ่งเป็นของปวงชน

2. ประธานาธิบดีเป็นประมุข มี 2 ประการ คือ ประการแรก ผู้เป็นประธานาธิบดีได้รับเลือกจากประชาชนทำหน้าที่ประมุขของรัฐแต่ไม่ได้เป็นประมุขฝ่ายบริหาร ประการที่สอง ประธานาธิบดีที่มาจากการเลือกตั้งเป็นประมุขของรัฐและเป็นประมุขฝ่ายบริหารด้วย

1.2) ใช้หลักโครงสร้างของฝ่ายบริหารและความสัมพันธ์กับฝ่ายนิติบัญญัติ แบ่งเป็น 3 ระบบ คือ

1. ระบบประธานาธิบดี เป็นการปกครองที่ประกอบด้วยสามสถาบันหลัก คือ สถาบันนิติบัญญัติ บริหาร ตุลาการ แต่ละสถาบันมีอำนาจขอบเขตของตนเองตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ

2. ระบบรัฐสภา เป็นการปกครองที่ประกอบด้วยสามสถาบัน คือ สถาบันนิติบัญญัติ บริหาร ตุลาการ สถาบันนิติบัญญัติ

3. ระบบกึ่งประธานาธิบดีกึ่งรัฐสภาเป็นการปกครองที่ประกอบด้วย สามสถาบัน คือ สถาบันนิติบัญญัติ บริหาร ตุลาการ เป็นการปกครองแบบประชาธิปไตยที่ประกอบด้วย ประธานาธิบดีเป็นประมุขของรัฐและประมุขฝ่ายบริหาร บริหารประเทศร่วมกับนายกรัฐมนตรี รัฐสภามีอำนาจหน้าที่ในการออกกฎหมาย ควบคุมการทำงานของฝ่ายบริหาร นายกรัฐมนตรีและ คณะรัฐมนตรีต้องบริหารงาน โดยรับผิดชอบต่อสภา ประธานาธิบดีเป็นผู้กำหนดนโยบายต่างประเทศโดยทั่วไป และมีอำนาจยุบสภาได้

เฉลย

ใบงานกลุ่มสำหรับผู้เชี่ยวชาญที่ 4
เรื่อง ความสำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตย

.....
กิจกรรมสำหรับกลุ่มประจำ

คำสั่ง ให้สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มสรุปประเด็นสาระสำคัญจากการศึกษาใบความรู้ที่ 4 ลงในใบงานที่ 4

1. หลักการที่สำคัญในการปกครองระบอบประชาธิปไตย เน้นการมีส่วนร่วมทางการปกครองของประชาชน ประกอบด้วย

ตอบ บทบาทของประชาชนชาวไทยในการเลือกตั้งที่ถูกต้อง ประกอบด้วย

1. หลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน โดยการเลือกตั้งผู้แทนของตนเข้าไปปฏิบัติหน้าที่แทนตน
2. หลักความเสมอภาค ทุกคนมีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ด้วยเสมอภาคเท่าเทียมกัน
3. หลักสิทธิ เสรีภาพและหน้าที่
4. หลักภราดรภาพ ความสัมพันธ์เป็นพี่น้องร่วมโลก
5. หลักกฎหมาย กฎหมายมีความยุติธรรม สังคมต้องยอมรับ สามารถใช้ได้กับทุกคน
6. หลักการใช้เหตุผล สมาชิกทุกคนมีสิทธิแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล
7. หลักเสียข้างมาก การตัดสินใจเพื่ดำเนินการใด ๆ จะต้องยึดเสียข้างมากเป็นหลัก และพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงเมื่อเสียข้างน้อยมีเหตุผลที่ดีกว่า

เฉลย

ใบงานกลุ่มสำหรับผู้เชี่ยวชาญที่ 5
เรื่อง การเลือกตั้งในระบอบประชาธิปไตย

.....
กิจกรรมสำหรับกลุ่มประจำ

คำสั่ง ให้สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มสรุปประเด็นสาระสำคัญจากการศึกษาใบความรู้ที่ 5 ลงในใบงานที่ 5

1. เหตุใดการปกครองในระบอบประชาธิปไตยจึงมีการเลือกตั้ง

ตอบ สาเหตุที่ทำให้เกิดการเลือกตั้ง เนื่องจากจำนวนประชาชนมีจำนวนมาก ทุกคนไม่สามารถเข้าร่วมประชุมหรือเข้าไปบริหารงานได้ทั้งหมด ดังนั้นจึงต้องเลือกผู้แทนเข้าไปทำหน้าที่ออกกฎหมาย บริหารหรือตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหาร

2. การเลือกตั้งที่สำคัญมีกี่ประเภท อะไรบ้าง

ตอบ การเลือกตั้งที่สำคัญ มี 2 ประเภท คือ

1. การเลือกตั้งระดับประเทศ คือ การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา เพื่อเข้าไปทำหน้าที่แทนตนในการบริหารประเทศ และพิจารณาออกกฎหมายนิติบัญญัติ

2. การเลือกตั้งระดับท้องถิ่น คือ การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น เพื่อเข้าไปทำหน้าที่ฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติของท้องถิ่น เพื่อให้เป็นไปตามความต้องการของประชาชน

เฉลย

ใบงานกลุ่มสำหรับผู้เชี่ยวชาญที่ 6
เรื่อง หลักเกณฑ์การเลือกตั้ง

.....
กิจกรรมสำหรับกลุ่มประจำ

คำสั่ง ให้สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มสรุปประเด็นสาระสำคัญจากการศึกษาใบความรู้ที่ 6 ลงในใบงานที่ 6

1. การเลือกตั้ง มีหลักเกณฑ์อะไรบ้าง

ตอบ 1. หลักอิสระแห่งการเลือกตั้ง (Freedom of Election) อันหมายถึง การให้ความเป็นอิสระต่อการออกเสียงเลือกตั้ง โดยมิได้ขู่บังคับให้การเลือกตั้งถูกบิดเบือนไปจากเจตจำนงอันแท้จริงของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง

2. หลักการเลือกตั้งตามกำหนดเวลา (Periodic Election) หมายความว่า การเลือกตั้งจะต้องมีกำหนดเวลาไว้แน่นอน เช่น กำหนดให้มีการเลือกตั้งปกติทุก 4 ปี เป็นต้น

3. หลักการเลือกตั้งอย่างแท้จริง (Genuine Election) หมายถึง การเลือกตั้งได้เป็นไปโดยบริสุทธิ์ รัฐบาลจะต้องถือเป็นหน้าที่สำคัญที่จะป้องกันไม่ให้มีการคดโกงในการเลือกตั้งเกิดขึ้น โดยการให้ราษฎรจัดการเลือกตั้งของตนเองให้มากที่สุดทั้งเปิดโอกาสให้มีการคัดค้านการเลือกตั้งได้ เมื่อเห็นว่าการเลือกตั้งนั้นไม่ได้เป็นไปโดยบริสุทธิ์ยุติธรรมอย่างแท้จริง

4. หลักการออกเสียงทั้งชายหญิง (Universal Suffrage) หมายถึง การเปิดโอกาสให้มีการออกเสียงเลือกตั้งอย่างทั่วถึง เว้นแต่กรณีที่มีข้อจำกัดอันเป็นที่รับรองกันทั่วไป เช่น ไม่ให้สิทธิเลือกตั้งแก่เด็ก บุคคลวิกลจริตหรือมีจิตบกพร่อง เป็นต้น

5. หลักการเลือกตั้งอย่างเสมอภาค (Equal Suffrage) หมายความว่า บุคคลที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง มีสิทธิคนละหนึ่งเสียงและคะแนนเสียงทุกคะแนนมีน้ำหนักเท่ากัน

เฉลย

ใบงานกลุ่มสำหรับผู้เชี่ยวชาญที่ 7
เรื่อง บทบาทของพลเมืองไทยในการเลือกตั้ง

.....
กิจกรรมสำหรับกลุ่มประจำ

คำสั่ง ให้สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มสรุปประเด็นสาระสำคัญจากการศึกษาใบความรู้ที่ 7 ลงในใบงานที่ 7

1. จงบอกบทบาทของประชาชนชาวไทยในการเลือกตั้งที่ถูกต้อง

ตอบ บทบาทที่สำคัญของประชาชนชาวไทยในการเลือกตั้งที่ถูกต้อง

1. เมื่ออายุครบ 18 ปีบริบูรณ์ มีสิทธิเลือกตั้งและต้องไปใช้สิทธิเลือกตั้งทุกครั้ง
2. ผู้มีสิทธิเลือกตั้งต้องติดตามข่าวสารทางการเมืองเป็นประจำและเป็นปัจจุบัน
3. ไม่รับเงินหรือสิ่งของจากห้วคะแนนเพื่อแลกกับการลงคะแนน
4. ต้องทำตัวให้เป็นกลางไม่ฝักใฝ่ฝ่ายหนึ่งหรือฝ่ายใด
5. ก่อนถึงวันเลือกตั้งต้องตรวจสอบรายชื่อตนว่าอยู่ในหน่วยเลือกตั้งใด สถานที่ใดเพื่อจะไป
ได้ถูกต้องไม่เสียเวลา
6. ในวันเลือกตั้งให้ไปลงคะแนน ณ สถานที่เลือกตั้งที่ตนเองมีชื่อ
7. หลังวันเลือกตั้ง ติดตามผลการเลือกตั้ง และการทำงานของผู้รับสมัครเลือกตั้งว่าได้ทำงานตามนโยบายที่ได้หาเสียงไว้หรือไม่

เฉลย

ใบงานกลุ่มสำหรับผู้เชี่ยวชาญที่ 8
เรื่อง สถาบันพระมหากษัตริย์ของไทย

กิจกรรมสำหรับกลุ่มประจำ

คำสั่ง ให้สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มสรุปประเด็นสาระสำคัญจากการศึกษาใบความรู้ที่ 8 ลงในใบงานที่ 8

1. รัฐธรรมนูญได้กำหนดบทบาทหน้าที่เกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ไทยไว้อย่างไรบ้าง

ตอบ รัฐธรรมนูญได้กำหนดบทบาทหน้าที่เกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ไทย ไว้ดังนี้

1. พระมหากษัตริย์ทรงดำรงอยู่ในฐานะอันเป็นที่เคารพสักการะ ผู้ใดจะล่วงละเมิดมิได้
2. ทรงเป็นประมุขของประเทศไทยในการปกครองระบอบประชาธิปไตย
3. ทรงใช้อำนาจอริปไตยอันเป็นอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศซึ่งเป็นของ

ประชาชนชาวไทย คือ อำนาจนิตินบัญญัติทางรัฐสภา อำนาจบริหารทางคณะรัฐมนตรีอำนาจตุลาการทางศาล

4. ทรงเป็นพุทธมามกะและทรงเป็นอัครศาสนูปถัมภก กล่าวคือ พระมหากษัตริย์ไทย ทรงนับถือพระพุทธศาสนา ทรงยึดหลักทศพิธราชธรรมในการปกครองประเทศและทรงอุปถัมภ์ศาสนาอื่นในประเทศไทยด้วย

ในฐานะที่เราเป็นคนไทย และอยู่ภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เราทุกคนจึงมีหน้าที่ที่จะต้องเคารพและเทิดทูน สถาบันพระมหากษัตริย์ให้ดำรงคงอยู่คู่กับสังคมไทยตลอดไป

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง พลเมืองดี วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม

จำนวน 30 ข้อ

เวลา 30 นาที

คะแนน 30 คะแนน

คำชี้แจง ข้อสอบฉบับนี้เป็นข้อสอบประเภทปรนัย จำนวน 30 ข้อ (30 คะแนน)

คำสั่ง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดแล้วทำเครื่องหมาย ✕ ลงบนกระดาษคำตอบ

1. ข้อใดคือความหมายของคำว่า พลเมือง (ความรู้ความจำ)

- ก. คนทุกคนที่อยู่ในประเทศ
- ข. ประชาชนที่เป็นกำลังของประเทศ
- ค. เป็นผู้ได้รับการรับรองสิทธิ เสรีภาพ ตามกฎหมาย
- ง. ข้อ ข. และ ค. ถูก

2. ข้อใดเป็นคุณธรรม 3 ประการ ที่ถูกต้องของการเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย (ความรู้ความจำ)

- ก. การวชิธรรม ปัญญาธรรม เบนุจธรรม
- ข. การวชิธรรม เบนุจธรรม สามัคคีธรรม
- ค. การวชิธรรม ปัญญาธรรม สามัคคีธรรม
- ง. เบนุจธรรม ปัญญาธรรม สามัคคีธรรม

3. ใครประพฤติตนเป็นผู้มีปัญญาธรรม (ความเข้าใจ)

- ก. เด็กหญิงชมพู่ปฏิบัติตามกฎหมาย
- ข. เด็กชายรุจใช้เหตุผลในการแก้ไขปัญหา
- ค. เด็กหญิงพลอยเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม
- ง. เด็กชายบอลยึดมั่นในวัฒนธรรมประเพณีที่ดีงามของสังคม

4. การเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ทำให้สังคมเป็นอย่างไร (การนำไปใช้)

- ก. เกิดความเอารัดเอาเปรียบ
- ข. เกิดความขัดแย้ง
- ค. เกิดความสงบสุข
- ง. เกิดความวุ่นวาย

5. ในฐานะที่เป็นนักเรียนจะปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีได้อย่างไร (การนำไปใช้)
- ตั้งใจเรียนหนังสือ
 - ประหยัดและอดออม
 - มีจิตสาธารณะ
 - ถูกทุกข้อ
6. เด็กชายธีระพงษ์ เป็นประธานโรงเรียนแสดงว่าธีระพงษ์เป็นผู้นำในลักษณะใด (ความรู้ความจำ)
- ผู้นำจากการแต่งตั้ง
 - ผู้นำจากการเลือกตั้ง
 - ผู้นำตามธรรมชาติ
 - ผู้นำตามความพอใจ
7. ใครเป็นผู้นำระดับจังหวัด (ความรู้ความจำ)
- นายอำเภอ
 - นายกรัฐมนตรี
 - ผู้ว่าราชการจังหวัด
 - นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด
8. ข้อใดไม่ใช่บทบาทของผู้ตามที่ดี (ความเข้าใจ)
- มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี
 - เชื่อมั่นในตัวผู้นำ
 - กล้าที่จะคัดค้านใจขัดกับผู้นำ
 - เปิดใจกว้างยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น
9. การปฏิบัติตนของบุคคลใดที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่าง (การนำไปใช้)
- วาริช่วยสอนการบ้านให้เพื่อน
 - นทินอนตื่นสายมาโรงเรียนไม่ทันเข้าแถวตอนเช้า
 - สายน้ำเรียนหนังสือเก่งแต่ไม่เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน
 - ตะวันเห็นคนกำลังซื้อ-ขายยาเสพติดแต่ไม่แจ้งตำรวจเพราะกลัว
10. ใครมีปัญญารวมในการดำเนินชีวิต (การนำไปใช้)
- โหนดงเคารพหนองที่เป็นพี่ชาย
 - จอยช่วยพ่อทำงานที่สวนทุกวัน
 - จิงใช้สติปัญญาแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น
 - นนท์ทำตามระเบียบของโรงเรียน

11. สิทธิขั้นแรกเกิดของเด็ก คือข้อใด (ความรู้ความจำ)
- สิทธิที่จะมีชีวิต
 - สิทธิด้านการพัฒนา
 - สิทธิในการได้รับการคุ้มครองป้องกัน
 - สิทธิในการได้รับการคุ้มครองป้องกัน
12. อีตระที่จะกระทำการใดก็ตามที่ประสงค์แต่ต้องไม่ขัดต่อกฎหมาย เป็นความหมายของคำใด (ความรู้ความจำ)
- สิทธิ
 - เสรีภาพ
 - กฎหมาย
 - ความเสมอภาค
13. นักเรียนได้รับการศึกษาเรียนฟรี 15 ปีที่โรงเรียน แสดงว่านักเรียนได้รับสิทธิด้านใด (ความเข้าใจ)
- สิทธิในการได้รับการคุ้มครองป้องกัน
 - สิทธิด้านการพัฒนา
 - สิทธิที่จะมีชีวิต
 - สิทธิที่จะมีส่วนร่วม
14. การทำร้ายร่างกายด้วยวิธีโหดร้าย เป็นการถูกละเมิดสิทธิตามข้อใด (ความเข้าใจ)
- สิทธิในทรัพย์สิน
 - สิทธิในที่อยู่อาศัย
 - สิทธิในชีวิตและร่างกาย
 - สิทธิในการได้รับการรักษา
15. เมื่อนักเรียนถูกผู้ใหญ่ทำร้ายทารุณ ควรปฏิบัติตามข้อใด (การนำไปใช้)
- ฆ่าตัวตาย
 - แจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจ
 - ทนกับภวะนั้นต่อไป
 - เสพยาเสพติดเพื่อระงับความเจ็บปวด

16. ข้อใดเป็นวัฒนธรรมทางวัตถุทั้งหมด (ความรู้ความจำ)
- บ้านเรือน โบราณสถาน ค่านิยม
 - บ้านเรือน โบราณสถาน วัฒนาอาราม
 - บ้านเรือน การเคารพผู้ใหญ่วัดวาอาราม
 - ความกตัญญู โบราณสถาน วัฒนาอาราม
17. ประเพณีแข่งเรือไทย-ลาว เป็นประเพณีที่ควรอนุรักษ์หรือไม่ เพราะเหตุใด (ความเข้าใจ)
- ควร เพราะเป็นการเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
 - ควร เพราะเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยว
 - ควร เพราะเป็นการส่งเสริมประเพณีท้องถิ่น
 - ถูกทุกข้อ
18. การนั่งพับเพียบเปิบข้าวด้วยมือกับการนั่งของๆ พูยข้าวด้วยตะเกียบแสดงถึงสิ่งใด (ความเข้าใจ)
- กระบวนการทางวัฒนธรรม
 - ความขัดแย้งทางวัฒนธรรม
 - เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม
 - การกระจายทางวัฒนธรรม
19. นักเรียนจะช่วยอนุรักษ์ประเพณีในท้องถิ่นของนักเรียนได้อย่างไร (การนำไปใช้)
- ปฏิบัติตามประเพณีที่ดีงาม
 - สะสมประเพณีต่าง ๆ ในท้องถิ่น
 - เปลี่ยนรูปแบบประเพณีต่าง ๆ ในท้องถิ่น
 - ดัดแปลงวัฒนธรรมท้องถิ่นให้เข้ากับวัฒนธรรมอื่น ๆ
20. ถ้านักเรียนต้องการอนุรักษ์ประเพณีของชุมชน ข้อใดเป็นวิธีที่ถูกต้องที่สุด (การนำไปใช้)
- จัดงานสังสรรค์ในวันขึ้นปีใหม่
 - ดื่มเหล้าทุกครั้งที่มีงานประเพณี
 - ตั้งวงร้องคาราโอเกะในวันลอยกระทง
 - รดน้ำขอพรจากผู้เฒ่าผู้แก่ในวันสงกรานต์
21. การที่จะอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขได้ต้องไม่ปฏิบัติตามข้อใด (ความรู้ความจำ)
- ทำตามความคิดของตนเท่านั้น
 - ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน
 - ประกอบอาชีพที่ตนชอบ
 - เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี

22. ปัจจัยใดไม่ใช่สาเหตุที่ทำให้สังคมและวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่นแตกต่างกัน (ความเข้าใจ)
- ความแตกต่างทางภูมิศาสตร์
 - มีรูปร่างหน้าตาแตกต่างกัน
 - ความหลากหลายทางเชื้อชาติ
 - รูปแบบการดำเนินชีวิตทางเศรษฐกิจ
23. ถ้ามีความขัดแย้งเกิดขึ้น ควรทำสิ่งใดเป็นอันดับแรกในการแก้ไขปัญหา (ความเข้าใจ)
- เสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหา
 - หาคนที่ทำให้เกิดปัญหา
 - ลงมือแก้ปัญหา
 - วิเคราะห์ปัญหา
24. ถ้าเพื่อนมีความคิดเห็นต่างจากเราควรปฏิบัติต่อเพื่อนอย่างไร (การนำไปใช้)
- ไม่ทำตัวสนิทสนมด้วย
 - บอกเพื่อว่าเป็นความคิดที่ผิด
 - รับฟังความคิดเห็นของเพื่อน
 - พูดโน้มน้าวให้เพื่อนเห็นตาม
25. เราควรใช้สิ่งใดในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นมากที่สุด (การนำไปใช้)
- ใช้สมมติ
 - ใช้เหตุผล
 - ใช้อารมณ์
 - ใช้กำลังกาย
26. รัฐธรรมนูญ หมายถึงข้อใด (ความรู้ความจำ)
- กฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศ
 - กฎหมายที่ปกครองเฉพาะจังหวัด
 - กฎหมายที่ใช้บังคับเฉพาะบุคคล
 - กฎหมายที่ใช้ปกครองเฉพาะนักการเมือง
27. ข้อใดไม่ได้หมายถึงอำนาจอธิปไตย (ความรู้ความจำ)
- อำนาจนิติบัญญัติ
 - อำนาจบริหาร
 - อำนาจตุลาการ
 - อำนาจทางทหาร

28. ข้อใดไม่ได้หมายถึงอำนาจอธิปไตย (ความเข้าใจ)

- ก. การเลือกปฏิบัติเฉพาะชายเท่านั้น
- ข. คนรวยเท่านั้นจึงจะได้รับการนับถือ
- ค. คนที่อยู่ในเมืองเท่านั้นจึงจะได้รับการช่วยเหลือ
- ง. การปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกันของคนที่นับถือศาสนาต่างกัน

29. ถ้านักเรียนมีสิทธิเลือกตั้ง นักเรียนจะไปเลือกตั้งหรือไม่ อย่างไร (ความเข้าใจ)

- ก. ไม่ไป เพราะติดธุระ
- ข. ไป เพราะเป็นหน้าที่
- ค. ไม่ไป เพราะไม่ชอบการเลือกตั้ง
- ง. ไป เพราะอยากได้ตัวแทนที่ดีเข้าไปทำหน้าที่แทนตน

30. การใช้อำนาจตุลาการต้องคำนึงถึงสิ่งใด (การนำไปใช้)

- ก. ความรวดเร็ว
- ข. ความบริสุทธิ์ยุติธรรม
- ค. ความประหยัด
- ง. ความเป็นพี่น้อง

เฉลย

1. ง. ข้อ ข.และ ค. ถูก
2. ก. การวชรธรรม ปัญญาธรรม เบญจธรรม
3. ข. เด็กชายรุจใช้เหตุผลในการแก้ไขปัญหา
4. ค. เกิดความสงบสุข
5. ง. ถูกทุกข้อ
6. ข. ผู้นำจากการเลือกตั้ง
7. ง. นายองค์การบริหารส่วนจังหวัด
8. ค. กล้าที่จะตัดสินใจขัดกับผู้นำ
9. ก. วารีช่วยสอนการบ้านให้เพื่อน
10. ค. จึงใช้สติปัญญาแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น
11. ก. สิทธิที่จะมีชีวิต
12. ข. ความเสมอภาค
13. ข. สิทธิด้านการพัฒนา
14. ค. สิทธิในชีวิตและร่างกาย
15. ข. แจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจ
16. ข. บ้านเรือน โบราณสถาน วัดวาอาราม
17. ง. ถูกทุกข้อ
18. ค. เอกสิทธิ์ทางวัฒนธรรม
19. ก. ปฏิบัติตามประเพณีที่ดีงาม
20. ง. รดน้ำขอพรจากผู้เฒ่าผู้แก่ในวันสงกรานต์
21. ก. ทำตามความคิดของตนเท่านั้น
22. ข. มีรูปร่างหน้าตาแตกต่างกัน
23. ง. วิเคราะห์ปัญหา
24. ค. รับฟังความคิดเห็นของเพื่อน
25. ข. ใช้เหตุผล
26. ก. กฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศ
27. ง. อำนาจทางทหาร
28. ง. ไป เพราะอยากได้ตัวแทนที่ดีเข้าไปทำหน้าที่แทนตน
29. ค. การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างประเทศ
30. ข. ความบริสุทธิ์ยุติธรรม

ภาคผนวก ง

แบบประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

แบบประเมินทักษะกระบวนการกลุ่มประเมินโดยครู

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความแต่ละข้ออย่างละเอียดแล้วพิจารณาว่านักเรียนปฏิบัติตนอย่างไรเมื่อทำงานกลุ่ม กรุณาใส่เครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับการปฏิบัติที่เป็นจริงของนักเรียน

ข้อ ที่	รายการพฤติกรรม	ระดับการปฏิบัติของนักเรียน		
		ดี 3	พอใช้ 2	ควรปรับปรุง 1
ด้านการเรียน				
1.	มีความกระตือรือร้นในบทเรียน			
2.	ปฏิบัติตามคำแนะนำของครู			
3.	ถามหรือตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่ครูสอน			
ด้านกระบวนการทำงาน				
4.	รับฟังความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่ม			
5.	กล้าแสดงออกและช่วยเหลือสมาชิกในการทำงานกลุ่ม			
6.	มีการวางแผนงานและสนุกสนานในการทำงานกลุ่ม			
ด้านการอภิปราย				
7.	มีการอภิปรายและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการทำงานกลุ่ม			
8.	เปิดโอกาสให้เพื่อนสมาชิกได้แสดงออก			
9.	มีการซักถามข้อข้องใจและมีส่วนร่วมในการนำเสนอ งานกลุ่ม			
ด้านการแก้ปัญหาความขัดแย้ง				
10.	มีการใช้เหตุผลในการตัดสินใจ			
11.	มีการแก้ปัญหาความขัดแย้งภายในกลุ่มอย่างมีเหตุผล			
12.	มีการยอมรับมติกลุ่ม			

ชื่อกลุ่ม.....

สมาชิกกลุ่ม.....

ภาคผนวก จ

แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วย
เทคนิคจิ๊กซอว์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้มีจุดประสงค์เพื่อสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ ขอให้พิจารณาความเหมาะสมของแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนตามจุดประสงค์เพื่อสอบถามความพึงพอใจที่กำหนดไว้แล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดยมีระดับความพึงพอใจดังนี้

- 5 หมายถึง พึงพอใจมากที่สุด
- 4 หมายถึง พึงพอใจมาก
- 3 หมายถึง พึงพอใจปานกลาง
- 2 หมายถึง พึงพอใจน้อย
- 1 หมายถึง พึงพอใจน้อยที่สุด

ข้อ ที่	รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน						
1.	นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนและมีเป้าหมายในการทำงานกลุ่ม					
2.	นักเรียนสามารถสรุปความสำคัญของเนื้อหาและสามารถศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากแหล่งความรู้ต่างๆ					
3.	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการทำงานกลุ่มทำให้ผู้เรียนมีความสัมพันธ์กับเพื่อน ๆ มากขึ้น					
4.	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ พร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นในการทำงานร่วมกัน					
5.	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทำให้ผู้เรียนรู้จักการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีและทำให้ได้รับความไว้วางใจจากผู้อื่น					
6.	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนส่งเสริมความกล้าแสดงออกของนักเรียนในหมู่เพื่อน ๆ					

ข้อ ที่	รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
ด้านบรรยากาศในการเรียนการสอน						
7.	เน้นส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่นและยอมรับฟังความคิดเห็นของกันและกัน					
8.	สนับสนุนให้นักเรียนทำกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนโดยจัดอภิปรายกลุ่มย่อยโดยครูแสดงความเอาใจใส่ให้คำปรึกษานักเรียนอย่างทั่วถึง					
9.	มุ่งเน้นให้นักเรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้					
10.	เปิดโอกาสและกระตุ้นให้นักเรียนส่วนใหญ่ได้แสดงความคิดเห็นและให้การเสริมแรงแก่นักเรียน เช่น ชมเชยนำผลงานของนักเรียนติดบอร์ด					
11.	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทำให้ผู้เรียนสนุกกับการเรียน และสามารถประยุกต์ใช้ในกลุ่มสาระอื่น ๆ ได้					
12.	บรรยากาศในการเรียนทำให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นและกระตือรือร้นร่วมกันเพื่อความสำเร็จของกลุ่ม					
ด้านประโยชน์ที่ผู้เรียนได้รับ						
13.	นักเรียนสามารถเข้าใจบทเรียนได้เร็วขึ้น					
14.	นักเรียนมีความกล้าแสดงออกมากขึ้น					
15.	นักเรียนมีความสามัคคีกัน					
16.	นักเรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้					
ด้านการวัดและประเมินผล						
17.	ผู้สอนมีการทดสอบผู้เรียนตามเนื้อหาวิชาเพื่อใช้ในการประเมินผล					
18.	ผู้สอนมีการติดตามและตรวจสอบผู้เรียนในระหว่างเรียน					
19.	สังเกตและประเมินพัฒนาการของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง					
20.	มีการเก็บข้อมูลระหว่างปฏิบัติงานเพื่อใช้ประกอบในการวัดผล					

ภาคผนวก ฉ
การหาคุณภาพเครื่องมือ

ตาราง 8 ประเมินคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์

รายการประเมินแผน	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ			เฉลี่ย	ผลการพิจารณา
	1	2	3		
1. ชื่อเรื่องที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
2. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
3. จุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	4	4.67	เหมาะสมมากที่สุด
4. สาระสำคัญ	5	5	4	4.67	เหมาะสมมากที่สุด
5. กิจกรรมการเรียนรู้					
- จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ ประกอบด้วย					
5.1 ขั้นเตรียมเนื้อหา	5	5	4	4.67	เหมาะสมมากที่สุด
5.2 ขั้นจัดกลุ่มผู้เรียน	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
5.3 ขั้นกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
5.4 ขั้นสมาชิกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
เสนอความรู้					
5.5 ขั้นทดสอบความรู้	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
5.6 ขั้นมอบรางวัล	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
6. สื่อการเรียนรู้	4	5	4	4.33	เหมาะสมมาก
7. การวัดผลและประเมินผล	4	5	4	4.33	เหมาะสมมาก
การเรียนรู้					
8. บันทึกผลหลังจัดการเรียนรู้	4	4	4	4.00	เหมาะสมมาก
9. องค์ประกอบของแผนมีความ	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
ครบถ้วนและมีความสอดคล้อง					
กัน					
รวม	67	69	64	4.76	เหมาะสมมากที่สุด

ตาราง 9 แสดงผลการประเมินความสอดคล้องของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระ
การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ข้อที่	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ(คนที่)			ผลรวมของ คะแนน	IOC	ผลการ พิจารณา
	1	2	3			
1	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
2	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
3	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
4	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
5	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
6	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
7	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
8	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
9	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
10	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
11	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
12	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
13	+1	0	+1	2	0.67	นำไปใช้ได้
14	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
15	+1	0	+1	2	0.67	นำไปใช้ได้
16	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
17	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
18	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
19	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
20	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
21	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
22	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
23	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
24	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อที่	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ(คนที่)			ผลรวมของ คะแนน	IOC	ผลการ พิจารณา
	1	2	3			
25	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
26	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
27	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
28	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
29	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
30	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
31	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
32	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
33	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
34	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
35	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
36	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
37	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
38	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
39	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
40	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
41	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
42	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
43	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
44	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
45	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
46	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
47	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
48	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
49	+1	0	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
50	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้

ตาราง 10 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกแบบทดสอบรายข้อ

ข้อที่	ค่าความยากง่าย	ผลการพิจารณา	ค่าอำนาจจำแนก	ผลการพิจารณา	ข้อสอบข้อที่
1	0.70	ใช้ได้	0.74	ใช้ได้	1
2	0.68	ใช้ได้	0.69	ใช้ได้	
3	0.56	ใช้ได้	0.66	ใช้ได้	2
4	0.56	ใช้ได้	0.50	ใช้ได้	3
5	0.70	ใช้ได้	0.70	ใช้ได้	4
6	0.50	ใช้ได้	0.46	ใช้ได้	
7	0.62	ใช้ได้	0.58	ใช้ได้	
8	0.64	ใช้ได้	0.62	ใช้ได้	5
9	0.62	ใช้ได้	0.57	ใช้ได้	
10	0.50	ใช้ได้	0.42	ใช้ได้	
11	0.56	ใช้ได้	0.53	ใช้ได้	6
12	0.70	ใช้ได้	0.69	ใช้ได้	7
13	0.62	ใช้ได้	0.54	ใช้ได้	
14	0.68	ใช้ได้	0.65	ใช้ได้	
15	0.64	ใช้ได้	0.69	ใช้ได้	8
16	0.64	ใช้ได้	0.54	ใช้ได้	9
17	0.68	ใช้ได้	0.66	ใช้ได้	10
18	0.68	ใช้ได้	0.69	ใช้ได้	11
19	0.66	ใช้ได้	0.62	ใช้ได้	
20	0.58	ใช้ได้	0.49	ใช้ได้	12
21	0.72	ใช้ได้	0.69	ใช้ได้	
22	0.60	ใช้ได้	0.58	ใช้ได้	13
23	0.64	ใช้ได้	0.69	ใช้ได้	14
24	0.64	ใช้ได้	0.62	ใช้ได้	15
25	0.56	ใช้ได้	0.53	ใช้ได้	
26	0.64	ใช้ได้	0.62	ใช้ได้	
27	0.62	ใช้ได้	0.73	ใช้ได้	16

ตาราง 10 (ต่อ)

ข้อที่	ค่าความยากง่าย	ผลการพิจารณา	ค่าอำนาจจำแนก	ผลการพิจารณา	ข้อสอบข้อที่
28	0.70	ใช้ได้	0.69	ใช้ได้	
29	0.60	ใช้ได้	0.57	ใช้ได้	17
30	0.56	ใช้ได้	0.69	ใช้ได้	18
31	0.74	ใช้ได้	0.73	ใช้ได้	19
32	0.72	ใช้ได้	0.73	ใช้ได้	
33	0.78	ใช้ได้	0.74	ใช้ได้	20
34	0.70	ใช้ได้	0.74	ใช้ได้	21
35	0.78	ใช้ได้	0.74	ใช้ได้	
36	0.68	ใช้ได้	0.57	ใช้ได้	22
37	0.54	ใช้ได้	0.58	ใช้ได้	
38	0.54	ใช้ได้	0.53	ใช้ได้	23
39	0.68	ใช้ได้	0.74	ใช้ได้	24
40	0.67	ใช้ได้	0.53	ใช้ได้	25
41	0.77	ใช้ได้	0.33	ใช้ได้	
42	0.62	ใช้ได้	0.61	ใช้ได้	26
43	0.60	ใช้ได้	0.53	ใช้ได้	
44	0.60	ใช้ได้	0.62	ใช้ได้	
45	0.72	ใช้ได้	0.70	ใช้ได้	27
46	0.66	ใช้ได้	0.61	ใช้ได้	
47	0.54	ใช้ได้	0.61	ใช้ได้	28
48	0.50	ใช้ได้	0.48	ใช้ได้	
49	0.64	ใช้ได้	0.72	ใช้ได้	29
50	0.58	ใช้ได้	0.68	ใช้ได้	30

ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ KR 20 = 0.96

ผู้วิจัยทำการคัดเลือกแบบทดสอบให้เหลือเพียง 30 ข้อ โดยพิจารณาค่าความยากง่าย โดยพิจารณาจากข้อสอบที่คัดเลือกมาใช้ในเก็บรวบรวมข้อมูลควรเป็นข้อสอบที่มีความยากปานกลาง คือประมาณ 0.50 แต่ในทางปฏิบัติได้กำหนดเกณฑ์ระดับความยากของข้อสอบที่เลือกไว้ใช้ในช่วง 0.20 – 0.80 และค่าอำนาจจำแนก โดยพิจารณาจากค่าอำนาจจำแนกเป็นบวกใกล้เคียง +1.00 หมายถึง การเรียนการสอนบรรลุตามเป้าหมาย คือ ก่อนเรียนผู้ถูกทดสอบไม่รู้ หลังจากเรียนแล้วปรากฏมีความรู้ตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ แต่ถ้าเป็นลบใกล้เคียง -1.00 หมายถึง ก่อนเรียนผู้ถูกทดสอบมีความรู้ แต่เมื่อเรียนจบเนื้อหาแล้วปรากฏว่าผู้ถูกทดสอบกลับไม่มีความรู้เลย

ตาราง 11 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

รายการประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			IOC	ผลการพิจารณา
	1	2	3		
ด้านการเรียน					
1. มีความกระตือรือร้นในบทเรียน	+1	+1	0	0.67	สอดคล้อง
2. ปฏิบัติตามคำแนะนำของครู	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3. ถามหรือตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่ครูสอน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
ด้านกระบวนการทำงาน					
4. รับฟังความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่ม	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5. กล้าแสดงออกและช่วยเหลือสมาชิกในการทำงานกลุ่ม	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
6. มีการวางแผนและสนุกสนานในการทำงานกลุ่ม	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
ด้านการอภิปราย					
7. มีการอภิปรายและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการทำงานกลุ่ม	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
8. เปิดโอกาสให้เพื่อนสมาชิกได้แสดงออก	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
9. มีการซักถามข้อข้องใจและมีส่วนร่วมในการเสนองานกลุ่ม	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
ด้านการแก้ปัญหาความขัดแย้ง					
10. มีการใช้เหตุผลในการตัดสินใจ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
11. มีการแก้ปัญหาความขัดแย้งภายในกลุ่มอย่างมีเหตุผล	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
12. มีการยอมรับมติกลุ่ม	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

มีค่าความเชื่อมั่น (สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค) = 0.86

ตาราง 12 แสดงผลการประเมินแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องของ
ข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ

รายการประเมินความพึงพอใจ	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ			IOC	ผลการพิจารณา
	(คนที่)				
	1	2	3		
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน					
1. นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียน การสอนและมีเป้าหมายในการทำงานกลุ่ม	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2. นักเรียนสามารถสรุปความสำคัญของเนื้อหาและสามารถศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากแหล่งความรู้ต่างๆ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการทำงานกลุ่มทำให้ผู้เรียนมีความสัมพันธ์กับเพื่อน มากขึ้น	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้พร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นในการทำงานร่วมกัน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทำให้ผู้เรียนรู้จักการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีและทำให้ได้รับความไว้วางใจจากผู้อื่น	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
6. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนส่งเสริมความกล้าแสดงออกของนักเรียนในหมู่เพื่อนๆ	+1	+1	0	0.67	สอดคล้อง
ด้านบรรยากาศในการเรียนการสอน					
7. เน้นส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่นและยอมรับฟังความคิดเห็นของกันและกัน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

ตาราง 12 (ต่อ)

รายการประเมินความพึงพอใจ	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			IOC	ผลการ พิจารณา
	1	2	3		
8. สนับสนุนให้นักเรียนทำกิจกรรมเพื่อส่งเสริม การเรียนการสอน โดยจัดอภิปรายกลุ่มย่อยโดย ครูแสดงความเอาใจใส่ให้คำปรึกษานักเรียน อย่างทั่วถึง	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
9. มุ่งเน้นให้นักเรียนสามารถนำความรู้ไป ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	+1	+1	0	0.67	สอดคล้อง
10. เปิดโอกาสและกระตุ้นให้นักเรียนส่วนใหญ่ได้ แสดงความคิดเห็นและให้การเสริมแรงแก่นักเรียน เช่น ชมเชยนำผลงานของนักเรียนติด บอร์ด	+1	0	+1	0.67	สอดคล้อง
11. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทำให้ผู้เรียน สนุกกับการเรียนและสามารถประยุกต์ใช้ใน กลุ่มสาระอื่น ๆ ได้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
12. บรรยากาศในการเรียนทำให้ผู้เรียนได้แสดง ความคิดเห็นและกระตือรือร้นร่วมกันเพื่อ ความสำเร็จของกลุ่ม	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
ด้านประโยชน์ที่ผู้เรียนได้รับ					
13. นักเรียนสามารถเข้าใจบทเรียนได้เร็วขึ้น	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
14. นักเรียนมีความกล้าแสดงออกมากขึ้น	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
15. นักเรียนมีความสามัคคีกัน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
16. นักเรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

ตาราง 12 (ต่อ)

รายการประเมินความพึงพอใจ	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			IOC	ผลการ พิจารณา
	1	2	3		
ด้านการวัดและประเมินผล					
17. ผู้สอนมีการทดสอบผู้เรียนตามเนื้อหาวิชาเพื่อใช้ในการประเมินผล	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
18. ผู้สอนมีการติดตามและตรวจสอบผู้เรียนในระหว่างเรียน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
19. สังเกตและประเมินพัฒนาการของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	0	0.67	สอดคล้อง
20. มีการเก็บข้อมูลระหว่างการปฏิบัติงานเพื่อประกอบในการวัดผล	+1	+1	0	0.67	สอดคล้อง

มีค่าความเชื่อมั่น (สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค) = 0.83

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล	นางสาวรณิดา ปรีพันธ์
วัน เดือน ปีเกิด	27 พฤศจิกายน 2533
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา
ที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้	2/3 หมู่ 9 ตำบลจะโหนง อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	ครูผู้สอน
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนบุستانุดดิน อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2550	ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3) โรงเรียนคินูลอิสลาม จังหวัดสงขลา
พ.ศ. 2552	ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) โรงเรียนบุستانุดดิน จังหวัดสงขลา
พ.ศ.2557	การศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ.) วิชาเอกสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ
พ.ศ. 2561	ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา